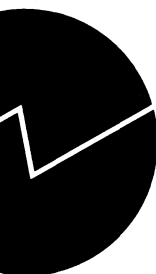

Berit Bjørlo og Per Schøning

Resultatkontroll jordbruk 1997
Gjennomføring av tiltak mot
forurensninger

Berit Bjørlo og Per Schøning

Resultatkontroll jordbruk 1997
Gjennomføring av tiltak mot
forurensninger

Standardtegn i tabeller	Symbols in tables	Symbol
Tall kan ikke forekomme	Category not applicable	.
Oppgave mangler	Data not available	..
Oppgave mangler foreløpig	Data not yet available	...
Tall kan ikke offentliggjøres	Not for publication	:
Null	Nil	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	Less than 0.5 of unit employed	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	Less than 0.05 of unit employed	0,0
Foreløpige tall	Provisional or preliminary figure	*
Brudd i den loddrette serien	Break in the homogeneity of a vertical series	—
Brudd i den vannrette serien	Break in the homogeneity of a horizontal series	
Rettet siden forrige utgave	Revised since the previous issue	r

ISBN 82-537-4397-1
ISSN 0806-2056

Emnegruppe

01.04 Forurensninger

Emneord

Forurensning
Gjødsel
Landbruk
Miljøtiltak
Plantevernmidler
Utslipp

Design: Enzo Finger Design
Trykk: Statistisk sentralbyrå

Sammendrag

Berit Bjørlo og Per Schøning

Resultatkontroll jordbruk 1997

Rapporter 97/5 • Statistisk sentralbyrå 1997

Rapporten omfatter status og utvikling for gjennomføring av tiltak mot forurensning fra jordbruket. Det geografiske dekningsområdet er hele landet med spesiell vekt på fylkene Østfold, Akershus/Oslo, Hedmark, Oppland, Buskerud, Vestfold, Telemark, Aust-Agder og Vest-Agder (fylkene 01-10 i rapporten). Dette er området som inngår i Norges forpliktelser i Nordsjødeklarasjonene.

Jordbruksareal i drift

Ifølge søknader om produksjonstillegg var det i 1996 10,0 millioner dekar jordbruksareal i drift i Norge hvorav 5,1 millioner dekar lå i fylkene 01-10. Siden 1985 har andelen av jordbruksarealet med fulldyrket eng økt svakt. Andelen av gjødslet beite har i samme periode økt sterkt fra 7 til 10 prosent.

Jordarbeiding til korn og oljevekster

Korn og oljevekster til modning utgjør om lag 33 prosent av landets samlede jordbruksareal. Ifølge Utvalgstilling for landbruket er andel høstpløyd kornareal redusert fra 82 prosent høsten 1989 til 58 prosent høsten 1995. Fra 1995 til 1996 har det vært en nedgang i andel av kornarealet som lå i stubb over vinteren, fra 39 prosent våren 1995 til 38 prosent våren 1996.

Areal med høstsådd korn økte for hele landet fra 110 500 dekar høsten 1989 til 365 700 dekar høsten 1992 og utgjorde da 9,9 prosent av kornarealet i alt. Etter 1992 har andelen av høstkorn avtatt svakt til 7,8 prosent høsten 1995.

For 1991/92 ble det for hele landet utbetalt tilskudd til endret jordarbeiding på 446 000 dekar. I 1996/97 hadde dette økt til 1 112 000 dekar. Fra 1995/96 til 1996/97 økte areal med utbetalt tilskudd med 10,1 prosent.

Bruk av handelsgjødsel

For hele landet har omsetningen av fosfor i handelsgjødsel gått ned med 44 prosent fra 1985 til 1995/96. Omsetningen av nitrogen i handelsgjødsel er lite endret i perioden. Andelen av landets samlede korn- og oljevekstareal med delt gjødsling har økt fra 7,1 prosent i 1989 til 15,1 prosent i 1993. Dette har sannsynligvis sammenheng med økningen i høstkornarealet perioden sett under ett. Det har ikke vært spørsmål om delt gjødsling i utvalgstilling for jordbruket verken i 1995 eller 1996.

Husdyrgjødsel

Mengden husdyrgjødsel er lite endret i perioden fra 1985 til 1996. Andelen av husdyrgjødsel som ble spredd i vekstsesongen, har økt fra 80,1 prosent i 1989 til 87,0 prosent i 1995. For fylkene 01-10 var tilsvarende tall henholdsvis 72,4 prosent i 1989 og 78,8 prosent i 1995. Forholdet mellom husdyrtall og fulldyrka jordbruksareal på driftsenheter med husdyr, tyder på at de siste årenes trend mot en noe svakere husdyrkonsentrasjon holder fram, perioden sett under ett og med stabilisering siste år.

Forbruk av plantevernmidler

Forbruket av plantevernmidler varierer fra år til år. Forbruket av soppmiddel regnet som aktivt stoff er om lag på samme nivå i 1996 som det var i 1985, mens forbruk av ugrasmiddel, skadedyrmiddel og vekstregulerende middel har avtatt betraktelig. For vurdering av endringer av sprøytemiddelbehovet for hele perioden 1985 til 1996 er det spesielt viktig å være oppmerksom på at effekten av overgang fra preparater som krever store doser til konsentrerte lavdosemidler ikke fanges opp av statistikk som bygger på mengde verdistoff.

Om lag 19,6 prosent av landets samlede kornareal ble sprøytet mot rotugras høsten 1995 eller før såing våren 1996.

Tekniske miljøtiltak i jordbruket

I 1989 ble det utbetalt 44,2 millioner kroner i tilskudd til tekniske miljøtiltak. Beløpet har økt hvert år fram til 1993, da det ble utbetalt 92,1 millioner kroner. Foreløpige tall for 1996 viser at beløpet er redusert til 67,6 millioner kroner. Av dette beløpet ble 27,5 prosent utbetalt i fylke 01-10.

Emneord: 01.04. Forurensninger, gjødsel, landbruk, miljøtiltak, plantevernmidler, utslipp.

Prosjektstøtte: Landbruksdepartementet.

Innhold

Sammendrag	3
Innhold	5
Figurregister	6
Tabellregister	8
Definisjoner	11
English summary	13
1. Innledning	19
2. Datakilder	21
3. Tiltaksindikatorer for arealavrenning	23
3.1. Bruk av jordbruksareal i drift	23
3.2. Jordarbeiding til korn og oljevekster	23
3.3. Handelsgjødsel	26
3.4. Husdyrgjødsel	29
3.5. Beregnet gjødselmengde totalt	32
3.6. Gjødselplanlegging	34
3.7. Avling	34
3.8. Plantevernmidler	35
3.9. Økologisk drevet jordbruk	36
4. Tiltaksindikatorer for punktutslipp	37
4.1. Tekniske miljøtiltak i jordbruket	37
Vedlegg	
1. Tabeller	39
2. De sist utgitte publikasjonene i serien Rapporter	85

Figurregister

Figures in English summary

0.1.	Flow chart of the system of monitoring results in agriculture	13
0.2.	The region in Norway included in the North Sea Declarations (county 01-10)	13
0.3.	Agricultural area, by type of use. The whole country. 1985, 1990, 1995 and 1996*. 1 000 hectares	14
0.4.	Share of total grain area with all soil preparation done in spring. The whole country and selected counties. 1990/91, 1992/93, 1993/94, 1994/95 and 1995/96*. Per cent	14
0.5.	Total area for grain and oil-seed and share of grain area with all soil preparation done in spring. Selected counties. 1995/96*. Hectares	15
0.6.	Grain area by kg nitrogen (N) commercial fertilizer per decaare. The whole country. 1989, 1990, 1993, 1994 and 1995*. Hectares	15
0.7.	Surplus animal manure units as share of total number of animal manure units. The whole country and selected counties. 1985, 1990, 1994, 1995 and 1996*. Per cent	15
0.8.	Yields of different groups of crop. The whole country. 1990-1995. 1 000 tons	16
0.9.	Sales of pesticides. The whole country. 1985-1996. Active substance. Tons	17
0.10.	Share of area with grain and oil seeds treated with herbicides against perennial weeds, by method of soil preparation. The whole country. 1992/93, 1993/94, 1994/95 and 1995/96*. Per cent of holdings and area	17
0.11.	Approved plans for manure stores, silos and silage effluent plants. The whole country. 1989-1996*	17

Innledning

1.1.	Prinsippskisse for resultatkontrollsystemet	20
------	---	----

Tiltaksindikatorer for arealavrenning

3.1.1	Bruken av jordbruksareal i drift. Hele landet. 1985, 1990, 1994, 1995 og 1996*. 1 000 dekar	24
3.1.2	Bruken av jordbruksareal i drift. Fylkene 01-10. 1985, 1990, 1994, 1995 og 1996*. 1 000 dekar	24
3.2.1	Andel av korn og oljevekstareal i stubb til våren. Hele landet og utvalgte fylker. Prosent. 1990/91, 1993/1994, 1994/94, 1994/1995 og 1995/96*	25
3.2.2	Areal med korn og oljevekster i alt og andel av kornareal med all jordarbeiding om våren. Utvalgte fylker. 1995/96*	25
3.2.3	Andel av korn og oljevekstareal som er høstsådd. Hele landet og utvalgte fylker. Prosent. 1989, 1990, 1993, 1994 og 1995*	25
3.2.4	Andel av kornareal uten jordarbeiding om høsten (stubbareal) og andel av kornareal som mottok tilskudd for å ligge i stubb. Hele landet. 1990/91-1995-96	26
3.3.1	Omsatt mengde handelsgjødsel. 1984/85-1995/96. Hele landet. 1 000 tonn verdstoff	27
3.3.2	Areal med korn- og oljevekster etter kg nitrogen (N) handelsgjødsel pr. dekar. Hele landet. 1989, 1990, 1993, 1994 og 1995*. 1 000 dekar	27
3.3.3	Areal med fulldyrket eng etter kg nitrogen (N) handelsgjødsel pr. dekar. Hele landet. 1989, 1990, 1993, 1994 og 1995*. 1 000 dekar	27
3.3.4	Relativ endring i forbruket av kg nitrogen (N) i handelsgjødsel pr. dekar korn- og oljevekstareal og til fulldyrket eng. Hele landet. Prosent. 1990, 1992, 1993, 1994 og 1995*. Basisår = 1989	28
3.3.5	Areal med korn- og oljevekster, etter kg fosfor (P) i handelsgjødsel pr. dekar. Hele landet. 1989, 1990, 1993, 1994 og 1995*. 1 000 dekar	28
3.3.6	Areal med fulldyrket eng etter kg fosfor (P) i handelsgjødsel pr. dekar. Hele landet. 1989, 1990, 1993, 1994 og 1995*. 1 000 dekar	28
3.3.7	Relativ endring i forbruk av kg fosfor (P) i handelsgjødsel pr. dekar korn- og oljevekstareal og til fulldyrket eng. Hele landet. Prosent. 1990, 1992, 1993, 1994 og 1995*. Basisår = 1989	28
3.3.8	Andel korn- og oljevekstareal med delt gjødsling. Hele landet og utvalgte fylker. Prosent. 1989, 1991, 1992 og 1993	29
3.4.1	Andel overskytende gjødseldyrenheter av alle gjødseldyrenheter. Hele landet og utvalgte fylker. Prosent. 1985, 1990, 1994, 1995 og 1996*	30
3.4.2	Driftsenheter med mindre enn 4,0 dekar fulldyrket areal pr. gjødseldyrenhet (gde) etter besetningsstørrelse. Hele landet. 1985, 1990, 1994, 1995 og 1996*. Antall bruk	31
3.4.3	Andel husdyrgjødsel nitrogen (N) spredd i våronna og i vekstsesongen. Hele landet og utvalgte fylker. Prosent. 1989, 1990, 1993, 1994 og 1995*	31

3.4.4	Driftsenheter med spredd husdyrgjødsel, etter andel spredd i vekstsesongen. Hele landet. 1989, 1990, 1993, 1994 og 1995*. Antall driftsenheter	31
3.5.1	Omsatt handelsgjødning nitrogen (N), og beregnet mengde spredd husdyrgjødsel som effektivt nitrogen (N). Hele landet. 1989-1995*. 1 000 tonn	32
3.5.2	Omsatt handelsgjødning fosfor (P) og beregnet mengde spredd husdyrgjødsel som total fosfor (P). Fylke 01-10. 1989-1995*. 1.000 tonn	32
3.5.3	Mengde slam rapportert disponert til jordbruksformål. Utvalgte fylker. 1994 og 1995. Tonn tørrstoff	33
3.6.1	Andel av jordbruksareal i drift i alt på driftsenheter med gjødselplan. Hele landet og utvalgte fylker. Prosent. 1990, 1994 og 1995*	34
3.7.1	Avling i jordbruket. Hele landet. 1988, 1990, 1993, 1994 og 1995. 1 000 tonn	35
3.7.2	Avling i alt. Hele landet og fylkene 01-10. 1988, 1990, 1993, 1994 og 1995. Mill. føreheter	35
3.8.1	Omsetning av aktive stoffer i plantevernmidler. 1985-1996. Tonn	35
3.8.2	Andel av driftsenheter med sprøyting mot rotugras og andel av kornarealet sprøytet mot rotugras etter jordbearbeiding. Hele landet. Prosent. 1992/93, 1993/94, 1994/95 og 1995/96*	36
3.8.3	Bruken av økologisk jordbruksareal i drift. Hele landet. 1995	36

Tiltaksindikatorer for punktutslipp

4.1.1	Tekniske miljøtiltak. Godkjente planer fordelt på type tiltak. Hele landet. 1989-1996*	37
4.1.2	Utbetalte tilskudd til tekniske miljøtiltak i landbruket. Hele landet. 1989-1996*. Mill. kr	37

Tabellregister

Tiltaksindikatorer for arealavrenning

3.5.1 Tungmetaller i slam. 1995. Mg pr. kg tørrstoff	33
3.5.2 Næringsalter og organisk materiale i slam. Prosent av tørrstoff. 1993	33
3.9.1 Antall bruk med økologisk drift, arealer og utbetalt tilskudd. Hele landet. 1986-1996	36

Vedlegg

Jordbruksarealer

1. Jordbruksareal i drift etter bruken av arealet. Hele landet og fylker. 1985, 1990, 1995 og 1996*. Dekar ...	41
--	----

Jordarbeiding

2. Areal med korn og oljevekster etter jordarbeidingsmetode. Høstsådd kornareal. Hele landet og fylker. 1989/90, 1990/91, 1994/95 og 1995/96*. Dekar	43
3. Areal med utbetalt tilskudd for endret jordarbeiding. Hele landet og fylker. 1992/93-1996/97*	45
4. Areal kartlagt med tanke på potensiell erosjonsrisiko. Utvalgte fylker. 1995	46

Handelsgjødning

5. Gjennomsnittlig tilførsel av handelsgjødning nitrogen (N) til korn og oljevekster. Areal med korn og oljevekster etter kg N pr. dekar. Hele landet og fylker. 1989, 1990, 1994 og 1995*	47
6. Gjennomsnittlig tilførsel av handelsgjødning nitrogen (N) til fulldyrket engareal. Fulldyrket engareal etter kg N pr. dekar. Hele landet og fylker. 1989, 1990, 1994 og 1995*	49
7. Gjennomsnittlig tilførsel av handelsgjødning fosfor (P) til korn og oljevekster. Areal med korn og oljevekster etter kg P pr. dekar. Hele landet og fylker. 1989, 1990, 1994 og 1995*	51
8. Gjennomsnittlig tilførsel av handelsgjødning fosfor (P) til fulldyrket engareal. Fulldyrket engareal etter kg P pr. dekar. Hele landet og fylker. 1989, 1990, 1994 og 1995*	53
9. Driftsenheter og arealer med korn og oljevekster etter delt gjødsling. Hele landet og fylker. 1989, 1991, 1992 og 1993	55
10. Omsatt mengde handelsgjødning regnet som verdstoff. Hele landet. 1984/85-1995/96. Tonn	57
11. Miljøavgifter på handelsgjødning. 1988-1996	57

Husdyrgjødsling

12. Bruk med husdyr, antall gjødseldyrenheter (gde), husdyrgjødselmengder og spredeareal. Hele landet og fylker. 1985, 1990, 1995 og 1996*	58
13. Gjødseldyrenheter (gde) etter driftsenhetens lagerkapasitet for husdyrgjødsling. Hele landet og fylker. 1989 og 1992	60
14. Driftsenheter med husdyrgjødsling spredd etter spredetidspunkt. Areal der det er spredd husdyrgjødsling ut etter arealtype. Hele landet og fylker. 1989, 1990, 1994 og 1995*	62
15. Husdyrgjødsling etter spredetidspunkt. Hele landet og fylker. 1989, 1990, 1994 og 1995*. Tonn	64
16. Husdyrbruk med mindre enn 4 dekar fulldyrket spredeareal pr. gjødseldyrenhet (gde). Hele landet og fylker. 1985, 1990, 1995 og 1996*	66

Beregnet gjødselmengde totalt

17. Samlet gjødselmengde effektiv nitrogen (N). Hele landet og fylker. 1989, 1990, 1994 og 1995*. Tonn ...	68
18. Samlet gjødselmengde fosfor (P). Hele landet og fylker. 1989, 1990, 1994 og 1995*. Tonn	70

Gjødselplanlegging

19. Driftsenheter med gjødselplan. Hele landet og fylker. 1990, 1994 og 1995*	72
---	----

Avling

20. Avling i jordbruket. Hele landet og fylker. 1991, 1992, 1994 og 1995	74
21. Pris til produsent for norsk korn og oljefrø. 1985-1996. Kr pr. 100 kg	76

Plantevernmidler

22. Omsetning av plantevernmidler. Aktive stoffer i tonn. Miljøavgifter på plantevernmidler. 1985-1996	76
23. Korn og oljevekster sprøytet mot rotugras etter jordarbeidingsmetode. Hele landet og fylker. 1992/93, 1994/95 og 1995/1996*	77

Tekniske miljøtiltak

24.	Tekniske miljøtiltak. Godkjente planer fordelt på type tiltak. Hele landet og fylker. 1990-1996*	79
25.	Tekniske miljøtiltak. Utbetalte tilskudd fordelt på type tiltak. Hele landet og fylker. 1990-1996*	82

Definisjoner

Tiltaksindikator

Parameter som beskriver en atferd eller et tiltak i jordbruket og som påvirker forurensningstilførslene til vassdragene og havet.

Driftsenhet

Omfatter alt areal som blir drevet som en økonomisk enhet, og som befinner seg innen en og samme kommune. For å bli definert som driftsenhet, skal enhetens jordbruksareal i drift være minst 5,0 dekar. I denne rapporten benyttes begrepet "bruk" synonymt med "driftsenhet".

Bruk med husdyr

Omfatter i denne rapporten alle bruk/driftsenheter der det finnes husdyr av de slagene som er listet opp under gjødseldyrenheter.

Fylke 01-10

Fylke 01-10 er i denne rapporten benevnelsen på det norske området som er berørt av Nordsjøavtalene.

Dette området består av følgende fylker:

- (01) Østfold
- (02/03) Akershus/Oslo
- (04) Hedmark
- (05) Oppland
- (06) Buskerud
- (07) Vestfold
- (08) Telemark
- (09) Aust-Agder
- (10) Vest-Agder

Omtrent alt areal i disse fylkene drenerer til Nordsjøen.

Fulldyrket areal

Alt jordbruksareal i drift unntatt overflatedyrket eng til slått og beite samt gjødslet beite.

Grønnsaker på friland

Areal med grønnsaker på friland inkludert areal med kålrot til mat. Areal med erter og bønner til konserver er ikke medregnet.

Annet jordbruksareal i drift

I dette arealet inngår eng til frøavl, areal med erter og bønner til konserver samt drivhus- og planteskoleareal og areal til frukt og bær, (tabell 1 i vedlegg).

Brakk

Areal av åpen åker der det ikke er tatt avling vedkommende år.

Potensielt spredeareal

Dette omfatter fulldyrket areal, overflatedyrket eng til slått og beite og gjødslet beite på driftsenheten. Overflatedyrket eng er gitt en "vekt" på 2/3 og gjødslet beite en "vekt" på 1/3 for spredning av husdyrgjødsel.

N og P i husdyrgjødsel

N og P utskilt i gjødsel og urin fra forskjellige dyreslag. Kg pr. dyr og år

Dyreslag	Kg pr. dyr og år		
	Total N	Effektiv N	Total P
Hest	48	18	7,8
Mjølkeku	82	36	12,6
Storfe over 12 md.			
inkl. ammeku	40	18	7,0
Storfe under 12 md.	25	9	3,6
Vinterfåret sau	13	8,5	1,9
Voksen geit	19	8,5	2,6
Avlsgris	16	11	5,5
Slaktegris ¹	4	2,8	0,8
Høner	0,7	0,3	0,19
Kylling ¹	0,053	0,02	0,014
Slaktedyr av and,			
kalkun, gjess ¹	0,34	0,136	0,06
Mink, voksne	4,3	1,72	0,8
Rev, voksne	8,9	3,56	1,74
Avlsdyr ender,			
kalkuner og gjess	0,7	0,3	0,095

¹ Kg pr. innsatte dyr.

Kilde: Sundstøl og Mroz.

Areal med husdyrgjødsel spredd i våronna og i vekstsesongen for øvrig

Her skal all spredning i våronna og ellers i vekstsesongen tas med, og arealet skal være høsta minst en gang samme år etter at husdyrgjødsel ble spredd.

Gjødseldyrenhet (gde)

Gjødseldyrenhet er en enhet for husdyr definert etter mengde næringsstoffer som utskilles i gjødsel og urin hos de ulike husdyrslagene. Omregningsfaktorene til gjødseldyrenhet for de forskjellige husdyrslagene, er gitt av Landbruksdepartementets forskrift 01.03.1989 med endringer 11.10. 1991, og er som følger:

1	Gjødseldyrenhet =
1	mjølkeku
3	ungdyr, storfe
1,5	ammekyr
2	voksne hester
3	avlspurker/råner
8	slaktegris (dyreplasser) ¹
7	sauer/geiter (vinterfåret)
25	avlstisper, rev (med tilhørende valper)
40	avlstisper, mink (med tilhørende valper)
100	høner
400	slaktekyllinger (dyreplasser) ²
1 000	livkyllinger
180	kalkuner (dyreplasser) ¹ , slaktedyr
40	kaniner, avlsdyr
40	ender, kalkuner og gjess, avlsdyr
300	ender, slaktedyr
150	gjess, slaktedyr

¹ 2,5 innsatt pr. år.

² 5 innsatt pr. år.

Overskytende gjødseldyrenheter

Tilsvaret det antall husdyr for mye på en driftsenhet - omregnet til gjødseldyrenheter - som gjør at driftsenheten har mindre enn 4,0 dekar fulldyrket areal pr. gjødseldyrenhet.

Endring i beregnet netto antall gjødseldyrenheter på driftsenheten som følge av beitepraksis eller salg av gjødsel

Reduksjon i antall gjødseldyrenheter på driftsenheten beregnes på grunnlag av antall dyr på beite, antall uker beitetid og en beregningsfaktor. I tillegg kan antall gjødseldyrenheter på driftsenheten endres ved kjøp/salg av husdyrgjødsel.

Beregningsfaktor for beitepraksis:

Mjølkekyr	0,019
Mjølkekyr inne om natta	0,010
Ungdyr	0,006
Ammekyr	0,013
Hest	0,010
Vinterfåret sau/geit	0,003

Kilde: Vedleggsskjema til søknads- og registreringsskjema for produksjonstillegg, M-04 66.

Total nitrogen

Alt utskilt nitrogen i husdyrgjødsel, både organisk bundet N og lettløselige forbindelser som ammonium (NH₄).

Effektiv nitrogen

Lettløselige N-forbindelser i husdyrgjødsel. Gjødselvirkingen av effektiv N i husdyrgjødsel kan i prinsippet direkte sammenlignes med tilsvarende mengde handelsgjødsel N.

Total fosfor

Alt utskilt fosfor i husdyrgjødsel.

English summary

Introduction

Considerable resources are used each year to reduce pollution from agriculture in Norway. The Ministry of Agriculture in collaboration with the Ministry of Environment have developed a system to estimate and evaluate the effects of this effort. The system is called Result Control Agriculture.

The aim of the system is to ensure a cost efficient environmental policy and further to form the basis for administrative decisions and dimensions of measures necessary to reach politically given goals concerning the environment.

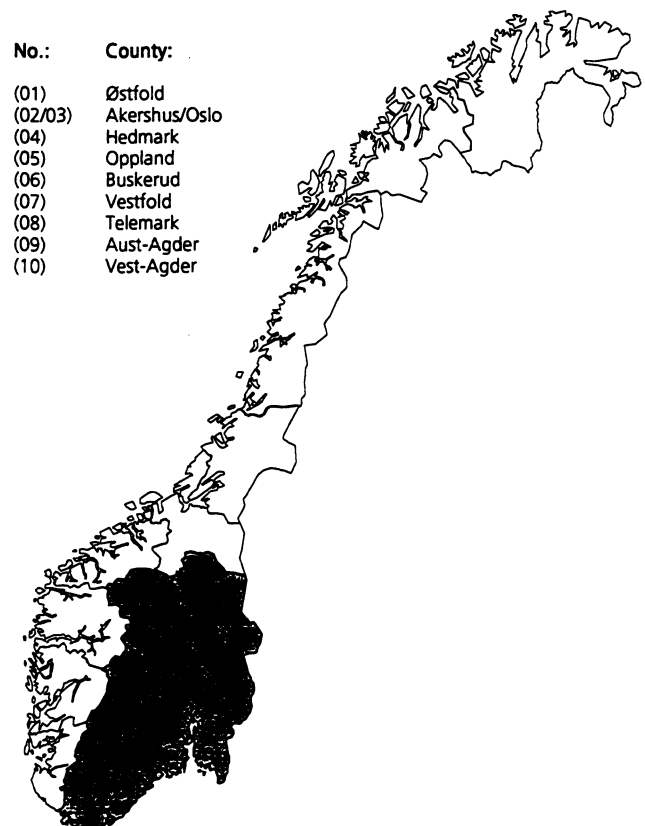
The system consists of three steps: 1) data collection and collocation, 2) modelling of discharges of nutrients from agriculture and 3) evaluation of results.

This report concerns the first step in the system. It contains information about the use of agricultural area, agricultural practices with regard to soil preparation and fertilization, and implementation of

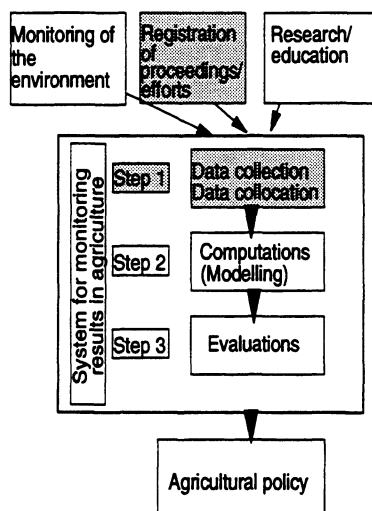
technical measures to reduce nutrient runoff. The information given is to be used as direct feedback to both central and local agricultural authorities. It will also serve as data basis for modelling of nutrient runoff.

The report covers the whole country, with special emphasis on the region in Norway that is affected by the The Declaration of Ministers in London 1987 concerning protection of the North Sea. This area is shown in figure 0.2. Practically all the area in these counties drains to the North Sea.

Figure 0.2. The region in Norway included in the North Sea Declarations (county 01-10)

Figure 0.1. Flow chart of the system of monitoring results in agriculture

Source: Norwegian Mapping Authority.

Use of the agricultural area

According to the applications for production subsidies 1996, the agricultural area in use was estimated to 1.0 million hectares. Of this, 0.51 million hectares are located in the region that drains to the North Sea (county no. 01-10). Corresponding figures for 1985 were 0.9 and 0.46 million hectares. The increase from 1985 has been 11.6 and 10.4 per cent, respectively. Due to changes in rules for governmental grants in this period, the actual increase in agricultural area in use is smaller than the figures in the statistics.

Cultivation of grain accounted for 32.6 per cent of the total Norwegian agricultural area in 1996, and the fully cultivated meadows for 46.6 per cent of the area. The area with grain increased each year from 1985 to 1992, but has since then dropped slightly. The area with fully cultivated meadows has increased with 14.5 per cent since 1985. From 1985 to 1996 the area with fertilized pastures has increased with 56.5 per cent (figure 0.3.). See also appendix, table 1.

Soil preparation in grain production

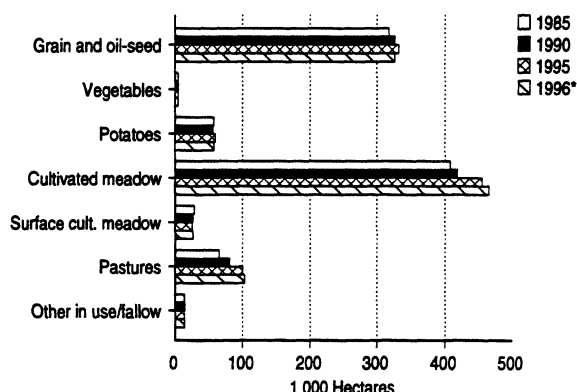
The area ploughed in the autumn decreased for the whole country by 24 percentage points from the autumn 1989 to autumn 1995. In 1995, the area with no soil preparation in the autumn was 130 800 hectares (figure 0.4. and table 2), or 38 per cent of the area cultivated with grain. These figures show a significant decrease since autumn 1993 when 148 700 hectares, or 41 per cent of the grain area, had no soil preparation in autumn.

The area with grain sown in the autumn increased for the whole county from 11 100 hectares in autumn 1989 to 26 800 hectares in 1995, and accounts for 7.8 per cent of the total grain area. See also appendix, table 2.

Subsidies for change of soil preparation

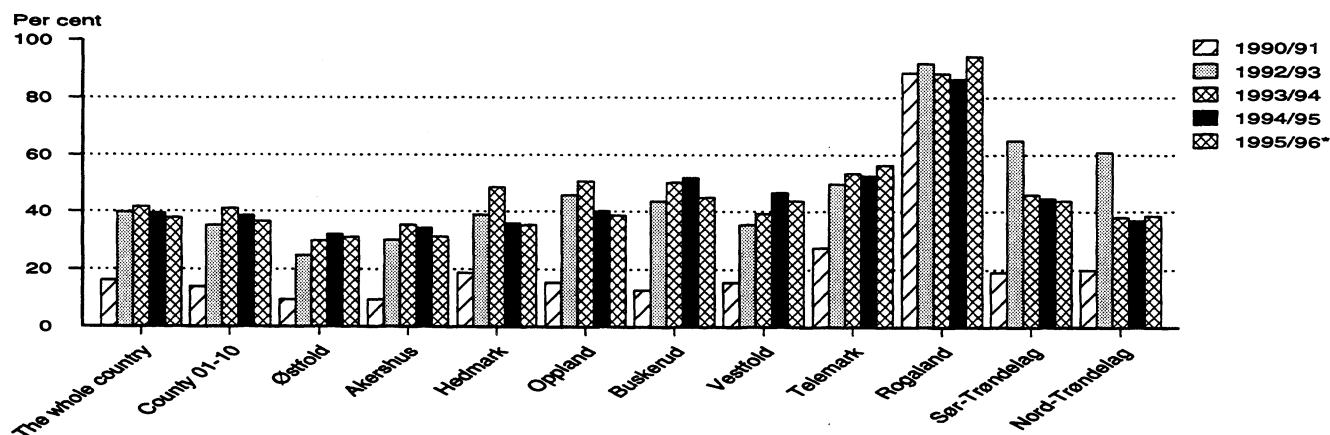
In 1996/97, change of soil preparation on agricultural area with high erosion risk was subsidized on 111 200 hectares for the whole country.

Figure 0.3. Agricultural area, by type of use. The whole country. 1985, 1990, 1995 and 1996*. 1 000 hectares

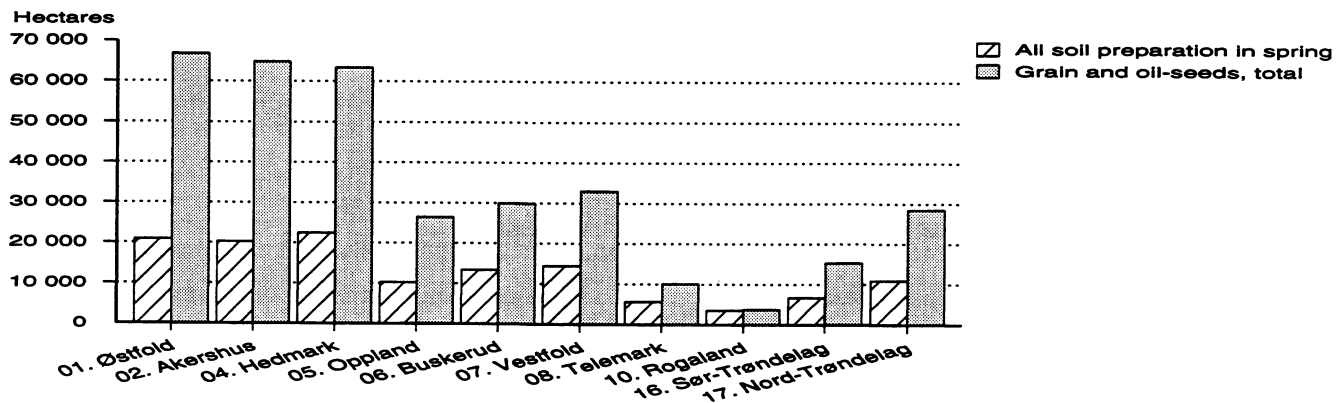
Source: Statistics Norway.

Figure 0.4. Share of total grain area with all soil preparation done in spring. The whole country and selected counties. 1990/91, 1992/93, 1993/94, 1994/95 and 1995/96*. Per cent

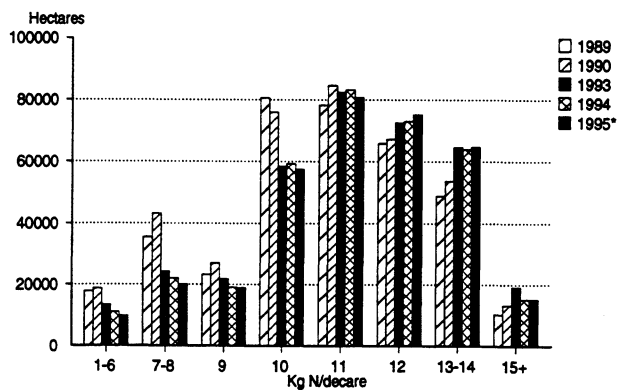
Source: Statistics Norway.

Figure 0.5. Total area for grain and oil-seed and share of grain area with all soil preparation done in spring. Selected counties. 1995/96*. Hectares

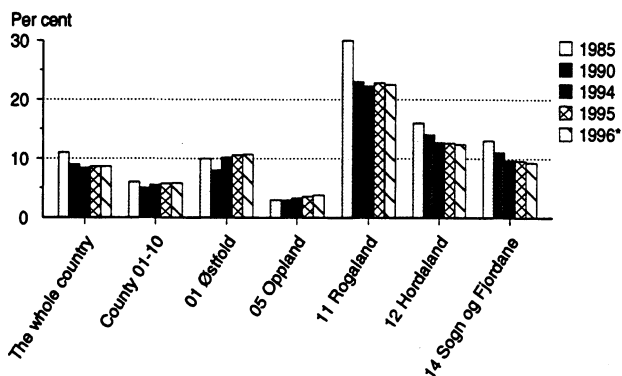
Source: Statistics Norway.

Figure 0.6. Grain area by kg nitrogen (N) commercial fertilizer per decare. The whole country. 1989, 1990, 1993, 1994 and 1995*. Hectares

Source: Statistics Norway.

Figure 0.7. Surplus animal manure units as share of total number of animal manure units. The whole country and selected counties. 1985, 1990, 1994, 1995 and 1996*. Per cent

Source: Statistics Norway.

Use of commercial fertilizer

During the period from 1984/85 to 1995/96 sales of phosphorus in commercial fertilizer decreased by 44.3 per cent, while sales of nitrogen in commercial fertilizer were stable. Keeping in mind the slight increase in agricultural area, it is natural to conclude that the average application of phosphorus per decare has been reduced substantially, while the level of nitrogen application has been reduced slightly on the average. Areas with high or low amounts applied have decreased. The application of fertilizer for grain has increased slightly on the average from 1989 to 1995 (figure 0.6.). See also appendices, tables 5-10.

For the whole country, the share of grain area with split fertilization has increased from 7.1 per cent in 1989 to 15.1 per cent in 1993. See also appendix, table 9.

In 1988 environment taxes on commercial fertilizer was 0.05 NOK per kg N and 0.25 NOK per kg P. In 1994 the taxes had increased to respectively 1.21 NOK per kg N and 2.30 NOK per kg P, and the taxes have not changed since then.

Manure

The number of domestic animals, and thereby the amount of manure, has been stable from 1985 to 1996.

The share of manure spread within the growing season, estimated on the basis of contents of nitrogen (N) has, for the whole country, increased from 80 per cent in 1989 to 87 per cent in 1995. For the counties 01-10 the figures were 72 and 78.8 per cent, respectively. See also appendix, table 14.

The number of surplus animal manure units (see definitions below) is an indicator of shortage of spreading area for manure according to the regulations set by the Ministry of Environment (min. 0.4 hectares of spreading area per animal manure unit). For the whole country the share of surplus animal manure units has decreased from 11 per cent of total amount of manure in 1985 to 8.6 per cent in 1996. For the counties 01-10 the figures were 6.0 and 5.9 per cent, respectively. The share varies from county to county (figure 0.7). See also appendix, table 16.

Reports from local agricultural authorities indicate that adaption to the regulations is better than what the calculations based on centrally collected statistics show.

Yields

Total yields measured in fodder units were 5.9 per cent higher in 1995 than in 1994. The significance of this decrease is however uncertain due to the big variations in yields from one year to another. Grain yields vary more than grass yields (figure 0.8). See also appendix, table 20.

Pesticides

Total sales of pesticides estimated as kilogram active substance have decreased from 1985 to 1996 (figure 0.9.). The sales statistics do not reveal effects that are due to more efficient chemicals and changes in treatment frequency for various crops.

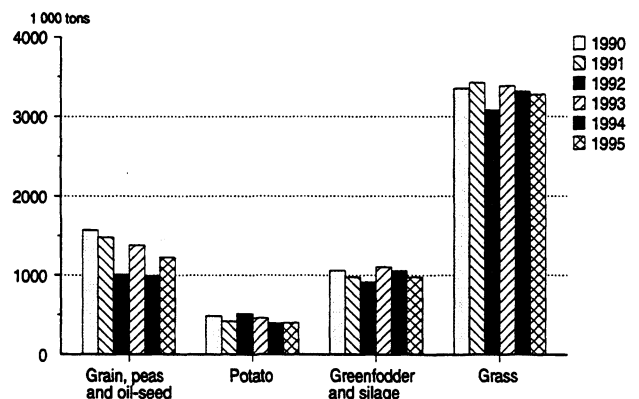
Application of herbicides against perennial weeds in grain production was for the whole country done on 19.6 per cent of the grain area (figure 0.10). The application of such herbicides varies due to annual weather and harvesting conditions in autumn. See also appendix, table 22.

Technical environment projects in agriculture

In september 1988, the County Agricultural Administration Offices estimated that 23 700 manure stores needed to be repaired or extended. The corresponding number for silo and silage effluent plants was 15 900. Since 1989, a total of 19 500 holdings have worked out approved plans for technical environment projects. These plans comprise 13 800 manure stores and 8 300 silos and silage effluents plants (figure 0.11.).

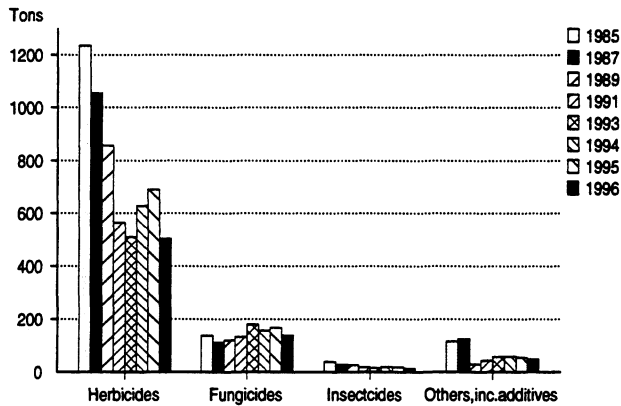
In 1989, the government granted 44.2 million NOK to improve manure stores and silos and silage effluent plants. This amount increased to 67.6 million NOK in 1996. The County Agricultural Administration Offices and The County Environmental Departments take into account the extent of environmental pollution when approving plans for technical environment projects.

Figure 0.8. Yields of different groups of crop. The whole country, 1990-1995. 1 000 tons

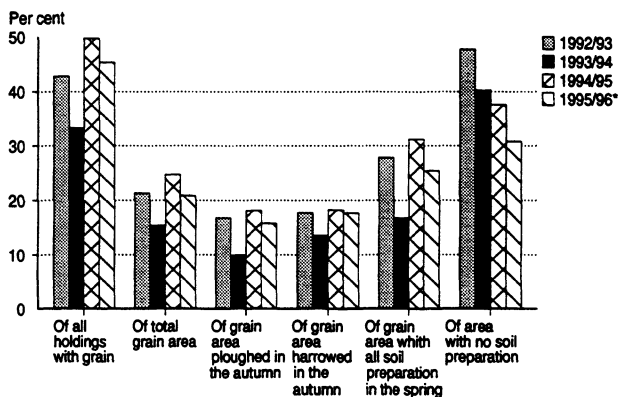
Source: Statistics Norway.

Figure 0.9. Sales of pesticides. The whole country, 1985-1996. Active substance, Tons

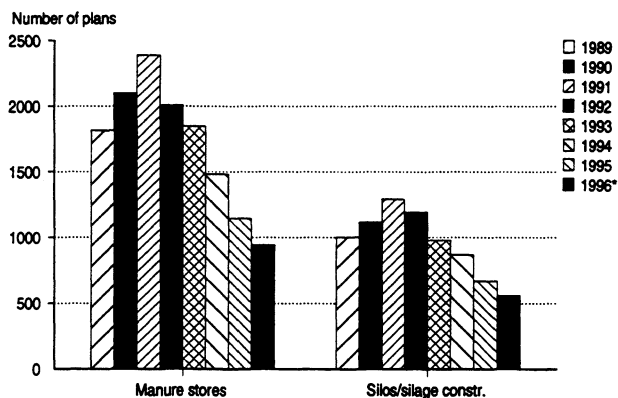
Source: The National Agricultural Inspection Service.

Figure 0.10. Share of area with grain and oil seeds treated with herbicides against perennial weeds, by method of soil preparation. The whole country, 1992/93, 1993/94, 1994/95 and 1995/96*. Per cent of holdings and area

Source: Statistics Norway.

Figure 0.11. Approved plans for manure stores, silos and silage effluent plants. The whole country, 1989-1996*

Source: The Ministry of Agriculture.

Definitions

Counties 01-10

The Norwegian area included in the North Sea Declarations on reducing the discharges of nutrients to the North Sea. The area consists of the following counties:

- No.: County:
- (01) Østfold
- (02/03) Akershus/Oslo
- (04) Hedmark
- (05) Oppland
- (06) Buskerud
- (07) Vestfold
- (08) Telemark
- (09) Aust-Agder
- (10) Vest-Agder

Practically all the area in these counties drain to the North Sea.

Decare

1/10 of a hectare. The common area unit for quantifying agricultural land in Norway.

Animal manure unit (amu)

A common denominator for domestic animals based on the amount of nutrient produced in faeces and urine. The conversion factors are set by the Ministry of Agriculture:

- 1 animal manure unit =
- 1 milking cow
- 3 calves and heifers
- 1.5 meat cattle
- 2 horses
- 3 pigs for breeding
- 8 pigs for slaughtering (animal places)¹
- 7 sheep/goats (winterfed)
- 25 foxbitch for breeding (including puppies)
- 40 minkbitch for breeding (including puppies)
- 100 hens
- 400 broilers (animal places)²
- 1 000 chicken bred for laying hens
- 180 turkeys (animal places)¹
- 40 rabbits for breeding
- 40 ducks, geese and turkeys for breeding
- 300 ducks for slaughtering
- 150 geese for slaughtering

¹ 2,5 animals per place per year.
² 5 animals per place per year.

Surplus animal manure units

The number of livestock on a farm, measured in animal manure units, too many to meet a demand for 0.4 hectares cultivated land per animal manure unit.

Reduction in the calculated net number of animal manure units per farm, resulting from grazing or sales of manure

Reduction in calculated number of animal manure units per farm is based on the number of animals grazing, weeks of grazing and a calculation factor. Sales of manure from the farm may also reduce the calculated number of animal manure units.

Calculation factors for grazing:

Milking cow	0.019
Milking cow stabled during the night	0.010
Calves	0.006
Meat cattle	0.013
Horses	0.010
Sheep/goats (winterfed)	0.003

Source: Ministry of Agriculture.

Potential spreading area

A supposition of what area that is normally available for spreading manure. Includes all cultivated land, 2/3 of surface cultivated meadows, and 1/3 of fertilized pasture.

Split fertilization

When application of fertilization on grain is performed more than once.

Statens kornforretning

The public grain monopoly.

NOK

Norwegian krone. The Norwegian currency.

1. Innledning

Resultatkontroll

Å ivareta hensynet til miljøet er en sentral målsetting i landbrukspolitikken. Betydelige ressurser settes årlig inn i dette arbeidet.

For å kunne dokumentere og vurdere resultatene av innsatsen, har Landbruksdepartementet (LD) og Miljøverndepartementet (MD) gått sammen om å lage et system for resultatkontroll, dvs. en systematisk rapportering av de resultater som oppnås gjennom miljøarbeidet i landbruket.

Grunnleggende prinsipper og ansvarsfordeling ble utredet av en arbeidsgruppe nedsatt av MD 9. august 1991. Gruppens arbeid er dokumentert i rapporten «Resultatkontroll - Forurensninger fra landbruket. Forslag til oppbygging, organisering og finansiering».

En ny arbeidsgruppe med representanter fra LD, Statens forurensningstilsyn (SFT), JORDFORSK og Statistisk sentralbyrå utviklet høsten 1992 et detaljert opplegg for årlig rapportering av miljøtilpasningene i jordbruket. Statistisk sentralbyrå fikk i oppdrag å være datakoordinator i dette arbeidet.

Systemet for resultatkontroll skal gi grunnlag for å føre en kostnadseffektiv miljøpolitikk, og videre gi grunnlag for valg og dimensjonering av tiltak for å nå fastsatte miljømål.

Hovedelementer i resultatkontrollarbeidet er:

Rapportering om arealbruk, gjødslingspraksis, jordarbeidingspraksis, gjennomføring av tekniske miljøtiltak mv.

Forskning, bl.a. om miljøeffekter av ulike driftsformer og driftspraksis og videre effekt av gjennomføring av tiltak.

Beregninger av forurensningsutslipp (modeller). Overvåking av miljøtilstanden.

Resultatkontrollsystemet er organisert som en prosess i tre trinn:

- Trinn 1: Sammenstilling av data fra ulike kilder om atferd i jordbruket og tilstand i jord og vann
- Trinn 2: Analyser og utslippsberegninger basert på disse data
- Trinn 3: Myndighetenes vurderinger og beslutninger basert på kunnskap fra trinn 1 og 2

Statistisk sentralbyrå er tildelt ansvaret for innsamling og sammenstilling av atferdsdata i trinn 1 i resultatkontrollsystemet. Dette systemet består av:

1. En årlig rapport som sammenfatter relevant tilgjengelig statistikk på området, såkalte tiltaksindikatorer
2. Tilrettelegging av data som grunnlag for modellberegninger av næringssaltutslipp
3. Tilrettelegging av data for oppdrag fra forvaltning, forskning og andre

I denne rapporten (se figur 1.1, trinn 1) er det sammenstilt opplysninger om arealbruk, driftspraksis og tiltaksgjennomføring i jordbruket. Opplysningene i denne rapporten vil, sammen med kunnskap om ulike driftsformers og tiltaks miljøvirkning, danne grunnlaget for videre rapportering om næringssaltutslipp, bl.a. i forhold til internasjonale avtaler.

En arbeidsgruppe med deltakelse fra Landbruksdepartementet, Miljøverndepartementet, Statens forurensningstilsyn, JORDFORSK og Statistisk sentralbyrå har bidratt med verdifulle kommentarer til innhold og utforming.

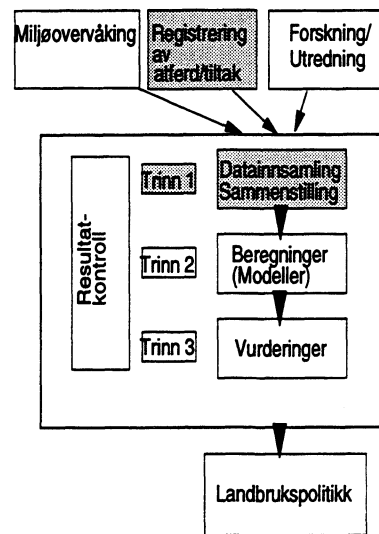
Rapporten utkom første gang i 1993.

Inndeling av rapporten

Rapporten er bygd opp med en hoveddel og et tabellvedlegg. I hoveddelen (kapittel 3 og 4) presenteres status og trender for de ulike tiltaksindikatorene for hele landet og for Nordsjøområdet (fylkene 01-10), først og fremst ved hjelp av figurer. Vedleggsdelen inneholder tabeller med utfyllende oppgaver på lands- og fylkesnivå.

Det legges opp til å gi ut en tilsvarende rapport hvert år.

Figur 1.1. Prinsippskisse for resultatkontrollsystemet

(Resultatkontroll jordbruk 1992).

2. Datakilder

Utvalgstilling for landbruket (Statistisk sentralbyrå)

Årlig samler Statistisk sentralbyrå inn oppgaver over areal, gjødslingspraksis mv. fra et stratifisert utvalg av driftsenheter i landbruket. Utvalget består av om lag 17 000 enheter med minst 5,0 dekar jordbruksareal i drift, dvs. om lag 20 prosent av alle driftsenheter. Data fra utvalgstillingene kan publiseres for hele landet, fylker, resipientområder, hydrologiske statistikkområder og grupper av kommuner forutsatt tilfredsstillende statistisk kvalitet og at enkeltbruk ikke blottlegges.

Resultatene fra Utvalgstilling for landbruket 1995 presenteres i denne rapporten med foreløpige tall.

Landbrukstillingen 1989 (Statistisk sentralbyrå)

I 1989 gjennomførte Statistisk sentralbyrå en omfattende oppgaveinnsamling fra alle driftsenheter med minst 5,0 dekar jordbruksareal og/eller minst 25 dekar produktivt skogareal. Lignende tellinger er foretatt med ti års mellomrom. Data fra landbrukstillingen kan publiseres på alle regionale nivå forutsatt at enkeltbruk ikke blottlegges.

Avlingsstatistikk (Statistisk sentralbyrå/Statens kornforretning)

Årlig samler Statistisk sentralbyrå inn oppgaver over avlinger for jordbruksvekster fra et utvalg av driftsenheter i landbruket. Utvalget består av om lag 5 000 enheter. Data fra avlingsstatistikken kan publiseres for land og fylker forutsatt tilfredsstillende statistisk kvalitet.

Statens kornforretning gir årlige oppgaver over kjøp av norskprodusert korn- og oljevekster. Data fra Statens kornforretning kan publiseres for land, fylker, resipientområder, kommuner og grunnkretser forutsatt at enkeltbruk ikke blottlegges.

Søknad om produksjonstillegg (Landbruksdepartementet)

Ordningen med Søknad om produksjonstillegg i jordbruket 31. juli og 31. desember administreres av Landbruksdepartementet. Materialet inneholder opplysninger om arealer og husdyrhold hos søkerne. Data fra søknad om produksjonstillegg kan publiseres på alle regionale nivå forutsatt at enkeltbruk ikke blottlegges. Fra og med 1994 er også arealet av høstsådd korn og økologisk drevet areal registrert. Av hensyn til sammenlignbar tidsserie, er utvalgstillingen beholdt som hovedkilde.

Andre offentlige tilskudds- og låneordninger for landbruket (Landbruksdepartementet)

Staten gir støtte til investeringer i jordbruket gjennom tilskudd og lån på rimelige vilkår. Fra 1988 ble det iverksatt en tilskuddsordning for tekniske miljøtiltak i landbruket. Fra 1991 er det innført en ordning med tilskudd til endret jordarbeiding. Tilskuddsordningene administreres av Landbruksdepartementet. Data fra søknad om tilskudd til tekniske miljøtiltak i landbruket kan publiseres for hele landet, fylker, resipientområder, kommuner og grunnkretser forutsatt at enkeltbruk ikke blottlegges.

Jordmonnskartlegging (NIJOS)

Jordmonnskartlegging har blitt foretatt av Norsk institutt for jord- og skogkartlegging siden begynnelsen av 1980-årene. I de seinere årene er 350-400 km² kartlagt pr. år. Kartlagt jordbruksareal klassifiseres etter erosjonsrisiko. Klassifiseringen gjøres på grunnlag av jordtype og terreng.

Andre datakilder

Statens landbrukstilsyn gir statistikk for omsatt handelsgjødselmengde og tall for omsetning av plantevernmidler. Det gis fra i år også ut statistikk for omsetning av handelsgjødsel på fylkesnivå, men tallene oppgis å være uoffisielle og er derfor ikke tatt inn i denne rapporten. Landbrukets Priscentral gir årlig statistikk for priser på landbruksprodukter.

3. Tiltaksindikatorer for arealavrenning

3.1. Bruk av jordbruksareal i drift

Innledning

Formålet med dette kapitlet er å vise status og utvikling over tid for bruken av jordbruksarealene. Statistikk over bruken av jordbruksareal i drift gir grunnlag for å vurdere potensialet for jorderosjon og avrenning av næringsstoffer.

Regionalisering av statistikken over arealbruk kan vise hvor potensielt avrennings-/erosjonsutsatt areal finnes.

Datakilder

Arealtallene er hentet fra søknad om produksjonstillegg pr. 31. juli uten noen form for justering. Det betyr at areal som det ikke er søkt om produksjonstillegg for, ikke er inkludert. Søknad om produksjonstillegg har dårligst dekning på areal med korn og oljevekster til modning (95 prosent i 1995).

Etter 1985 har det skjedd noen endringer i reglene for tildeling av tilskudd til jordbruket. Disse endringene har gjort at både en større andel av brukerne søker, og at det økonomisk sett er viktigere for brukerne å inkludere mest mulig av arealet i søknadene. Dette gjelder også kravet til spredeareal for husdyrgjødsel. *En må derfor anta at økningen i jordbruksareal registrert gjennom søknader om produksjonstillegg også uttrykker brukernes tilpasning til tilskuddsordningene og regelverket for øvrig og at den faktiske økningen i jordbruksarealet har vært mindre enn det søknadene om produksjonstillegg uttrykker.*

Resultater

Det registrerte jordbruksarealet var etter søknader om produksjonstillegg i 1996, oppgitt til 10,0 millioner dekar. Av dette lå 5,1 millioner dekar i fylkene 01-10. Dette gir en økning i arealet siden 1985 på 11,6 prosent for hele landet og 10,4 prosent for fylkene 01-10.

Areal med korn og oljevekster til modning har ifølge oppgaver fra søknad om produksjonstillegg for hele landet økt med 2,7 prosent eller 85 800 dekar fra

1985 til 1996. I denne perioden har kornarealet økt med 2,5 prosent eller 68 800 dekar i fylkene 01-10.

Areal med *grønnsaker på friland* har for hele landet økt med 7,6 prosent eller 3 600 dekar fra 1985 til 1996. I denne perioden økte grønnsaksarealet i fylkene 01-10 med 16,2 prosent eller 5 300 dekar.

Areal med *poteter, grønnfôr og silovekster* har for hele landet økt svakt fra 1985 til 1996. I fylkene 01-10 har arealet økt med 16,1 prosent eller 40 000 dekar fra 1985 til 1996.

Areal med *fulldyrket eng til slått og beite* har for hele landet og for fylkene 01-10 økt med henholdsvis 14,5 og 20,5 prosent fra 1985 til 1996.

Areal med *overflatedyrket eng til slått og beite* har for hele landet avtatt med 7,6 prosent eller 22 000 dekar fra 1985 til 1996. I denne perioden under ett har disse arealene vært om lag uendret i fylkene 01-10. Det har vært en svak økning fra 1995 til 1996 både i hele landet og i fylkene 01-10.

Areal med *gjødslet beite* har for hele landet hatt en markant økning med 56,4 prosent eller 371 000 dekar fra 1985 til 1996. I denne perioden har arealet økt med 65,6 prosent eller 95 800 dekar i fylkene 01-10. Spesielt markert har økningen vært i "tunge" husdyrfylker som Oppland, Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane. For mer detaljert oversikt vises det til vedleggstabell 1.

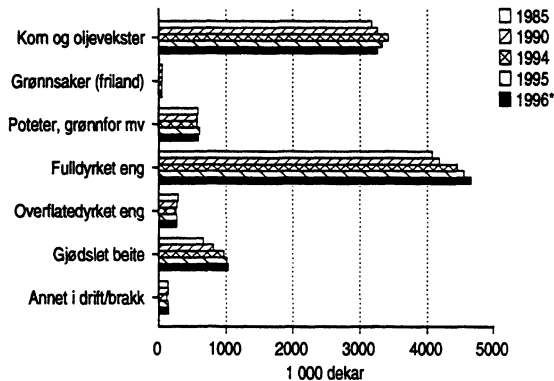
3.2. Jordarbeiding til korn og oljevekster

Innledning

Formålet med dette kapitlet er å vise status og utvikling i valg av jordarbeidingsmetoder i korn- og oljevekstdyrkingen og omfanget av høstkorndyrking. Jordarbeidingsmetodene er delt inn i høstpløying, høstharving, all jordarbeiding om våren, direktesådd areal og høstsådd kornareal.

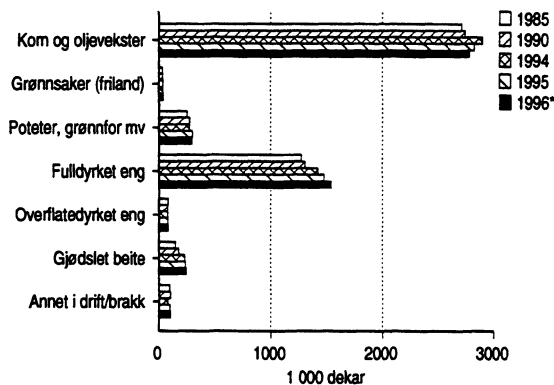
Generelt vil areal med vegetasjonsdekke eller areal som ikke er høstpløyd, være mindre utsatt for erosjon

Figur 3.1.1 Bruken av jordbruksareal i drift. Hele landet. 1985, 1990, 1994, 1995 og 1996*. 1 000 dekar

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figur 3.1.2 Bruken av jordbruksareal i drift. Fylkene 01-10. 1985, 1990, 1994, 1995 og 1996*. 1 000 dekar

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

og næringssaltavrenning enn areal som er jordarbeidet. Dette gjelder særlig på arealer med høy naturlig erosjonsrisiko (brattlendte, lange hellinger eller lett eroderbare jordarter). Et viktig tiltak for å redusere forurensningen fra jordbruket er å erstatte høstpløying av kornarealer med jordarbeiding om våren på de mest erosjonsutsatte arealene.

Datakilder

Oppgaver og driftsenhetenes korn- og oljevekstareal, jordarbeidingsmetode og såtidspunkt er hentet fra de årlige utvalgstillingene for landbruket. Disse tallene er "blåst" opp til beregnet fylkes- og landstall. Utvalgstillingene har hatt med spørsmål om jordarbeiding og såtidspunkt siden 1990. Oppgavene gjelder for høsten før tellingsåret og våren/sommeren i tellingsåret. På grunn av variasjon i utforming av spørsmål på utvalgstillingsskjemaene 1990 og 1991, er det ikke mulig å skaffe sammenlignbare tall for de to første årgangene på alle jordarbeidingsmetoder.

Resultater

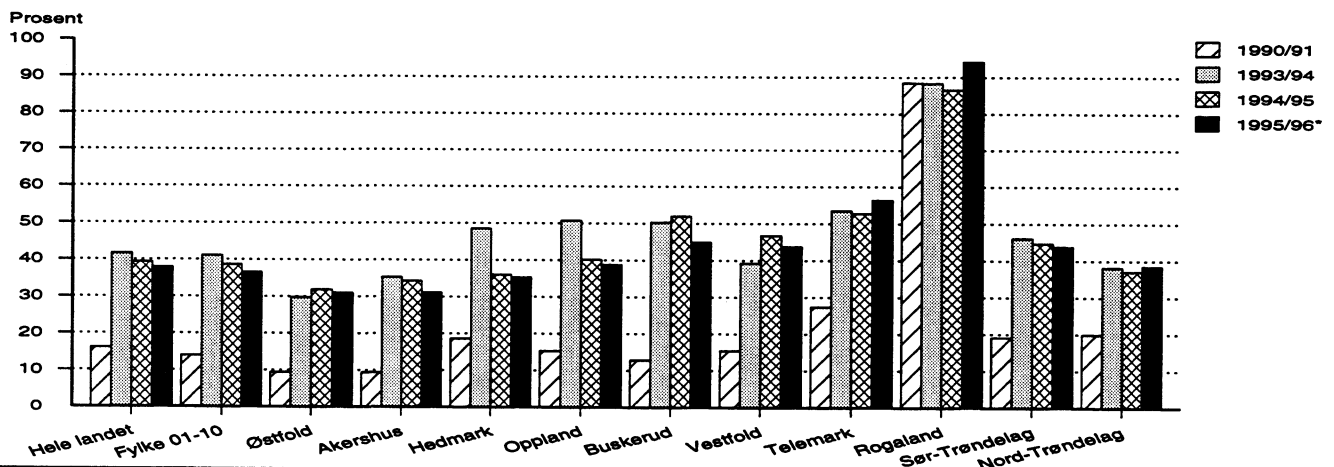
Jordarbeidingsmetoder

Fra 1989/90 til 1995/96 sank andelen av kornarealet som ble høstpløyd fra 81,5 til 58,2 prosent for hele landet. For fylkene 01-10 var tilsvarende tall henholdsvis 83 prosent og 59 prosent. Areal som lå i stubb til våren avtok fra 1 487 000 dekar i 1993/94 til 1 308 000 dekar i 1995/96 for hele landet. Stubbarealet tilsvarte 38 prosent av det totale kornarealet i 1995/96 (figur 3.2.1). Se også vedleggstabell 2.

Høstsådd korn

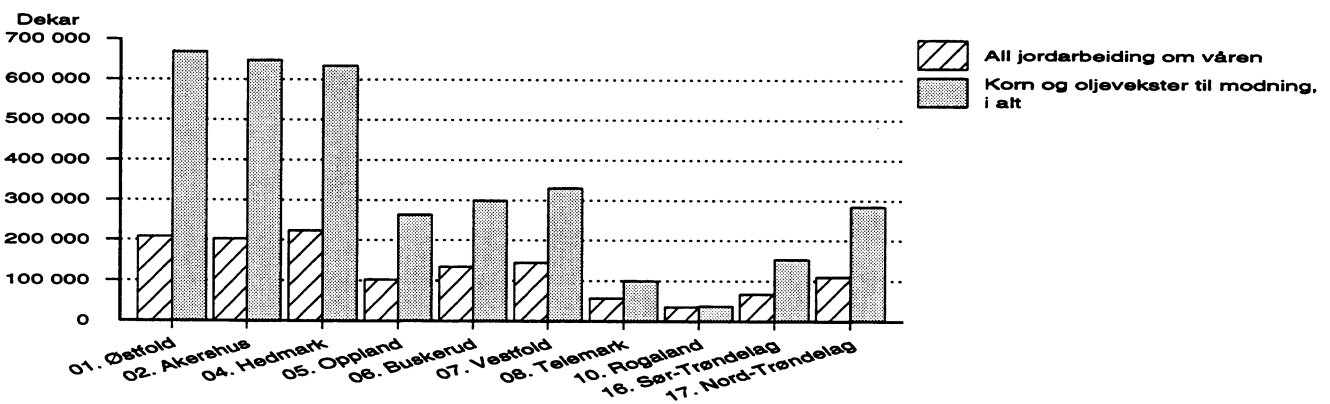
For hele landet var andel høstsådd kornareal i 1995 7,8 prosent av det totale kornarealet. Tilsvarende tall for fylkene 01-10 var 8,9 prosent. For mange av fylkene er det høstsådde arealet mer enn doblet fra høsten 1990 til høsten 1995 (figur 3.2.3).

Figur 3.2.1 Andel av korn- og oljevekstareal i stubb om våren. Hele landet og utvalgte fylker. Prosent. 1990/91, 1993/94, 1994/95 og 1995/96*

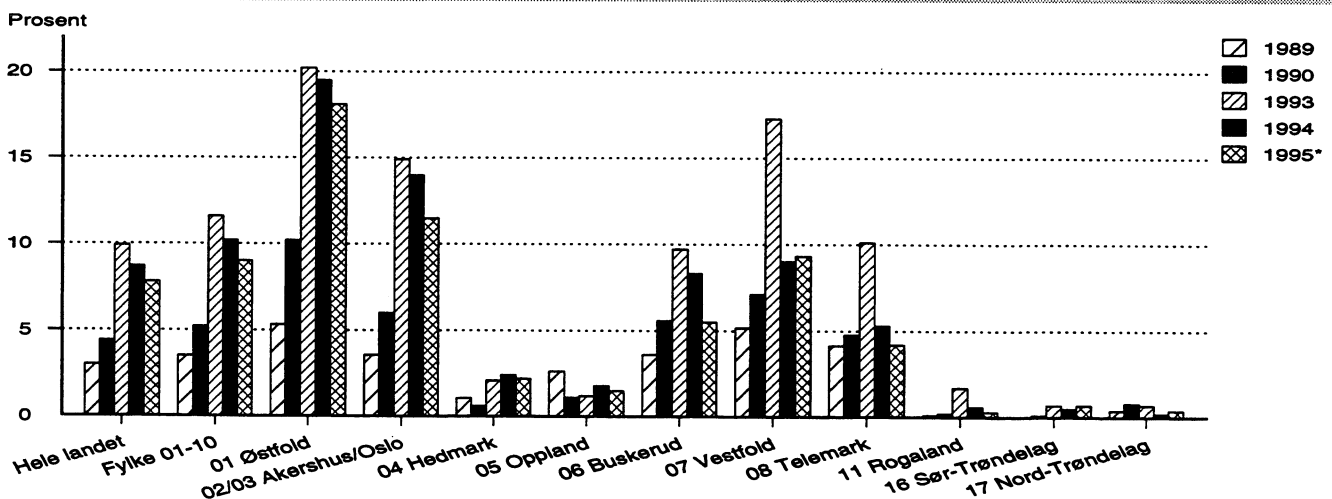
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figur 3.2.2 Areal med korn og oljevekster i alt og andel av kornareal med all jordarbeiding om våren. Utvalgte fylker. 1995/96*.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figur 3.2.3 Andel av korn- og oljevekstareal som er høstsådd. Hele landet og utvalgte fylker. Prosent. 1989, 1990, 1993, 1994 og 1995*

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tilskuddsordning for endret jordarbeiding

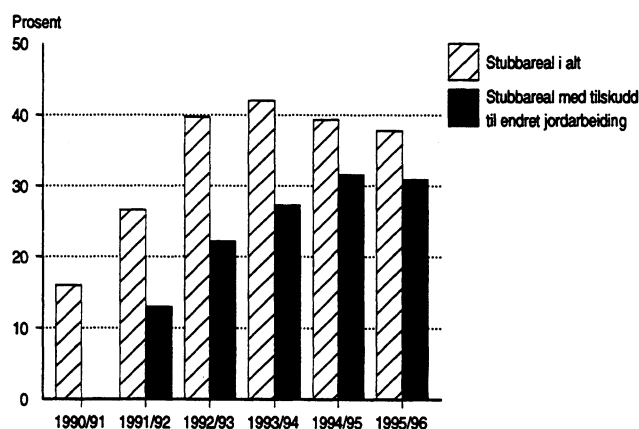
Fra høsten 1991 er det gitt særskilt økonomisk støtte til driftsenheter der det ikke foretas jordarbeiding om høsten på erosjonsutsatt korn- og oljevekstareal, til åpen åker tilsådd med fangvekster og til areal til grasdekte vannveier. I 1996 ble det utbetalt tilskudd til endret jordarbeiding med graderte satser fra 50 kroner pr. dekar til 120 kroner pr. dekar etter graden av erosjonsrisiko. I 1994/95 ble det i disse fylkene utbetalt om lag 106 millioner kroner i alt. For 1996/97 er løyvud beløp kroner 93 039 000. Dette er en økning på 14 prosent fra året før.

Fra 1991/92 til 1996/97 er areal der det er søkt tilskudd til endret jordarbeiding mer enn fordoblet. I 1996/97 ble det for hele landet utbetalt tilskudd for endret jordarbeiding på i alt 1 112 000 dekar, eller tilsvarende 34 prosent av totalt areal til korn og oljevekster i 1996. Prosentvis har andel av utbetalte tilskudd til endret jordarbeiding der erosjonsrisikoen er klassifisert som liten, økt mest siste år. Se vedleggstabell 3.

Andelen av det totale kornarealet som ligger som stubbåker over vinteren, dvs. uten noen form for jordarbeiding om høsten, har økt fra 16 prosent i 1990/91 til 38 prosent i 1995/96. Økningen var særlig sterk de tre første årene. Stubbåker som inngår i tilskuddsordningen for endret jordarbeiding, har økt jevnt i hele perioden (figur 3.2.4).

Norsk institutt for jord- og skogkartlegging (NIJOS) har i fylkene 01 Østfold til og med 08 Telemark kartlagt store deler av jordbruksarealet med tanke på jorderosjonsrisiko. Kartlagt areal er digitalisert og seinere fordelt på kommune. I første kvartal 1995 var

Figur 3.2.4 Andel av kornarealet uten jordarbeiding om høsten (stubbareal) og andel av kornareal som mottok tilskudd for å ligge i stubb. Hele landet, 1990/91-1995/96

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Landbruksdepartementet.

denne fordelingen gjort for i alt 65 kommuner. Jorderosjonsrisiko inndeles i fire klasser, fra liten til svært stor risiko. Det kartlagte og kommunefordelte arealet utgjorde pr. mars 1995 i alt 1 708 000 dekar. På 463 000 dekar, som tilsvarer 27 prosent av det totale kartlagte arealet, er erosjonsrisikoen klassifisert som stor til svært stor. Se vedleggstabell 4.3.3.

3.3. Handelsgjødsel

Innledning

Formålet med dette kapitlet er å vise status og utvikling i bruk av handelsgjødsel i jordbruket. Tiltaksindikatorerne for bruk av handelsgjødsel er disse tre:

- Total omsetning av handelsgjødsel (N og P)
- Mengde handelsgjødsel (N og P) pr. dekar til korn/oljevekster og til fulldyrket eng
- Delt gjødsling til korn og oljevekster (i dekar)

Bedre tilpasning av gjødsling til plantenes behov for næring er et effektivt virkemiddel for å redusere forurensningen fra jordbruket. Det settes inn betydelige ressurser i dette arbeidet gjennom utarbeiding av gjødselplaner, prognoser for N-behov i vekstsesongen mv. Ved bruk av delt gjødsling til korn og oljevekster vil en lettere kunne tilpasse gjødslingen til avlingsnivået det enkelte år. Optimal gjødsling til korn og oljevekster og til fulldyrket eng avhenger av avlingsnivå og naturgitte forhold i dyrkingsområdet. Områdevise forskjeller i gjødslingsintensitet kan vises ved å framstille statistikk på regionalt nivå.

Det finnes pr. i dag ingen gode statistiske kilder for lands- eller fylkestall for gjødslingspraksis til vekster som poteter, grønnsaker mv.

Datakilder

Opgaver over bruk av handelsgjødsel gitt som kg nitrogen (N) og fosfor (P) pr. dekar og oppgaver over antall dekar korn og oljevekster til modning hentes fra Utvalgstelling for landbruket.

Handelsgjødsel gitt som kg N og P pr. dekar til fulldyrket eng hentes fra utvalgstelling, mens areal fulldyrket eng på utvalgstillingsbrukene hentes fra søknad om produksjonstillegg pr. 31. juli for det aktuelle året. Oppgaver om gjødslingsintensitet finnes på Utvalgstelling for landbruket fra og med tellingen 1990. Oppgavene gjelder for gjødsling til korn og fulldyrket eng året før tellingsåret og sammenstilles med arealoppgaver gjeldende for tellingsåret ved videre beregninger. Data fra utvalgstellinga må "blåses opp"

med et sett av faktorer for å få totalforbruk. Tallene fra Utvalgstillingen er derfor ikke helt i overensstemmelse med areal- og husdyrtall fra søknad om produksjonstillegg.

Statens landbrukstilsyn utgir årlig statistikk for omsatt mengde handelsgjødsel av ulike gjødselslag. Noe av den omsatte handelsgjødsel brukes i andre sektorer enn jord- og hagebruket. Det korrigeres ikke for dette forbruket, da dette regnes som marginalt.

Forutsetning for gruppering i intensitetsklasser

Gjødslingsintensitet måles som gjennomsnittlig forbruk av handelsgjødsel (N og P) pr. dekar. Forutsetningen for gruppering av arealer med ulik gjødslingsintensitet er at oppgitt bruk av handelsgjødsel pr. dekar gjelder for alt areal med korn og oljevekster eller fulldyrket eng på driftsenheten.

Resultater

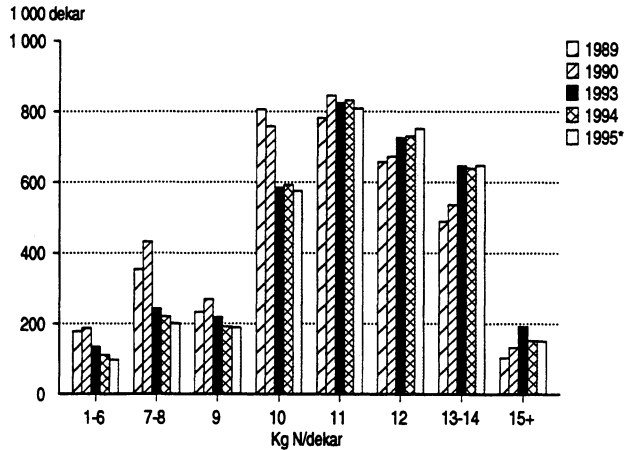
Omsetting av handelsgjødsel

Figur 3.3.1 viser totalt omsatt mengde handelsgjødsel (N og P). For perioden 1984/85 til 1995/96 har mengden av nitrogen vært tilnærmet konstant, rundt 110 000 tonn pr. år. Fosformengden derimot er redusert med 44 prosent fra 24 800 tonn til om lag 13 800 tonn pr. år. Se også vedleggstabell 10.

Handelsgjødsel nitrogen (N) til korn/oljevekster og fulldyrket eng

Figur 3.3.2 viser korn- og oljevekstareal for hele landet, gruppert etter gjødslingsintensitet. Andel korn- og oljevekstareal på driftsenheter med oppgitt gjødslingsintensitet 11 kg N pr. dekar eller mer har økt fra 55,7 prosent i 1989 til 67,5 prosent i 1995. I samme periode har gjennomsnittlig gjødsling økt fra

Figur 3.3.2 Areal med korn- og oljevekster etter kg nitrogen (N) i handelsgjødsel pr. dekar. Hele landet. 1989, 1990, 1993, 1994 og 1995*. 1 000 dekar

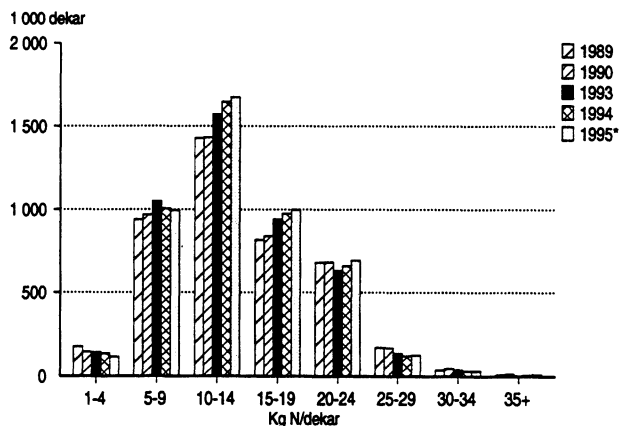

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

10,6 til 11,2 kg N/dekar (figur 3.3.4) for hele landet. Økningen i N-gjødsling til korn henger antakelig sammen med den sterke veksten i høstsådde kornarealer. Se også vedleggstabell 5.

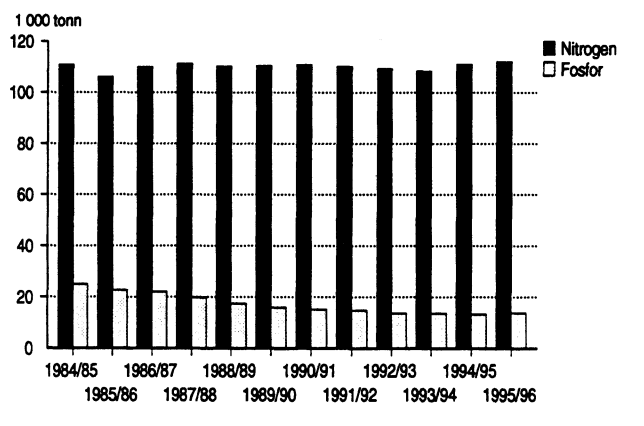
Figur 3.3.3 viser areal med fulldyrket eng etter hvor mye som tilføres av nitrogen i handelsgjødsel. Generelt har det vært en tendens mot økning av arealene med moderat gjødsling (5-15 kg N pr. dekar) siden 1989. Se også vedleggstabell 6.

Figur 3.3.3 Areal med fulldyrket eng etter kg nitrogen (N) i handelsgjødsel pr. dekar. Hele landet. 1989, 1990, 1993, 1994 og 1995*. 1 000 dekar

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

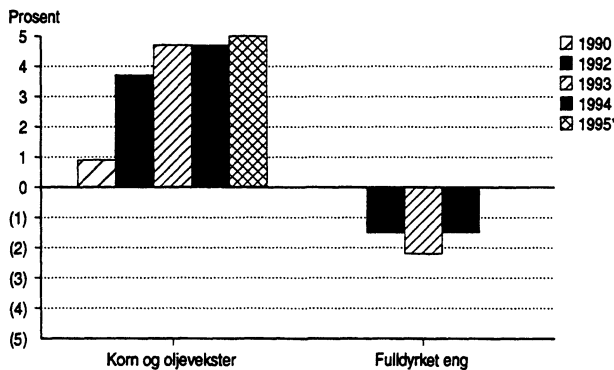
Figur 3.3.1 Omsatt mengde handelsgjødsel. 1984/85 til 1995/96. Hele landet. 1 000 tonn verdstoff

Kilde: Statens landbrukstilsyn.

Figur 3.3.4 Relativ endring i forbruket av kg nitrogen (N) i handelsgjødning pr. dekar korn- og oljevekstareal og til fulldyrket eng. Hele landet. Prosent. 1990, 1992, 1993, 1994 og 1995*. Basisår = 1989

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

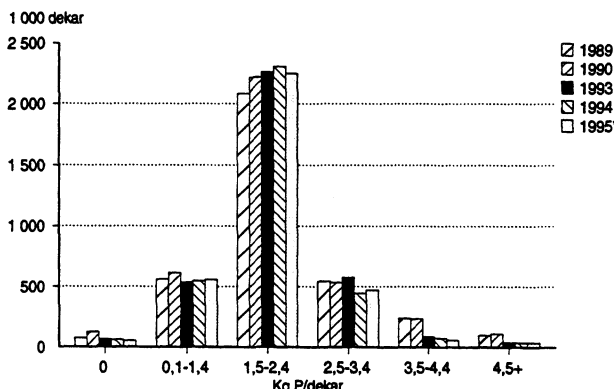
Figur 3.3.4 viser at det for hele landet i gjennomsnitt var en svak relativ nedgang i nitrogengjødsling pr. dekar til fulldyrket eng og en motsatt tendens for nitrogengjødsling til korn og oljevekster.

Handelsgjødning fosfor (P) til korn/oljevekster og fulldyrket eng

Figur 3.3.5 viser korn- og oljevekstareal for hele landet, gruppert etter gjødslingsintensitet av handelsgjødning fosfor (P) pr. dekar. Figuren viser en tendens til en reduksjon i arealer med høye/lave verdier, og en økning av areal i klassene med gjødslingsintensitet 1,5-2,4 kg P pr. dekar. Se også vedleggstabell 7.

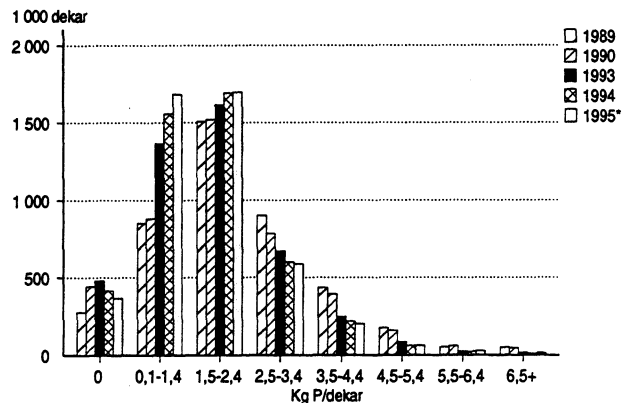
Figur 3.3.6 viser fulldyrket engareal, gruppert etter forbruk av handelsgjødning fosfor (P) pr. dekar. Figuren viser tendens til en reduksjon i arealer med høye verdier, men en økning av areal i klassene inntil 2,5 kg P pr. dekar. Se også vedleggstabell 8.

Figur 3.3.5 Areal med korn og oljevekster, etter kg fosfor (P) i handelsgjødning pr. dekar. Hele landet. 1989, 1990, 1993, 1994 og 1995*. 1 000 dekar

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figur 3.3.6 Areal med fulldyrket eng, etter kg fosfor (P) i handelsgjødning pr. dekar. Hele landet. 1989, 1990, 1993, 1994 og 1995*. 1 000 dekar

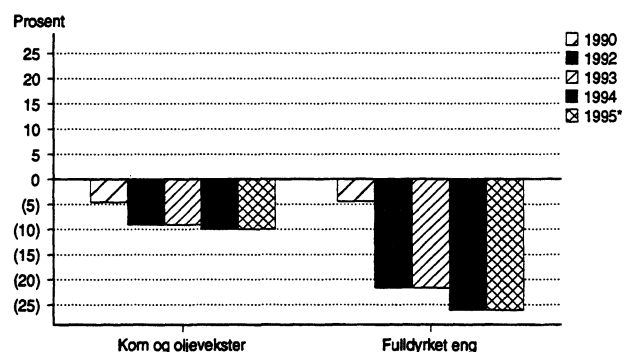

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figur 3.3.7 viser at det for hele landet i gjennomsnitt var en klar relativ nedgang i kg handelsgjødning fosfor pr. dekar til korn/oljevekster og til fulldyrket eng. Spesielt på engarealene er nedgangen markert.

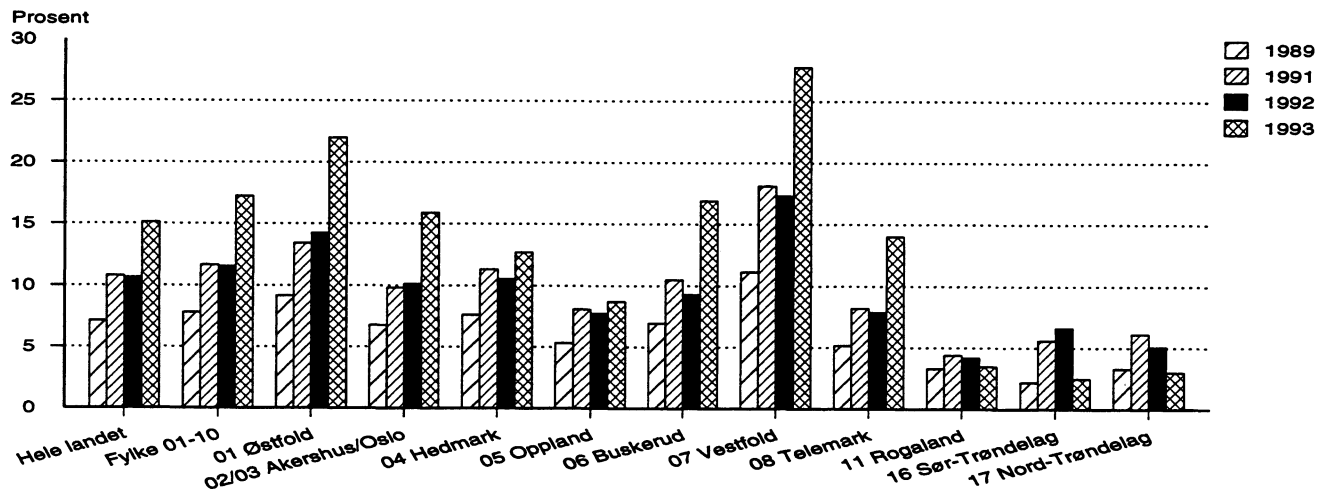
Fra Utvalgstillingen for landbruken er det beregnet et gjennomsnittlig forbruk av handelsgjødning fosfor på like under 2 kg pr. dekar med korn og oljevekster samt fulldyrket engareal. Om en tok total mengde omsatt fosfor og fordelte på alt fulldyrket areal, ville en få om lag 1,5 kg P pr. dekar. Utover generell usikkerhet ved utvalgsundersøkelsen har vi ikke noen forklaring på hvorfor utvalgstillingen i sum kommer høyere enn omsetningstallene. Tallene fra utvalgstillingen bør derfor først og fremst brukes til å vise regionale forskjeller og trender; f.eks. at reduksjonen for eng sannsynligvis er sterkere enn for korn.

Figur 3.3.7 Relativ endring i forbruk av kg fosfor (P) i handelsgjødning pr. dekar korn- og oljevekstareal og til fulldyrket eng. Hele landet. Prosent. 1990, 1992, 1993, 1994 og 1995*. Basisår = 1989

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figur 3.3.8 Andel av korn- og oljevekstareal med delt gjødsling. Hele landet og utvalgte fylker. Prosent, 1989, 1991, 1992 og 1993

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Delt gjødsling til korn

Figur 3.3.8 viser at andelen av korn- og oljevekstareal med delt gjødsling, dvs. areal der handelsgjødsla ble tilført mer enn en gang i vekstsesongen, har økt betydelig fra 1989 til 1993. I 1989 ble det foretatt delt gjødsling på 7,1 prosent av korn- og oljevekstarealet. 92,5 prosent av arealet med delt gjødsling lå i fylkene 01-10. Tilsvarende tall for 1993 var 15,1 og 96,8 prosent. Fra 1991 til 1992 gikk arealet med delt gjødsling noe tilbake i fylkene 01-10. Dette kan skyldes den tørre vekstsesongen i sentrale kornområder som gjorde at den planlagte andregangs gjødsling til korn i betydelig grad ble sløffet. Det var ikke med spørsmål om delt gjødsling i 1994 på utvalgstillings skjemaet i 1995. Se også vedleggstabell 9.3.4.

3.4. Husdyrgjødsel

Innledning

Formålet med dette kapitlet er å vise utviklingen i mengder og disponeringsmåter for husdyrgjødsel i jordbruksproduksjonen.

Bedre utnytting av husdyrgjødsel vil redusere tapene av næringsstoffer fra husdyrgjødsel. Plantenes utnytting av næringsstoffene i husdyrgjødsel avhenger av faktorer som:

- Mengde gjødsel spredd pr. arealenhet
- Spredetidspunkt i forhold til plantenes vekst
- Spredningsmetode
- Nedmolding av gjødsla
- Tid fra spredning til nedmolding

Pr. i dag finnes det ingen brukbare datakilder for omfang eller tidspunkt for nedmolding, lagringsformer, utblanding med vann ved spredning til eng eller spredningsmetoder for husdyrgjødsel.

Næringsinnholdet i husdyrgjødsel som spres avhenger bl.a. av føring og lagringsmetode for husdyrgjødsel. De beregninger av nitrogen- og fosforinnhold i husdyrgjødsel som er gjort i denne rapporten, er et beregnet gjennomsnitt for de ulike dyreslagene.

Myndighetene har innført et generelt krav til spredeareal for husdyrgjødsel på minst fire dekar spredeareal pr. gjødseldyrenhet innen utgangen av 1995. For husdyrprodusenter med mer enn 20 gjødseldyrenheter gjaldt dette kravet fra utgangen av 1993. Bruk som ikke har nok eget areal til å tilfredsstille kravet til spredeareal, må tilpasse seg gjennom å leie spredeareal, redusere dyretallet, eller på andre måter. Fylkenes landbruksavdelinger godkjenner spredeareal i henhold til gitte retningslinjer.

Husdyrproduksjonen er geografisk skjevt fordelt. Dette fører bl.a. til at forholdet mellom gjødselmengde og tilgjengelig spredeareal er forskjellig i ulike regioner. Den regionale forskjellen er så vidt stor at det kreves rapportering av tiltaksindikatorer på lokalt nivå for å gi et dekkende bilde av situasjonen.

Lokal tilpasning til spredearealkrav

Statistikk på grunnlag av søknad om produksjonstillegg og utvalgstilling fanger til nå ikke opp tilpasning til spredearealkrav ved lokale spredeavtaler. F.o.m. 31. desember 1994 må alle som søker produksjonstillegg og som har lokale avtaler, fylle ut et eget skjema over leid/bortleid spredeareal, beitepraksis, salg/kjøp av husdyrgjødsel etc.

Rapporter fra Landbruksavdelingen i fylkene innhentet av Landbruksdepartementet ved årsskiftet 1992/93, viser at for Østlandsfylkene, Agderfylkene, Trøndelagsfylkene og Nord-Norge er tilpasningen til spredearealkravene kommet relativt langt. Et flertall av husdyrbrukene med for lite eget fulldyrket spredeareal har allerede tilpasset seg spredearealkravene ved godkjente avtaler. Dette skjer gjennom leie av spredeareal eller annen leie av jord, også ved godkjenning av arealer som ikke er fulldyrka. I kornfylker med liten husdyrtetthet er det god tilgang på spredeareal. Tilpasningen til spredearealkravene skjer ifølge Landbruksavdelingene i liten grad gjennom nydyrking eller reduksjon av dyretallet.

For Vestlandsfylkene er tilgangen på ledig spredeareal mindre og antall driftsenheter med for lite spredeareal betydelig større. Dette gjør tilpasning vanskeligere, noe også rapportene fra fylkene viser. Ved fylkenes landbruksavdelinger er det i gang et omfattende arbeid med vurdering og godkjenning av spredeavtaler.

Datakilder

Oppgaver over antall driftsenheter med husdyr, antall husdyr fordelt på husdyrslag, husdyrgjødselmengder, antall gjødseldyrenheter, samt arealer på driftsenheter med husdyr er beregnet på grunnlag av data fra søknad om produksjonstillegg. Omregningsfaktorer som benyttes ved beregning av husdyrgjødselmengder, er vist i avsnitt om definisjoner.

Husdyrtallet som legges til grunn for ulike beregninger i denne rapporten, er gjennomsnittet av oppgaver over driftsenhetens besetning 31. juli og 31. desember samme år. For periodedyr (f.eks. slaktegris) er det summen av innsatte dyr i periodene for registreringer pr. 31. juli og 31. desember. For beregning av spredearealer mv. knyttes gjennomsnittlig dyretall gjennom året til arealet på driftsenheten oppgitt pr. 31. juli.

Tall fra søknadsomgangen 31. desember 1996 er ikke klare på det tidspunkt resultatkontrollrapporten publiseres. For å gi statistikk for siste års gjennomsnittlige besetning, kobles data fra søknadsomgangen 31. juli 1996 til søknadsomgangen 31. desember 1995.

For å kunne gi oppgaver over spredetidspunkt og spredearealtype, må husdyrtall og delvis også arealtall fra søknad om produksjonstillegg knyttes til data om spredning og spredeareal fra utvalgstillingsbruk. Data fra utvalgstillinga må, for å gi landstall, "blåses opp" med et sett av faktorer. Tallene fra søknader om produksjonstillegg som er koblet til Utvalgstillinga, må også blåses opp, og de vil derfor ikke samsvare helt nøyaktig med totaltallene fra samme kilde. Dette gjelder f.eks. beregning av total N og P i husdyrgjødsel, antall gjødseldyrenheter m.m.

Resultater

Husdyrgjødsellager

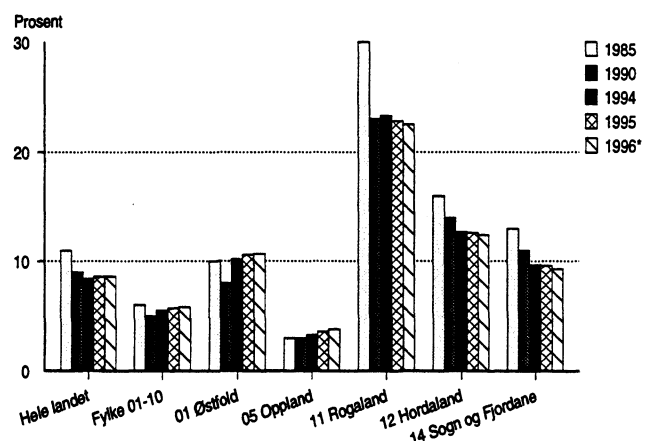
Antall gjødseldyr på driftsenheter uten gjødsellager utgjorde i 1989 for hele landet 21 890 gjødseldyrenheter. Dette kan bl.a. være pelsdyr eller husdyr på driftsenheter med produksjon av sau og/eller storfe som går på talle og dermed ikke har gjødsellager, gjødselsilo eller gjødselhus. Tabell 13 i tabellvedlegget viser gjødseldyrenheter fordelt på driftsenhetenes lagerkapasitet for husdyrgjødsel. Tallene for 1989 bygger på oppgaver fra den fullstendige Landbruks tellinga 1989, mens tall for seinere år bygger på utvalgstillingsbruk og husdyrtall på disse hentet fra søknad om produksjonstillegg. Det er derfor ikke riktig å trekke direkte sammenligninger mellom 1989-tall og seinere årganger i tabell 13.

Husdyrgjødselkonsentrasjon

Figur 3.4.1 viser at andel overskytende gjødseldyrenheter (se definisjoner) i perioden 1985 til 1990 er redusert med to prosentpoeng for hele landet. Fra 1990 til 1996 er andelen nesten uendret. Oppland, som er det fylket på Østlandet som har størst husdyrhold, har en liten andel overskytende gjødseldyrenheter. Størst andel av overskytende gjødseldyrenheter finnes i Rogaland. Fra 1985 til 1996 har andel overskytende gjødseldyrenheter gått ned hvert år i de fleste av fylkene i Sør-Norge. Størst har nedgangen vært i Rogaland, fra 30 til 22,5 prosent. Ytterligere lokal tilpasning til spredearealkravene fanges ikke opp av denne statistikken. Se også vedleggstabell 16.

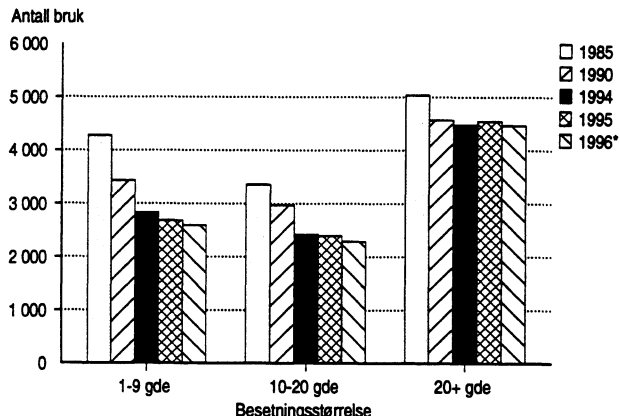
Figur 3.4.2 viser antall bruk med mindre enn 4,0 dekar fulldyrket areal pr. gjødseldyrenhet etter besetningsstørrelse. For perioden 1985 til 1996 viser landstall at det har vært en reduksjon i driftsenheter med for lite fulldyrket spredeareal for alle besetningsstørrelser. En del av denne nedgangen henger sammen med den generelle nedgangen i antall driftsenheter, og spesielt antallet små driftsenheter. Se også vedleggstabell 16.

Figur 3.4.1 Andel overskytende gjødseldyrenheter av alle gjødseldyrenheter¹. Hele landet og utvalgte fylker. Prosent 1985, 1990, 1994, 1995 og 1996*

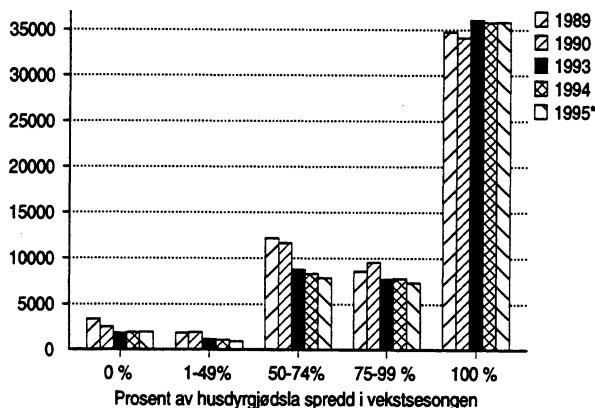
¹ Det er ikke tatt hensyn til lokale tilpasninger til spredearealkrav. Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figur 3.4.2 Driftsenheter med mindre enn 4,0 dekar fulldyrket areal pr. gjødseldyrenhet (gde), etter besetningsstørrelse¹. Hele landet. 1985, 1990, 1994, 1995 og 1996*. Antall bruk

¹ Det er ikke tatt hensyn til lokale tilpasninger til spredearealkrav. Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figur 3.4.4 Driftsenheter med spredd husdyrgjødsel, etter andel spredd i vekstsesongen. Hele landet. 1989, 1990, 1993, 1994 og 1995*. Antall driftsenheter

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Det er fylkesvise variasjoner i antall driftsenheter med for lite spredeareal. Lokale tilpasninger til spredearealkravene fanges ikke opp av beregningene som er illustrert i figur 3.4.2. F.o.m. 1994 har Landbruksdepartementet utført beregninger der en tar hensyn til lokale tilpasninger til spredearealkravene og reduserer antall gjødseldyrenheter i forhold til beitepraksis (beiting på areal som ikke inngår i godkjente spredearealer). Mens våre beregninger ut fra areal i drift på egen driftsenhet og ukorrigerede gjødseldyrberegninger gir 9 340 enheter med for lite spredeareal, gir tilsvarende beregninger der en tar hensyn til lokale tilpasninger, en betydelig reduksjon av antall enheter med for lite spredeareal.

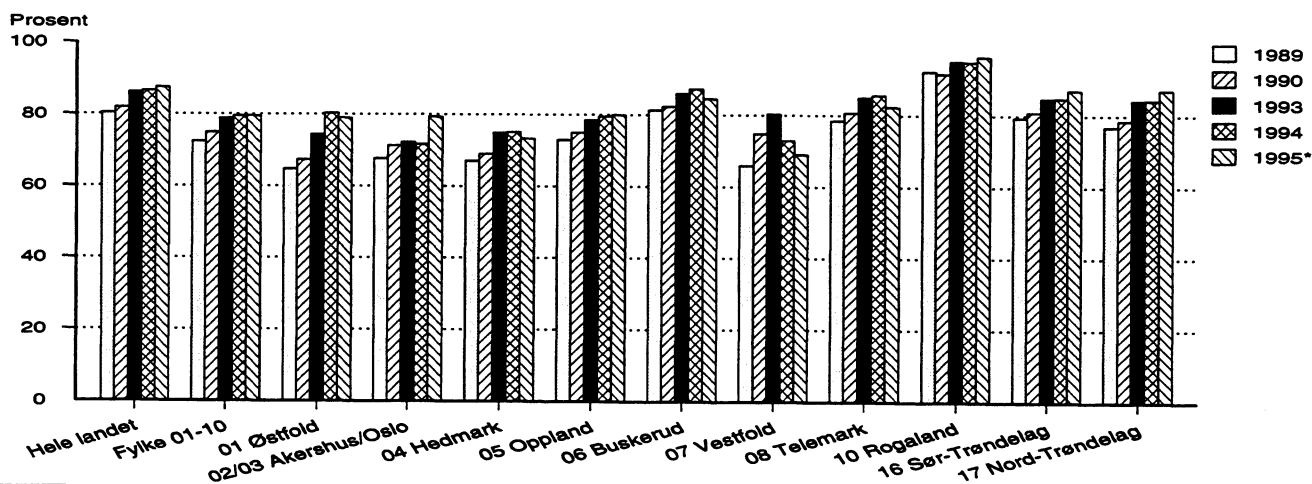
Spredningstidspunkt for husdyrgjødsel

Figur 3.4.3 viser at for hele landet har andelen av husdyrgjødsel som er spredd i våronna og ellers i vekst-

sesongen, økt fra om lag 80 til 87 prosent fra 1989 til 1995. I fylkene 01-10 var økningen i samme periode 72 til 78,8 prosent. Andel av husdyrgjødsel som ble spredd i våronna og ellers i vekstsesongen i 1995, varierte fylkesvis på Øst- og Sørlandet med mellom 69 prosent i Vestfold og 93 prosent i Vest-Agder. I de viktigste husdyrfylkene på Vestlandet ble mellom 92 prosent (Møre og Romsdal) og 96 prosent (Rogaland) av husdyrgjødsel spredd i våronna og ellers i vekstsesongen i 1995. Se vedleggstabell 15.

Figur 3.4.4 viser at for hele landet var det i alt 35 841 driftsenheter eller 66,4 prosent av alle enheter med husdyr, som spredde all husdyrgjødsel i våronna og ellers i vekstsesongen i 1995. I 1989 var det tilsvarende 34 722 driftsenheter eller 57,2 prosent av alle enheter, som spredde all husdyrgjødsel i våronna og ellers i vekstsesongen. Se også vedleggstabell 14.

Figur 3.4.3 Andel husdyrgjødsel nitrogen (N) spredd i våronna og i vekstsesongen. Hele landet og utvalgte fylker. Prosent. 1989, 1990, 1993, 1994 og 1995*

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

3.5. Beregnet gjødselmengde totalt

Innledning

Formålet med dette kapitlet er å vise tiltaksindikatoren total gjødselmengde tilført jordbruket uttrykt som summen av handelsgjødsel og husdyrgjødsel.

Med tanke på avrenning av næringsstoffer fra jordbruksarealer og muligheter for å føre et ressursregnskap, er beregninger av total tilførte mengder næringsstoffer sentrale faktorer.

Datakilder

Ved utvalgstillingene innhentes det årlig opplysninger om gjennomsnittlig handelsgjødsel forbruk pr. dekar korn- og oljevekstareal og fulldyrket engareal. Ved å koble data om arealer fra søknad om produksjonstilllegg til utvalgstillingsbrukene, er det mulig å beregne handelsgjødsel forbruk til kornarealer og fulldyrket engarealer (se forutsetninger kap. 3.3).

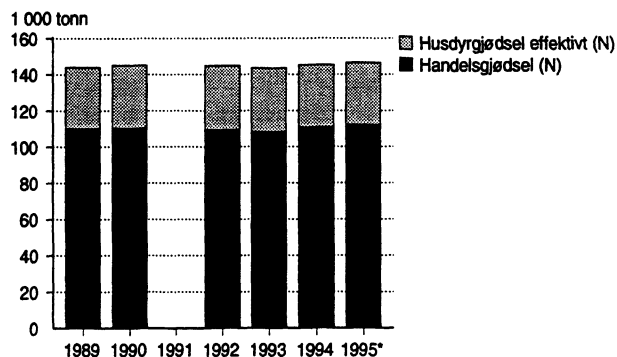
Total årlig produksjon av husdyrgjødsel uttrykt som effektivt nitrogen (N) og totalt fosfor (P) kan beregnes på grunnlag av husdyroppgaver fra søknad om produksjonstillegg (se forutsetninger kap. 3.4). For hele landet er beregnet handelsgjødsel (N) 8,9 prosent mindre enn totalt omsatt nitrogen i 1995. Dette kan forklares med at beregnet total handelsgjødselmengde bl.a. ikke omfatter gjødsel spredd på areal med gjødslet beite, grønnfôr og silovekster, potet og grønnsaker, og at ikke all omsatt handelsgjødselmengde spres på jord- og hagebruksareal.

Mengde fosfor i handelsgjødsel beregnet ved utvalgstillinga er 4,9 prosent høyere enn totalt omsatt handelsgjødsel fosfor i 1995. Den faktiske forskjellen er enda større siden utvalgstillinga bare omfatter arealet med korn og fulldyrket eng. Generell usikkerhet ved utvalgsundersøkelser kan være en mulig forklaring på dårlig overensstemmelse. På denne bakgrunn må det understrekes at beregnet mengde handelsgjødsel (N og P) i utvalgstillinga først og fremst er nyttig for å vise regionale forskjeller og utvikling over tid.

Forutsetninger

Effektivt nitrogen og totalt fosfor fra husdyrgjødsel spredd i alt, og husdyrgjødselmengder fordelt på areal typer er beregnet ved å koble husdyrtall fra søknad om produksjonstillegg til utvalgstillingsbrukene. Data for utvalgstillingsbrukene må for å gi landstall "blåses opp" med et sett av faktorer. Dette er årsaken til at disse beregningene ikke er helt lik de husdyrgjødselmengder beregnet bare fra søknad om produksjonstillegg. Beregningene gjelder den delen av husdyrgjødsel som oppgis å være spredd på driftsenhetene. I figur 3.5.1 og 3.5.2 er totalt omsatt handelsgjødsel nitrogen (N) og fosfor (P) brukt. I tillegg spres det slam fra renseanlegg.

Figur 3.5.1 Omsatt mengde handelsgjødsel nitrogen (N) og beregnet mengde spredd husdyrgjødsel som effektivt nitrogen (N). Hele landet. 1989-1995*. 1 000 tonn

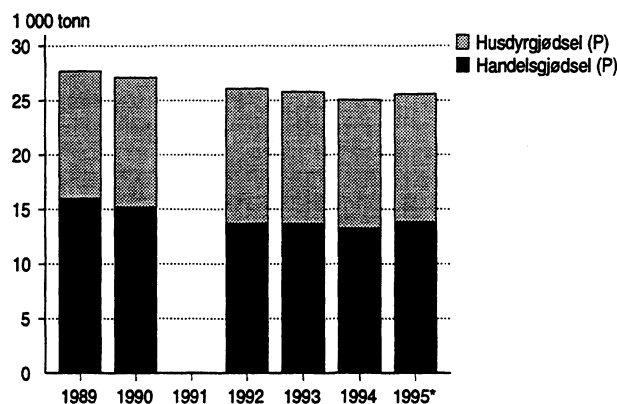
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Resultater

Figur 3.5.1 viser summen av omsatt handelsgjødsel (N) og beregnet mengde spredd effektiv husdyrgjødsel (N) for hele landet. For årene 1989 til 1993 har total mengde spredd nitrogen (N) holdt seg stabilt på drøyt 143 000 tonn med en økning til 147 000 tonn i 1995.

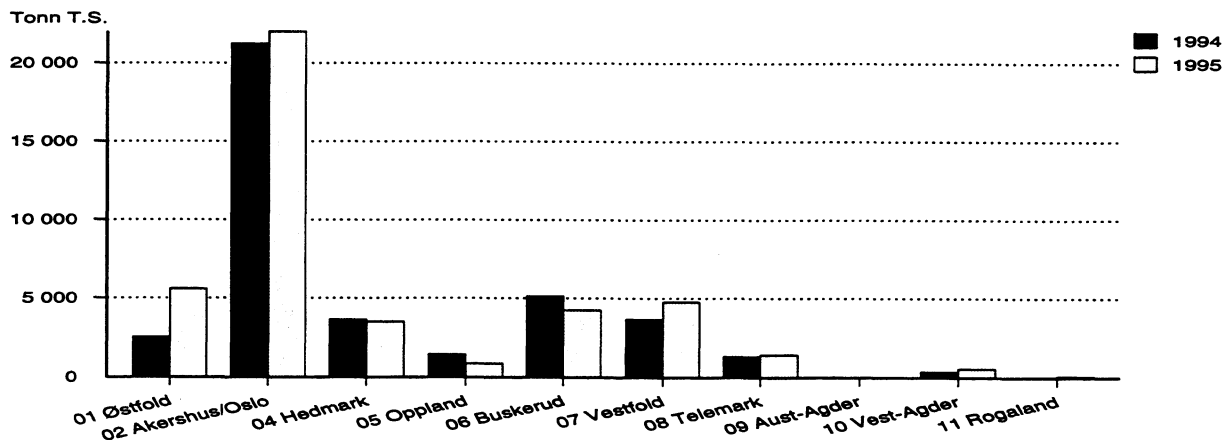
Figur 3.5.2 viser summen av omsatt handelsgjødsel (P) og beregnet mengde spredd husdyrgjødsel (P) for hele landet. Fra 1989 til 1993 har total mengde spredd fosfor (P) avtatt fra om lag 28 000 tonn til 25 000 tonn. Fra 1993 til 1995 har mengden økt til 26 000 tonn. Se også vedleggstabell 11 og 18.

Figur 3.5.2 Omsatt mengde handelsgjødsel fosfor (P) og beregnet mengde spredd husdyrgjødsel fosfor (P). Hele landet. 1989-1995*. 1 000 tonn

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figur 3.5.3 Mengde slam rapportert disponert til jordbruksformål. Utvalgte fylker, 1994 og 1995. Tonn tørrstoff

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Slam

Slam er et restprodukt fra renseprosessen ved avløpsrenseanlegg og inneholder både organisk materiale og plantenæringsstoffer som gjør det nyttig som gjødsel og jordforbedringsmiddel. I 1995 ble det rapportert 93 000 tonn slam, regnet som tørrstoff. Dette året utgjorde slammengder rapportert brukt til jordbruksformål 45 000 tonn eller om lag 48 prosent av totalt rapportert slammengde.

Sammensetningen av slammet fra avløpsrenseanleggene varierer mye fra anlegg til anlegg. Type avløpsvann, rensemetode og slambehandlingsmetode er avgjørende faktorer for innholdet av tungmetaller og næringsstoffer i slammet (tabell 3.5.1 og 3.5.2).

Tabell 3.5.1 Tungmetaller i slam, 1995. Mg pr. kg tørrstoff

Tungmetall	Snittverdi pr. renseanlegg	Min. verdi	Maks. verdi	Standard avvik
Kadmium	1,1	0,1	21,5	1,6
Bly	23,5	2,3	180,0	19,2
Kvikksølv	1,4	0,2	15,3	1,3
Nikkel	12,8	2,0	169,8	14,4
Sink	373,1	1,6	1 991,3	229,8
Krom	25,5	0,9	659,0	47,7
Kopper	299,9	17,5	1 697,0	272,8

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.5.2 Næringsstoffer og organisk materiale i slam, Prosent av tørrstoff, 1993

Tungmetall	Snittverdi pr. renseanlegg	Min. verdi	Maks. verdi	Standard avvik
Organisk materiale	60,20	4,9	78,62	14,83
Kjeldahl nitrogen	2,46	0,03	5,9	0,96
Ammonium-nitrogen	0,53	0,05	4,80	1,13
Totalt fosfor	1,3	0,05	4,02	0,57
Kalium	0,23	0,04	1,93	0,29
Kalsium	3,38	0,01	36,00	6,99

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

3.6. Gjødseplanlegging

Innledning

Formålet med dette kapitlet er å vise omfanget og utviklingen for tiltaksindikatoren gjødseplan.

For bedre å tilpasse gjødslinga til plantenes behov og samtidig redusere tap av næringsstoffer til omgivelsene, utarbeides det gjødseplaner på bakgrunn av jordanalyser. En økende andel driftsenheter med gjødseplan eller økende andel av jordbruksarealet på driftsenheter med gjødseplan, kan være indikatorer på bedre husholdning av gjødsla.

Datakilder

Den årlige utvalgstillinga i landbruket har i årene 1990, 1992, 1993 og 1995 hatt med spørsmål om forekomst av gjødseplan.

Resultater

Figur 3.6.1 viser at 37,8 prosent av hele landets jordbruksareal i drift i 1990 tilhørte driftsenheter som hadde gjødseplan. Fram til 1994 økte denne andelen for hele landet til 58,5 prosent. Se også vedleggstabell 19.

3.7. Avling

Innledning

Formålet med dette kapitlet er å vise utvikling i avlingsnivå for noen sentrale produksjoner. Avlingsstatistikk er nødvendig for bl.a. å beregne næringsstoffbalansen i jordbruket.

Datakilder

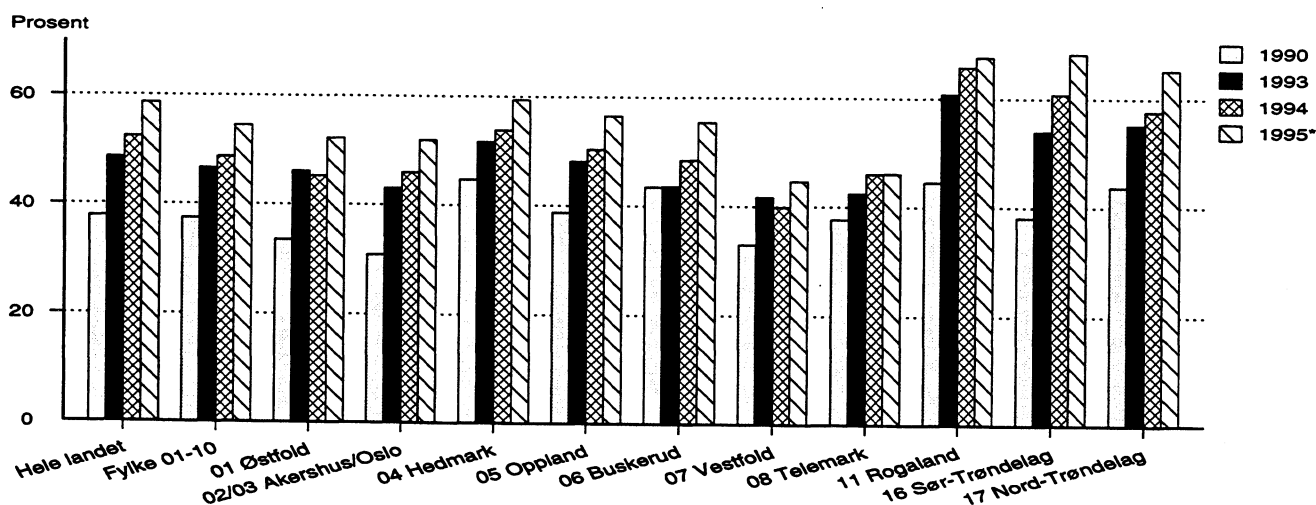
Avlingsstatistikken for jordbruksvekster bygger fra og med 1976 på oppgaver fra et utvalg av driftsenheter. Det nåværende utvalget av bruk er et delutvalg av de som er med i utvalgsstillinga for landbruket pr. 1. juni og består av om lag 5 000 driftsenheter med minst 5,0 dekar jordbruksareal i drift. Avling for korn og oljevekster er fra og med 1990 hentet fra Statens kornforretning.

Forutsetninger

Avlingstypen gras omfatter all avling fra eng til slått, medregnet etterslått, omregnet til tørt høy.

Avling i alt omfatter korn, erter og oljevekster til modning, potet, rotvekster, grønnfôr og silovekster, eng til slått og halm høstet til fôr. Avling i alt er omregnet til føreheter som følger: 1 f.e. = 1 kg hvete, rug og bygg, 1,1 kg blandkorn og erter, 1,2 kg havre, 0,7 kg oljevekster til modning, 4,5 kg potet, 10 kg nepe, kålrot og forbete, 8,5 kg raigras, 9,5 kg fôrmargkål og kornvekster til grønnfôr, 12 kg oljevekster til grønnfôr, 2,2 kg høy og 4 kg halm.

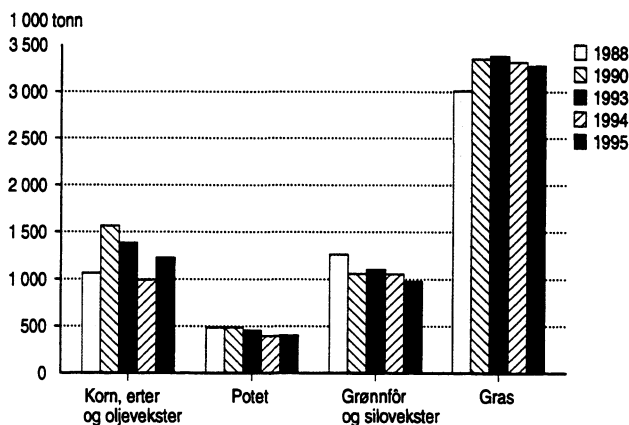
Figur 3.6.1 Andel av jordbruksareal i drift i alt på driftsenheter med gjødseplan. Hele landet og utvalgte fylker. Prosent. 1990, 1993, 1994 og 1995*

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figur 3.7.1 Avling i jordbruket etter vekstslag. Hele landet. 1988, 1990, 1993, 1994 og 1995. 1 000 tonn

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Resultater

Figur 3.7.1 viser at i perioden fra 1988 til 1995 har avlingsnivået variert betydelig, og særlig avlingene av korn/ertes og oljevekster. Variasjonene kan knyttes til nedbørmengder, temperatur etc. det enkelte år. Totalavling for hele landet omregnet i føreheter var 5,9 prosent lavere i 1995 enn i 1994 (figur 3.7.2).

3.8. Plantevernmidler

Innledning

Formålet med dette kapitlet er å vise omfang og utvikling i bruk av plantevernmidler.

Rester av plantevernmidler i jord, vann og matprodukter kan gi skader for helse og miljø. Uforsvarlig lagring og bruk av plantevernmiddel kan gi betydelige forgiftningsskader lokalt på den enkelte driftsenhet.

Datakilder

Vi har tilgang på følgende datakilder når det gjelder plantevernmidler:

- Sprøyting mot rotugras i kornproduksjon (Utvalgstilling for landbruket 1993 til 1995)
- Omsetningsstatistikk fra importør til distributør/forhandler over mengder aktivt stoff og omsetningsverdier (Statens tilsynsinstitusjoner i landbruket)
- Innsamling av ukurante plantevernmidler i fylkene (NORSAS)

Resultater

Omsetning av plantevernmidler

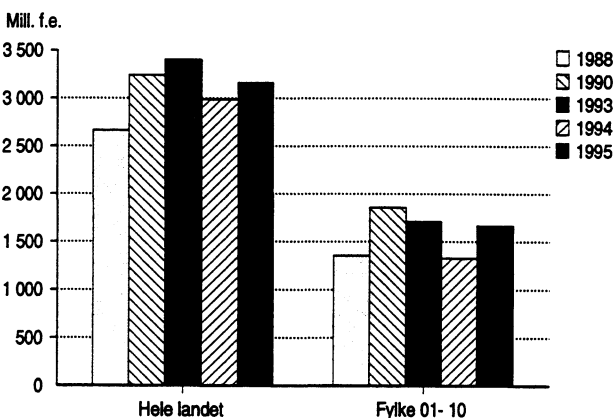
Figur 3.8.1 viser omsatt mengde aktivt stoff fra 1985 til 1995. En ser at totalt forbruk regnet som kg aktivt stoff er sterkt redusert i denne perioden. Forbruket av soppmiddel har økt svakt, mens de øvrige typer har hatt betydelig reduksjon.

Det er til enhver tid svært mange og ulike typer aktive stoffer som anvendes, og over tid går mange stoffer ut og nye kommer til. Ulike stoffer har ulik nedbrytningstid, selektivitet og giftighet. Alt dette har stor betydning for hvordan de virker på miljøet ellers. Sprøytepraksis har også virkning på miljøet, men det finnes ikke statistikk over dette. Se også vedleggstabell 21.

Forbruket av plantevernmidler endres som følge av:

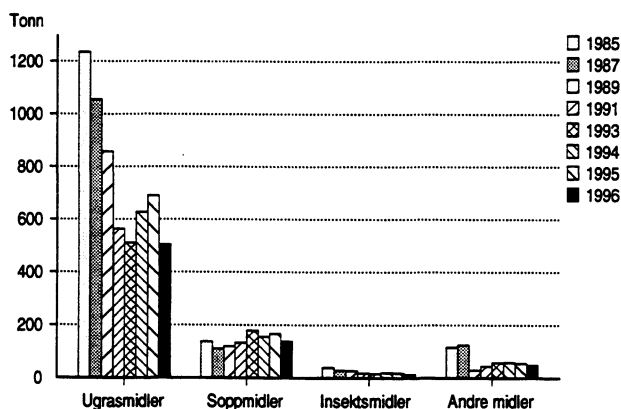
- Generell årsvariasjon i sprøytebehov etter opptreden av skadeorganismer
- Overgang fra preparat som krever store doser til konsentrerte lavdosemiddel
- Utvikling i integrert bekjemping
- Generelt mer vektlegging av vurdering av sprøytebehov

Figur 3.7.2 Avling i ålt. Hele landet og fylkene 01-10. 1988, 1990, 1993, 1994 og 1995. Mill. føreheter

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figur 3.8.1 Omsetning av aktive stoffer i plantevernmidler. 1985-1996. Tonn

Kilde: Statens landbruksstilsyn.

For vurdering av endringer i sprøytemiddelforbruket for hele perioden i 1985 til 1995 er det spesielt viktig å være oppmerksom på at effekten av overgang fra preparater som krever store doser til konsentrerte lavdosemidler ikke fanges opp av statistikk som bygger på mengde omsatt verdistoff.

Sprøyting mot rotugras i kornproduksjonen

Utvalgstilling for landbruket viser at for hele landet ble om lag 19,6 prosent av kornarealet sprøytet mot rotugras høsten 1995 eller før såing våren 1996 (figur 3.8.2). Dette er en svak reduksjon fra året før da tilsvarende tall var 23,5 prosent. Den store årlige variasjonen i omfanget av sprøyting mot rotugras på kornarealer kan dels skyldes variasjoner i vær- og innhøstingsforhold. Omfang av sprøyting mot rotugras i kornåker er knyttet til jordarbeidingsmetode. Redusert jordarbeiding kan gi økt omfang av sprøyting mot rotugras. Se også vedleggstabell 23.

Innsamling av ukurante plantevernmidler

I 1994 ble det foretatt en innsamling av plantevernmidlerrester på gårdene i regi av Landbruksdepartementet og NORSAS. I alt ble noe over 100 tonn samlet inn, hvorav ca. 70 prosent i fylkene 01-10. Det antas at det meste av plantevernmidlene ble samlet inn.

3.9. Økologisk drevet jordbruk

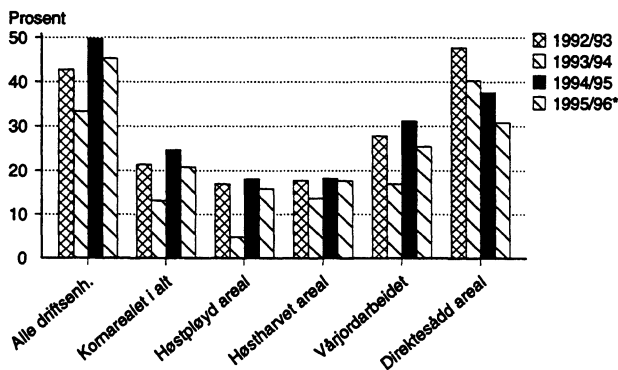
Fra og med 1990 omfatter jordbruksavtalen støtteordninger for økologisk drevet jordbruk. Det gis omleggings- og arealtilskudd. Videre gis det midler til kontroll, forskning, informasjon og avsetningsfremmende tiltak. Regelverket for økologisk landbruksproduksjon er hjemlet i forskrift fastsatt av Landbruksdepartementet. DEBIO er utøvende kontrollinstans. Hvert økologisk drevet bruk må godkjennes av DEBIO og skal inspiseres minst en gang årlig.

Tabell 3.9.1 Antall bruk med økologisk drift, arealer og utbetalt tilskudd. Hele landet. 1986-1996*

År	Totalt tilskudd til økologisk drift	Utbetalt tilskudd til omlegging og driftsstøtte	Antall bruk med økologisk drevet areal	Jordbruksarealer økologisk drevet til økologisk drift (karens)	Jordbruksareal under omlegging til økologisk drift (karens)
	Mill.kr	Mill.kr		Dekar	Dekar
1986	-	-	19	..	..
1987	-	-	41	..	..
1988	-	-	52	..	..
1989	5,06	-	89	..	..
1990	12,45	4,0	263	..	..
1991	20,43	6,6	410	18 145	6 288
1992	23,35	7,9	473	26 430	582
1993	22,15	5,8	501	32 343	5 444
1994	22,30	5,8	542	38 278	6 916
1995	23,4	5,9	670	44 596	13 082
1996*	35,1	13,7	911	46 573	32 401

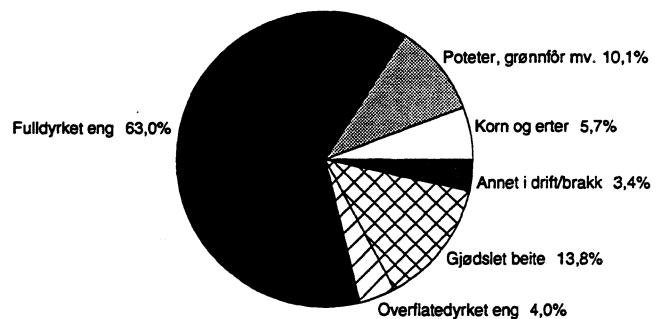
Kilde: DEBIO og Landbruksdepartementet.

Figur 3.8.2 Andel av driftsenheter med sprøyting mot rotugras og andel av kornarealet sprøytet mot rotugras, etter jordbearbeiding. Hele landet. Prosent. 1992/93, 1993/94, 1994/95 og 1995/96*

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figur 3.8.3 Bruken av økologisk jordbruksareal i drift. Hele landet. 1995

Kilde: DEBIO.

4. Tiltaksindikatorer for punktutslipp

4.1. Tekniske miljøtiltak i jordbruket

Innledning

Formålet med dette kapitlet er å vise omfanget av utbedringer av tekniske anlegg i landbruket de senere år.

Lekkasje av næringsstoff fra gjødsellager, siloanlegg mv. kan medføre forurensning. Tilstrekkelig lagerkapasitet er en forutsetning for å kunne spre gjødsla i vekstsesongen. Mangler ved hydrotekniske anlegg kan medføre overflateavrenning og erosjon. Tap av ammonium fra husdyrgjødsel til atmosfæren er av betydning for luftforurensning og sur nedbør.

Høsten 1988 ble det iverksatt en ny tilskuddsordning for tekniske miljøtiltak med formål å redusere punktutslipp, arealavrenning og erosjon fra jordbruket. Oppgaver over antall utbedringer og nyanlegg sett i sammenheng med anslag for totalt behov for slike tiltak, viser framdriften i dette arbeidet.

Fra og med 1989 har Statistisk sentralbyrå produsert statistikk over gjennomføringen av tekniske miljøtiltak

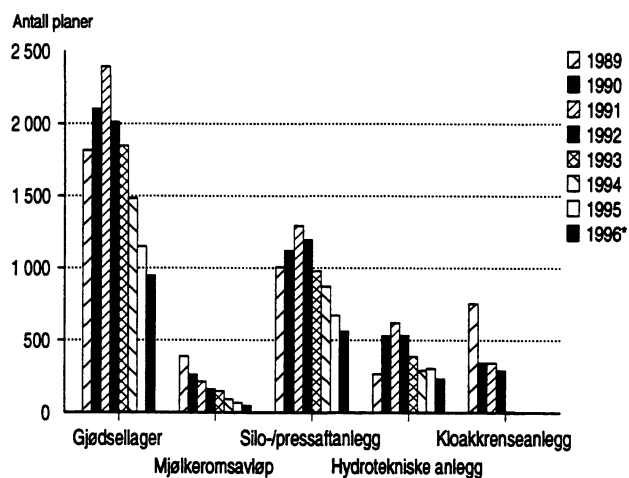
i landbruket på grunnlag av innvilgede søknader om statstilskudd.

Figur 4.1.1 viser at aktiviteten på området tekniske miljøtiltak i landbruket har økt fra 1989 til 1991. Deretter har aktiviteten gått ned målt som godkjente planer for tiltak. I 1995 utgjorde planer for gjødsellager 62 prosent av alle godkjente planer om tekniske miljøtiltak. Rensing av husholdningskloakk er f.o.m. 1993 tatt ut av regelverket. 1993- og 1994-tallene omfatter derfor kun dispensasjonssøknader.

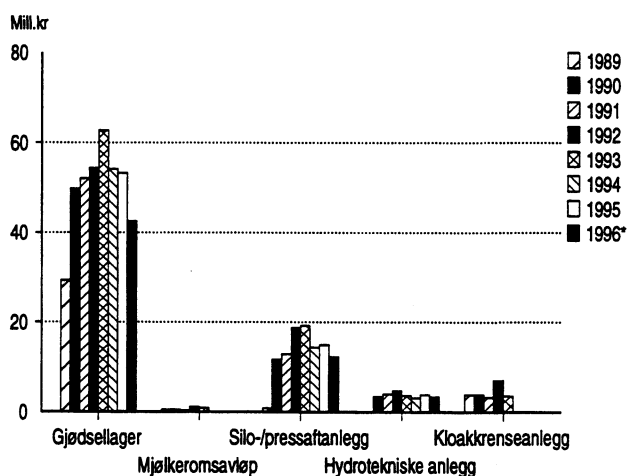
Figur 4.1.2 viser at aktiviteten på området tekniske miljøtiltak i landbruket målt som millioner kroner utbetalt i tilskudd økte kraftig fra 1989 til 1993 for deretter å avta.

Fra 1994 til 1995 ble det utbetalte beløp redusert fra 79,6 millioner kroner til 78,1 millioner kroner.

Figur 4.1.1 Tekniske miljøtiltak. Godkjente planer fordelt på type tiltak. Hele landet. 1989-1996*

Figur 4.1.2 Utbetalte tilskudd til tekniske miljøtiltak i landbruket. Hele landet. 1989-1996*. Mill. kr

Kilde: Landbruksdepartementet.

Kilde: Landbruksdepartementet.

Vedlegg - tabeller

Vedlegg 1
Appendix 1

Tabellvedleggene gir en grundigere framstilling av tallmaterialet enn det som er presentert i teksten. Tabellene er i den grad det er mulig, presentert på fylkesnivå, med samletall for fylkene 01-10 og for hele landet. Det har vært nødt til å begrense antall år det gis tall for, og det gis derfor normalt tall for 1985, 1990 og de to siste årene. Tall for mellomliggende år kan hentes fra de fire tidligere utgitte rapportene Resultatkontroll Jordbruk 1992 (Rapporter 93/12), Resultatkontroll Jordbruk 1993 (Rapporter 94/4), Resultatkontroll 1995. (Rapporter 95/5) og Resultatkontroll jordbruk 1996 (Rapporter 96/3).

Bestilling av spesialtilpassete tabeller

Data hentet fra søknad om produksjonstillegg og utvalgstilling for landbruket kan etter nærmere forespørsel grupperes etter andre geografiske regioner, f.eks. grunnkrets, kommune eller hydrologisk statistikkområde. Statistisk sentralbyrå må ved hver bestilling ta forbehold om at krav til personvern og datasikkerhet blir oppfylt. Ved bestilling av tabeller betales det ikke for selve dataene, bare for de maskinressurser og den tid det tar å utføre oppdraget.

Tabellene i tabellvedlegget eller andre spesialbestilte tabeller kan også leveres på diskett. Kontakt Statistisk sentralbyrå, Seksjon for primærnæringsstatistikk.

Ulike geografiske inndelinger

Grunnkrets

Grunnkrets er den minste koordinatfestede geografiske enhet som statistikken kan knyttes til. Landet er inndelt i administrative enheter i form av 19 fylker og 435 kommuner (pr. 31.12. 1994). Kommunene er av Statistisk sentralbyrå inndelt i til sammen ca. 14 000 grunnkretser. Utgangspunktet for denne inndelingen var folketellingskretsene i 1970. Grunnkretsene er utformet slik at de skal være stabile over en rimelig tidsperiode. De består av et sammenhengende geografisk område, og er forsøkt gjort mest mulig ensartet når det gjelder natur- og næringsgrunnlag, kommunikasjonsforhold og bebyggelse.

Hydrologisk statistikkområde

Hydrologisk statistikkområde er en tilpasning av administrative enheter til nedbørfelt. Vassdragsregistret i NVE omfatter bl.a. det geografiske stedfestingssystemet REGINE (REGIster over NEdbørfelt), som definerer nedbørfelt ut fra naturlige vannskiller. REGINE omfatter i dag om lag 25 000 enheter. Statistisk sentralbyrå har laget en fellesnevner mellom REGINE-enheter og Statistisk sentralbyrås grunnkretser. Dette har resultert i at landet er delt inn i 1 086 hydrologiske statistikkområder.

Resipientområde

I fylkene 01-10 er det i vassdragsregistret til sammen 16 hovedvassdragsområder med tilhørende nedbørfelter. Norsk institutt for vann- og avløpsforskning (NIVA) har på oppdrag fra SFT slått sammen nedbørfeltene i fylkene 01-10 i til sammen 34 resipientområder med tilhørende 9 kystsoner på strekningen fra svenskegrensa ved Halden til Lindesnes. Denne inndelingen er gjort til bruk for bl.a. statistikkproduksjon og modellberegninger av næringssalttilførsler til Nordsjøen. Statistisk sentralbyrå har fra 1992 knyttet sine hydrologiske statistikkområder til resipientområdene.

Kilde: Søknad om produksjonstillegg Source: Applications for governmental grants

Tabell 1. Jordbruksareal i drift etter bruken av arealet. Hele landet og fylker. 1985, 1990, 1995 og 1996. Dekar
Agricultural area, by type of use. Whole country and counties. 1985, 1990, 1995 and 1996. Decares

	Jordbruks-areal i drift i alt <i>Agricultural area in use, total</i>	Korn og oljevekster til modning <i>Grain and oil seeds</i>	Av dette høstsådd hvete og oljevekster <i>Of which wheat and oil seeds sown in autumn</i>	Grønnsaker på friland <i>Vegetables, field grown</i>	Poteter, grønnsåker og silo-vekster <i>Potatoes, crops for green fodder and silage</i>	Full-dyrket eng til slått og beite <i>Cultivated meadow for mowing and pasture</i>	Overflate-dyrket eng til slått og beite <i>Surface cultivated meadow for mowing and pasture</i>	Gjødslet beite <i>Fertilized pasture</i>	Annet jordbruksareal i drift og brakk <i>Other agricultural area in use and fallow land</i>
Hele landet <i>The whole country</i>									
1985	8960715	3176930	..	46791	574576	4074097	288884	657632	141805
1990	9290438	3260920	..	48739	567688	4181537	271802	813566	146186
1995	9943050	3328611	288839	50526	598697	4555564	264471	1007187	137994
1996	10000284	3262727	240432	50363	583112	4663517	266842	1028844	144879
Fylkene 01-10 <i>Counties 01-10</i>									
1985	4592700	2711339	..	32952	249028	1274817	81633	146173	96759
1990	4715101	2742274	..	35189	271536	1309152	77364	176757	102829
1995	5044362	2827424	287663	38464	293150	1476023	79567	233415	96319
1996	5071294	2780090	239003	38279	289158	1536025	81412	242024	104306
01 Østfold									
1985	719086	606346	..	3825	25403	57993	4099	10421	10999
1990	724979	614757	..	4318	24537	54391	4795	10614	11568
1995	754578	629137	118581	4821	24043	68729	5000	13434	9414
1996	756170	623083	101542	4722	22842	74826	5494	14234	10969
02/03 Akershus/Oslo									
1985	731326	602875	..	2218	21660	77351	5782	12582	8858
1990	743924	626380	..	2408	18688	70600	4242	12759	8848
1995	798420	652383	94804	2336	19374	88358	4956	20194	10819
1996	797223	642987	78556	2206	18526	95085	5086	20581	12752
04 Hedmark									
1985	948160	550225	..	4808	70132	271635	8558	23099	19703
1990	983881	565220	..	4481	81302	280525	8184	28042	16128
1995	1050451	586563	13311	5150	93167	307489	8146	33856	16080
1996	1054271	577348	10641	4623	94533	318003	8529	35099	16136
05 Oppland									
1985	865331	261724	..	3534	65660	459266	20818	47648	6680
1990	907773	260912	..	3605	75463	478591	21379	61715	6108
1995	971952	254694	4288	4481	82947	516019	23318	84210	6283
1996	982311	247757	2764	4678	83094	529121	24478	86726	6457
06 Buskerud									
1985	445976	258076	..	6512	17161	119417	11330	19543	13938
1990	458183	261678	..	6527	18245	123931	11004	23328	13471
1995	497832	273284	20739	6581	19231	144527	10223	31374	12612
1996	503127	267952	16056	7058	18148	152005	10342	33084	14538
07 Vestfold									
1985	401152	316750	..	7348	21048	26963	2586	4874	21582
1990	400738	298770	..	9049	25611	28076	2444	4358	32429
1995	426426	314051	30422	10403	27560	39784	2887	5979	25762
1996	426088	306815	25281	10097	26767	45756	3001	5961	27691
08 Telemark									
1985	217468	92904	..	1275	11081	83125	11993	8164	8926
1990	220529	94526	..	1091	11945	84556	10577	9541	8294
1995	242544	99355	5213	912	11097	99069	10572	12669	8870
1996	246650	96371	3912	1009	10917	105170	10726	13261	9196
09 Aust-Agder									
1985	99329	14427	..	2489	7914	63152	3580	3891	3878
1990	101324	12460	..	2861	7407	67575	2829	4364	3828
1995	112860	11187	91	2740	6536	79634	2927	5574	4262
1996	113282	10593	126	3047	5909	80440	2473	6316	4504
10 Vest-Agder									
1985	164874	8013	..	944	8969	115915	12887	15951	2195
1990	173770	7573	..	850	8340	120908	11910	22036	2154
1995	189299	6770	214	1040	9195	132414	11538	26125	2217
1996	192174	7184	125	839	8422	135619	11283	26762	2065

Kilde: Søknad om produksjonstillegg Source: Applications for governmental grants

Tabell 1 (forts.). Jordbruksareal i drift etter bruken av arealet. Hele landet og fylker. 1985, 1990, 1995 og 1996. Dekar
Agricultural area by type of use. Whole country and counties. 1985, 1990, 1995 and 1996. Decares

	Jordbruks- areal i drift i alt	Korn og olje- vekster til modning	Av dette høstsådd hvete og olje- vekster	Grønn- saker på friland	Poteter, grønn- fôr og silo- vekster	Full- dyrket eng til slått og beite	Over- flate- dyrket eng til slått og beite	Gjødslet beite	Annet jord- bruks- areal i drift og brakk
11 Rogaland									
1985	745612	36721	..	4497	75362	373877	15841	235101	4214
1990	828282	39760	..	4697	86815	388287	17333	286771	4618
1995	898467	31999	256	4926	90301	421624	15734	329673	4210
1996	904036	33022	286	5192	85321	428262	15608	332582	4049
12 Hordaland									
1985	417988	1225	..	667	10299	253562	58339	80495	13400
1990	430863	1075	..	456	8336	254479	55930	97923	12666
1995	457026	670	-	221	6782	264632	55195	117404	12122
1996	456916	763	-	188	6531	264018	54354	118942	12120
14 Sogn og Fjordane									
1985	408825	1615	..	1449	10823	271728	47649	65100	10462
1990	431933	1223	..	1882	8368	282184	42646	86052	9577
1995	460587	1015	-	982	6292	296755	38318	107816	9409
1996	459786	1077	-	804	6260	296337	38249	107986	9073
15 Møre og Romsdal									
1985	545761	19566	..	1325	22336	435837	21333	41370	3995
1990	566040	25169	..	702	15745	446004	19817	54625	3978
1995	594468	15450	27	302	13347	476430	20148	65545	3246
1996	599048	15672	15	304	11413	479410	20850	67905	3494
16 Sør-Trøndelag									
1985	665756	132685	..	646	47938	445828	12054	23023	3582
1990	681901	146604	..	517	39989	449280	12015	30201	3296
1995	732600	149475	54	491	39082	481304	13691	44847	3710
1996	737698	144735	57	444	37804	491110	14094	46388	3123
17 Nord-Trøndelag									
1985	774425	269681	..	3285	90699	374675	10121	20909	5055
1990	807904	299831	..	3387	76022	388824	11271	23629	4941
1995	860379	299934	839	3883	72692	433082	11257	34521	5010
1996	867440	284729	1063	4133	72818	452711	12161	35733	5155
18 Nordland									
1985	489187	4012	..	1285	43895	377502	25067	34667	2759
1990	503500	4972	..	1268	33385	398028	20427	42776	2645
1995	540609	2644	-	943	36470	424539	19469	54122	2422
1996	545650	2627	8	779	37066	427340	19281	56467	2090
19 Troms									
1985	230886	74	..	590	18050	190465	12435	8507	766
1990	234811	12	..	568	20085	191076	10138	11916	1017
1995	258314	-	-	290	32891	200589	8259	15194	1091
1996	261341	4	-	214	28389	207987	7910	15835	1002
20 Finnmark									
1985	89575	12	..	96	6147	75807	4412	2287	816
1990	90104	-	..	74	7407	74224	4862	2918	620
1995	96238	-	-	24	7690	80586	2833	4650	455
1996	97074	8	-	26	8352	80317	2923	4982	466

Kilde: Utvalgstilling for landbruket Source: Sample Survey of Agriculture and Forestry

Tabell 2. Areal med korn og oljevekster etter jordarbeidingsmetode. Høstsådd kornareal. Hele landet og fylker. 1989/90, 1990/91, 1994/95 og 1995/96*. Dekar
Area with grain and oil seeds, by method of soil preparation. Grain area sown in autumn. Whole country and counties. 1989/90, 1990/91, 1994/95 and 1995/96*. Decares

	Korn og oljevekster til modning i alt <i>Grain and oil seeds, total</i>	Av dette høstsådd <i>Of which sown in autumn</i>	Høst-ployd <i>Ploughed in autumn</i>	Høst-harvet uten høst-ploying <i>Harrowed in autumn without ploughing</i>	All jordarbeiding om våren <i>All soil preparation in spring</i>	Direkte sådd <i>Sown without soil preparation</i>	Uspesifisert jordarbeiding ¹ <i>Unspecified soil preparation¹</i>
Hele landet <i>The whole country</i>							
1989/90	3649601	110465	2977341	..	..	9335	662970
1990/91	3879679	171949	3012576	244603	..	..	622500
1994/95	3497349	305713	1970362	120306	1375906	30775	..
1995/96	3459217	268143	2014683	105330	1308141	31063	..
Fylkene 01-10 <i>Counties 01-10</i>							
1989/90	3071938	107853	2563424	..	..	8829	499749
1990/91	3239305	168684	2546575	241239	..	..	451491
1994/95	2991838	303916	1690883	117426	1154998	28532	..
1995/96	2962512	265751	1748588	102077	1082050	29796	..
01 Østfold							
1989/90	660337	35139	604733	..	..	3371	52212
1990/91	671819	68473	584996	23368	..	..	63455
1994/95	658961	128728	420093	21077	210757	7035	..
1995/96	667832	120865	433303	19406	208063	7059	..
02/03 Akershus/Oslo							
1989/90	699503	25012	626148	..	..	1203	72168
1990/91	701436	42121	586170	49051	..	..	66216
1994/95	672340	94180	411180	23379	231186	6595	..
1995/96	648012	74445	417455	18512	202414	9630	..
04 Hedmark							
1989/90	657356	7082	496208	..	..	470	160710
1990/91	715525	4267	514409	68250	..	..	132866
1994/95	632297	15436	362680	38237	227886	3494	..
1995/96	633488	14143	366200	39593	223818	3878	..
05 Oppland							
1989/90	287309	7548	214449	..	..	1081	71814
1990/91	308554	3400	223290	37978	..	..	47286
1994/95	271101	4858	145377	13662	108827	3235	..
1995/96	263949	4060	150335	8691	102153	2770	..
06 Buskerud							
1989/90	306307	10993	250370	..	..	447	55489
1990/91	330700	18475	256904	31513	..	..	42283
1994/95	293030	24176	126597	10938	152283	3212	..
1995/96	298631	16325	154213	7333	134147	2938	..
07 Vestfold							
1989/90	327163	16923	275099	..	..	2236	49823
1990/91	364887	25957	290729	18104	..	..	56054
1994/95	336283	30129	169919	6874	156630	2861	..
1995/96	330096	30669	177531	5858	144341	2367	..
08 Telemark							
1989/90	107438	4456	79454	..	..	20	27966
1990/91	116105	5548	73918	10360	..	..	31827
1994/95	106047	5604	45945	2718	55890	1494	..
1995/96	100362	4166	40691	2389	56600	681	..
09 Aust-Agder							
1989/90	16319	700	11812	..	..	-	4511
1990/91	18213	414	11188	1082	..	..	5942
1994/95	13688	227	6710	226	6182	570	..
1995/96	11768	440	6912	78	4648	130	..
10 Vest-Agder							
1989/90	10206	-	5151	..	..	-	5055
1990/91	12065	29	4970	1533	..	..	5562
1994/95	8092	578	2382	315	5359	36	..
1995/96	8373	638	1948	217	5866	343	..

¹ Areal med korn- og oljevekster, der det ikke er mulig med årlig sammenligning av jordarbeidingsmetode.
¹ Area with grain and oil seeds, impossible to compare method of soil preparation.

Kilde: Utvalgstilling for landbruket *Source: Sample Survey of Agriculture and Forestry*

Tabell 2 (forts.). Areal med korn og oljevekster etter jordarbeidingsmetode. Høstsådd kornareal. Hele landet og fylker. 1989/90, 1990/91, 1994/95 og 1995/96*. Dekar
Area with grain and oil seeds, by method of soil preparation. Grain area sown in autumn. Whole country and counties. 1989/90, 1990/91, 1994/95 and 1995/96*. Decares

	Korn og oljevekster til modning i alt	Av dette høstsådd	Høst-pløyd areal	Høst-harvet uten høst-pløying	All jordarbeiding om våren	Direkte sådd	Uspesifisert jordarbeiding ¹
11 Rogaland							
1989/90	50788	32	4881	..	..	344	45553
1990/91	55202	104	6045	306	..	..	48851
1994/95	35671	212	4775	30	30865	-	..
1995/96	37619	122	1322	47	35441	810	..
12 Hordaland							
1989/90	..	-	..	..	..	-	..
1990/91	..	-	..	-	..	..	..
1994/95	1650	-	376	-	1274	-	..
1995/96	1380	-	-	-	1380	-	..
14 Sogn og Fjordane							
1989/90	..	-	..	..	..	-	..
1990/91	..	-	..	-	..	..	..
1994/95	1472	-	542	-	931	-	..
1995/96	1825	-	535	-	1286	5	..
15 Møre og Romsdal							
1989/90	27006	1098	15105	..	..	-	11899
1990/91	27482	53	18709	400	..	..	8372
1994/95	14335	170	5934	417	7943	42	..
1995/96	15753	-	5466	685	9602	-	..
16 Sør-Trøndelag							
1989/90	165710	111	123439	..	..	105	42183
1990/91	180155	85	144842	887	..	..	34426
1994/95	151541	692	82600	487	67598	855	..
1995/96	153354	1086	85342	688	67018	306	..
17 Nord-Trøndelag							
1989/90	327353	1371	268567	..	..	57	58706
1990/91	370043	3022	294747	1752	..	..	73544
1994/95	298586	724	184490	1946	110804	1347	..
1995/96	284727	1133	173181	1815	109591	141	..
18 Nordland							
1989/90	..	-	..	..	..	-	..
1990/91	..	-	..	..	..	..	..
1994/95	2256	-	763	-	1493	-	..
1995/96	1840	50	147	-	1688	6	..
19 Troms							
1989/90	-	-	-	..	..	-	-
1990/91	-	-	-	-	..	..	-
1994/95	-	-	-	-	-	-	..
1995/96	206	-	103	18	85	-	..
20 Finnmark							
1989/90	-	-	-	..	..	-	-
1990/91	-	-	-	-	..	..	-
1994/95	-	-	-	-	-	-	..
1995/96	-	-	-	-	-	-	..

¹ Areal med korn- og oljevekster, der det ikke er mulig med årlig sammenligning av jordarbeidingsmetode.
¹ Area with grain and oil seeds, impossible to compare method of soil preparation.

Kilde: Landbruksdepartementet Source: The Ministry of Agriculture

Tabell 3. Areal med utbetalt tilskudd¹ for endret jordarbeiding. Hele landet og fylker. 1992/93-1996/97
Area subsidised² for change of soil preparation. Whole country and counties. 1992/93-1996/97

	Areal med utbetalt tilskudd etter arealets erosjonsrisiko ² Area subsidised by risk for soil erosion ²					Utbetalt tilskudd i alt Subsidies, total
	Areal i alt Total area	Liten Low	Middels Medium	Stor High	Svært stor Very high	
		Dekar				Kr
Hele landet <i>The whole country</i>						
1992/93	690431	..	..	..	..	68833600
1993/94	932845	65213	441924	337734	75012	93039400
1994/95	1052966	61717	500567	369456	119942	105708467
1995/96	1010500	59073	483904	341498	126671	81530719
1996/97	1112102	93853	531850	359115	125397	93039653
Fylkene 01-10 <i>Counties 01-10</i>						
1992/93	643076	..	..	..	..	64105500
1993/94	852620	64721	426537	304535	53362	85058500
1994/95	953425	61487	479730	317639	93798	95847017
1995/96	882881	57867	426574	296548	102539	72420349
1996/97	984257	91257	469105	321204	100804	81607849
01 Østfold						
1992/93	119314	..	..	..	..	11885000
1993/94	178910	12808	116035	45469	4598	17891000
1994/95	210720	26050	117000	56270	11400	21031200
1995/96	185217	13491	96265	52080	23380	15156880
1996/97	218606	19939	120300	54919	23452	17877170
02/03 Akershus/Oslo						
1992/93	138243	..	..	..	..	13810000
1993/94	201978	5544	65090	106684	23629	20197800
1994/95	222852	20653	86345	71640	44214	23219060
1995/96	196472	19180	85705	54776	36889	16479030
1996/97	196377	22990	88081	48920	36386	16679450
04 Hedmark						
1992/93	83649	..	..	..	..	8314700
1993/94	108991	31600	45291	28900	3200	10801200
1994/95	121409	505	62796	51895	6213	11836850
1995/96	126520	6389	64247	51556	4328	9973120
1996/97	188123	21900	88636	71506	6081	15073095
05 Oppland						
1992/93	64217	..	..	..	..	6390100
1993/94	79927	-	45225	30985	2567	7980600
1994/95	88579	-	52171	33595	2813	8857900
1995/96	78056	768	48931	26945	2147	6209440
1996/97	85508	6131	40079	36014	1417	7068310
06 Buskerud						
1992/93	97200	..	..	..	..	9720000
1993/94	119664	6171	70304	36052	7047	11957400
1994/95	132113	6433	66218	46153	13289	13209300
1995/96	119121	8565	53110	43004	14442	9492169
1996/97	115812	9033	49208	42907	14664	9531760
07 Vestfold						
1992/93	91630	..	..	..	..	9108400
1993/94	107971	8319	51830	36145	10483	10677700
1994/95	121017	6671	65798	36310	12238	12101700
1995/96	118673	7277	57125	39137	14895	9942450
1996/97	119584	7713	59774	39458	12639	10190225
08 Telemark						
1992/93	44000	..	..	..	..	4395000
1993/94	49586	119	29039	18882	1546	4993500
1994/95	50840	950	28300	18100	3100	5001307
1995/96	53224	1974	18318	26869	6124	4719380
1996/97	53313	2246	18194	26730	6143	4692699
09 Aust-Agder						
1992/93	2839	..	..	..	..	283900
1993/94	3385	160	1917	1016	292	338500
1994/95	3453	144	869	2003	76	345300
1995/96	2993	157	1071	1553	212	239400
1996/97	3332	968	2041	323	-	227920

¹ Løyvd tilskudd 1995/96 og 1996/97. ² Summen av arealene som er fordelt på erosjonsrisiko avviker fra areal med utbetalt tilskudd i alt.
¹ Granted subsidies 1995/96 and 1996/97. ² The total number of area divided of risk for soil erosion, differs from total area subsidised.

Kilde: Landbruksdepartementet Source: The Ministry of Agriculture

Tabell 3 (forts.). Areal med utbetalt tilskudd¹ for endret jordarbeiding. Hele landet og fylker. 1992/93-1996/97
Area subsidised¹ for change of soil preparation. Whole country and counties. 1992/93-1996/97

	Areal med utbetalt tilskudd etter arealets erosjonsrisiko ²					Utbetalt tilskudd i alt Kr
	Areal i alt	Liten	Middels	Stor	Svært stor	
	Dekar					
10 Vest-Agder						
1992/93	1984	..	..	..	..	198400
1993/94	2208	-	1806	402	-	220800
1994/95	2442	81	233	1673	455	244400
1995/96	2606	66	1802	628	122	208480
1996/97	3602	337	2792	427	22	267220
16 Sør-Trøndelag						
1992/93	13893	-	-	-	-	1381950
1993/94	29626	114	3114	8270	8631	2949900
1994/95	39234	39	4273	17730	16679	3871900
1995/96 ³	52626	835	34145	9392	8254	2951810
1996/97	48941	404	32465	8383	7689	4199232
17 Nord-Trøndelag						
1992/93	33462	-	-	-	-	3346150
1993/94	50599	378	12273	24929	13019	5031000
1994/95	60307	191	16564	34087	9465	5989550
1995/96	74993	372	23185	35558	15878	6158560
1996/97	78904	2192	30280	29528	16904	7232572

¹ Løyvd tilskudd 1995/96 og 1996/97. ² Summen av arealene som er fordelt på erosjonsrisiko avviker fra areal med utbetalt tilskudd i alt. ³ Inkl. 29 023 dekar med vinderosjonsutsatt areal.

¹ Granted subsidies 1995/96 and 1996/97. ² The total number of area divided of risk for soil erosion, differs from total area subsidised. ³ Including 29 023 decares exposed for wind erosion.

Kilde: NIJOS og Søknad om produksjonstillegg og Source: NIJOS and Applications for governmental grants

Tabell 4. Areal kartlagt med tanke på potensiell erosjonsrisiko. Utvalgte fylker. 1995
Registered area with potential risk for soil erosion. Selected counties. 1995

	Jordbruksareal i drift 1995 Agricultural area in use 1995	Kartlagt areal Registered area		Kartlagt areal etter erosjonsrisiko Registered area by potential erosion risk			
		I alt Total	Prosent av jordbruksareal i drift Percentage of agriculture area in use	Liten Low	Middels Medium	Stor High	Svært stor Very high
	Dekar		Prosent	Dekar			
01 Østfold	751082	348580	46	65464	191665	56795	34656
02 Akershus	798070	555636	70	103030	247399	122153	83054
04 Hedmark	1048054	130586	12	45349	78572	6280	385
05 Oppland	971159	96918	10	14295	42009	38230	2384
06 Buskerud	495307	178407	36	29732	102030	33250	13395
07 Vestfold	426097	337564	79	96071	186430	37771	17292
08 Telemark	241234	60110	25	9192	34033	12791	4094

Kilde: Utvalgstilling for landbruket *Source: Sample Survey of Agriculture and Forestry*

Tabell 5. Gjennomsnittlig tilførsel av handelsgjødsel nitrogen (N) til korn og oljevekster. Areal med korn og oljevekster etter kg N pr. dekar. Hele landet og fylker. 1989, 1990, 1994 og 1995*
Average application of fertilizer nitrogen (N) to grain and oil seeds. Area with grain and oil seeds by application of fertilizer kg N per decaire. Whole country and counties. 1989, 1990, 1994 and 1995*

	Gjennomsnittlig kg N pr. dekar <i>Average kg N per decaire</i>	Komareal etter kg nitrogen (N) pr. dekar <i>Area with grain and oil seeds by kg nitrogen (N) per decaire</i>							
		1-6 kg N	7-8 kg N	9 kg N	10 kg N	11 kg N	12 kg N	13-14 kg N	15- kg N
Dekar Decares									
Hele landet <i>The whole country</i>									
1989	10,6	178197	354285	232730	805768	781572	658190	488824	103525
1990	10,7	187693	431583	269591	758614	845411	672019	536525	132541
1994	11,1	111287	220186	192002	593042	831780	730238	639656	152357
1995	11,2	98225	200824	189599	575165	808575	751852	648168	152097
Fylkene 01-10 <i>Counties 01-10</i>									
1989	11,0	81379	189067	150759	680532	727311	639696	472099	95790
1990	11,1	80218	234834	175102	648507	773243	650312	522071	123454
1994	11,4	52274	119712	113998	485150	739779	702555	614699	146571
1995	11,5	44611	116109	114595	459784	710225	719236	628842	146263
01 Østfold									
1989	11,7	9421	18494	9572	91913	137752	208922	156879	26698
1990	11,6	7115	18562	20759	97186	149970	196091	154188	26378
1994	12,0	1936	20148	10229	62954	121610	195406	199632	45309
1995	12,0	3902	17928	11389	63848	116935	203046	212292	36983
02/03 Akershus/Oslo									
1989	11,3	9257	25083	34283	133097	182159	156408	126277	22511
1990	11,4	7876	46222	21834	116882	168747	165776	135063	35201
1994	11,6	5244	23032	16169	91705	184151	181861	147282	21889
1995	11,7	5006	21489	20446	76432	154388	192905	150905	24169
04 Hedmark									
1989	10,1	21433	70491	61285	230583	173446	58462	27011	7389
1990	10,3	22357	83925	75422	204908	194336	73760	44551	8945
1994	10,8	11532	35283	46997	156919	208513	97105	59430	13102
1995	10,7	10319	37115	47229	162034	202919	103274	55464	11853
05 Oppland									
1989	10,0	25899	37534	20370	69194	57998	35797	24737	5270
1990	10,1	23557	41639	22375	71624	70631	34011	22584	9337
1994	10,5	18168	20348	18818	62132	62422	41145	34201	6809
1995	10,7	13471	22015	14681	55364	75202	32307	37249	6356
06 Buskerud									
1989	11,0	5452	19990	12403	82055	75819	52072	43536	11759
1990	11,1	6716	18921	12837	81093	84911	59187	49659	14913
1994	11,4	6530	10341	11485	46999	80812	63200	56500	15546
1995	11,5	8332	6271	11237	48734	82374	63138	59157	14786
07 Vestfold									
1989	11,7	5491	6950	7477	42300	65216	101885	77585	18173
1990	11,7	7669	13452	13507	48423	68258	97715	93761	21475
1994	12,1	4515	6953	6693	44059	50596	92493	94512	35329
1995	12,3	1673	6022	2107	36166	48601	98172	91625	44475
08 Telemark									
1989	10,8	2699	7519	3312	27584	30794	20682	11850	2402
1990	10,9	2865	9098	5378	25206	29867	20176	17106	3790
1994	11,3	2981	2772	3021	19138	28650	23784	19793	5103
1995	11,5	1401	3626	5280	13708	27476	22119	18675	6059
09 Aust-Agder									
1989	10,7	1312	2133	854	2537	2189	3344	2134	1412
1990	11,2	956	1636	1735	1814	4311	2314	3188	2056
1994	12,2	906	599	298	663	1760	5493	573	3273
1995	11,1	507	876	1733	1563	1422	1871	1829	1582

Kilde: Utvalgstelling for landbruket *Source: Sample Survey of Agriculture and Forestry*

Tabell 5 (forts.). Gjennomsnittlig tilførsel av handelsgjødning nitrogen (N) til korn og oljevekster. Areal med korn og oljevekster etter kg N pr. dekar. Hele landet og fylker. 1989, 1990, 1994 og 1995*
Average application of fertilizer nitrogen (N) to grain and oil seeds. Area with grain and oil seeds by application of fertilizer kg N per decaire. Whole country and counties. 1989, 1990, 1994 and 1995*

	Gjennomsnittlig kg N pr. dekar	Komareal etter kg nitrogen (N) pr. dekar							
		1-6 kg N	7-8 kg N	9 kg N	10 kg N	11 kg N	12 kg N	13-14 kg N	15- kg N
Dekar									
10 Vest-Agder									
1989	10,9	415	873	1204	1270	1937	2124	2089	177
1990	10,8	1108	1378	1255	1371	2210	1283	1972	1358
1994	11,6	461	237	288	582	1266	2069	2777	211
1995	11,1	-	766	493	1936	907	2404	1644	-
11 Rogaland									
1989	8,5	13271	12653	3567	6507	2614	1032	5426	2098
1990	8,3	17804	15162	1874	5398	2979	2207	3360	2532
1994	8,0	12347	7303	1028	5457	2128	1688	505	1453
1995	7,5	12467	7850	6072	3709	1085	1503	294	511
12 Hordaland									
1989	:	:	-	-	:	-	:	-	-
1990	:	:	:	:	:	:	:	:	:
1994	4,6	1313	38	40	-	173	-	-	-
1995	14,7	81	-	-	-	-	-	-	566
14 Sogn og Fjordane									
1989	:	:	-	-	-	-	-	-	:
1990	:	:	-	-	-	-	-	-	-
1994	8,1	-	974	336	162	-	-	-	-
1995	8,0	-	1089	-	245	13	9	-	-
15 Møre og Romsdal									
1989	9,1	3680	4518	4781	6689	4452	731	1101	-
1990	9,2	4956	4168	5174	4700	4107	1812	820	1072
1994	10,1	609	1013	2337	4016	2950	1454	1442	-
1995	10,3	162	1307	2765	2660	5097	1857	1031	-
16 Sør-Trøndelag									
1989	8,9	20821	50458	25753	35920	17208	6538	4042	2637
1990	8,9	22808	54347	27173	26522	31764	7643	5896	1631
1994	9,7	9777	24350	31220	33183	31104	6497	11313	2017
1995	9,9	8776	21385	22370	41037	34540	15490	5802	2007
17 Nord-Trøndelag									
1989	8,8	56167	96739	46729	75365	29589	9837	5826	2981
1990	8,5	59811	121524	59451	72579	32229	10044	3703	3720
1994	9,2	34719	66477	42658	64903	55647	17884	10818	2316
1995	9,3	31596	52744	43132	67729	57442	13757	12110	2532
18 Nordland									
1989	:	:	:	:	:	:	:	:	:
1990	:	:	:	:	:	:	:	:	:
1994	10,3	248	318	385	171	-	161	879	-
1995	9,2	398	268	665	-	171	-	88	219
19 Troms									
1989	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1990	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1994	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1995	6,3	134	72	-	-	-	-	-	-
20 Finnmark									
1989	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1990	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1994	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1995	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Kilde: Utvalgstilling for landbruket og Søknad om produksjonstillegg
 Source: Sample Survey of Agriculture and Forestry and Applications for governmental grants

Tabell 6. Gjennomsnittlig tilførsel av handelsgjødsel nitrogen (N) til fulldyrket engareal. Fulldyrket engareal etter kg N pr. dekar. Hele landet og fylker. 1989, 1990, 1994 og 1995*
 Average application of fertilizer nitrogen (N) to cultivated meadow and pasture. Cultivated meadow and pasture by application of fertilizer kg N per decaire. Whole country and counties. 1989, 1990, 1994 and 1995*

	Gjennomsnittlig kg N pr. dekar Average kg N per decaire	Fulldyrket engareal etter kg nitrogen (N) pr. dekar Cultivated meadow and pasture by kg nitrogen (N) per decaire							
		1-4 kg N	5-9 kg N	10-14 kg N	15-19 kg N	20-24 kg N	25-29 kg N	30-34 kg N	35- kg N
Dekar Decares									
Hele landet The whole country									
1989	13,7	176107	939463	1428652	816353	679533	168826	36097	9136
1990	13,7	144169	967794	1432390	839055	681162	167228	45779	12764
1994	13,5	134833	1005688	1647056	974940	657443	120924	29923	7108
1995	13,7	116369	993579	1674251	998614	693249	125400	30055	11469
Fylkene 01-10 Counties 01-10									
1989	13,0	61985	324082	473476	262728	179369	39860	7916	1560
1990	13,1	45344	311987	492064	251792	174429	43166	9062	2436
1994	12,9	38026	353649	576971	304473	156867	27687	7312	1830
1995	13,0	37445	351277	593959	310574	163323	26690	6772	2492
01 Østfold									
1989	16,7	558	4404	18612	12952	8958	6580	2765	-
1990	16,5	1031	5351	17499	11464	12220	6635	665	-
1994	16,7	-	4795	20717	13886	14649	7227	236	-
1995	16,7	1011	5592	20347	9924	17885	7103	1021	-
02/03 Akershus/Oslo									
1989	13,4	2910	14187	23586	17728	9614	1815	186	-
1990	14,3	893	10484	27169	17938	11975	2701	571	-
1994	13,6	813	19617	31633	20126	13264	732	455	-
1995	14,1	619	17115	33374	23571	16735	1374	-	-
04 Hedmark									
1989	13,8	10769	54689	105194	67716	47029	9041	426	1032
1990	13,5	4787	56936	109409	51019	43480	7374	2468	359
1994	13,8	4239	49486	138796	71363	40283	5109	2335	567
1995	13,6	6589	48703	134698	75004	33890	4039	3062	-
05 Oppland									
1989	12,7	16789	122429	186659	80696	61189	10189	1768	-
1990	12,7	14209	121886	189057	83969	56905	10112	1560	1249
1994	12,6	9965	135241	206018	98376	48747	6879	3017	450
1995	12,6	10312	133738	221149	100679	48990	6629	1039	764
06 Buskerud									
1989	12,2	9969	32886	41293	26036	16180	1858	-	-
1990	12,6	8646	31334	39402	32670	13560	3048	436	520
1994	11,8	10146	38332	48470	33849	8799	1753	143	70
1995	12,1	6938	43913	49273	35247	10966	2089	-	448
07 Vestfold									
1989	16,7	1225	4542	6322	5158	5603	4510	1509	-
1990	16,3	655	4053	8703	4000	4951	6834	-	-
1994	15,5	812	3845	16013	8492	9376	3763	-	-
1995	15,9	24	4419	15009	7993	11384	3412	678	-
08 Telemark									
1989	10,4	7661	34434	29207	11700	7258	257	-	-
1990	11,3	6919	33313	27017	12921	8133	964	2731	-
1994	10,8	6342	38665	36730	15020	5471	1277	852	-
1995	11,0	6959	36679	35632	17978	6659	886	-	-
09 Aust-Agder									
1989	11,6	8260	23515	15490	15283	7546	1639	425	-
1990	12,1	4989	18400	25100	13123	7020	944	167	-
1994	11,6	3602	23044	30694	13513	5461	-	29	-
1995	12,2	2255	19315	34112	12886	6336	-	485	-
10 Vest-Agder									
1989	13,3	3843	32997	47111	25458	15991	3971	836	528
1990	13,4	3215	30229	48707	24687	16184	4554	465	307
1994	12,5	2107	40624	47899	29849	10816	948	244	743
1995	12,6	2739	41803	50365	27293	10478	1158	486	1280

Kilde: Utvalgstilling for landbruket og Søknad om produksjonstillegg

Source: Sample Survey of Agriculture and Forestry and Applications for governmental grants

Tabell 6 (forts.). Gjennomsnittlig tilførsel av handelsgjødning nitrogen (N) til fulldyrket engareal. Fulldyrket engareal etter kg N pr. dekar. Hele landet og fylker. 1989, 1990, 1994 og 1995*
 Average application of fertilizer nitrogen (N) to cultivated meadow and pasture. Cultivated meadow and pasture by application of fertilizer kg N per decare. Whole country and counties. 1989, 1990, 1994 and 1995*

	Gjennomsnittlig kg N pr. dekar	Fulldyrket engareal etter kg nitrogen (N) pr. dekar							
		1-4 kg N	5-9 kg N	10-14 kg N	15-19 kg N	20-24 kg N	25-29 kg N	30-34 kg N	35- kg N
Dekar									
11 Rogaland									
1989	18,3	1661	32145	72420	104227	102127	60399	13775	2438
1990	18,2	3257	31110	84589	97017	95104	55830	17370	4934
1994	17,2	3629	43515	93971	126567	109078	43482	11824	1818
1995	17,1	3956	44812	87810	136655	108659	42800	10121	1486
12 Hordaland									
1989	12,1	14585	76751	89663	42036	23840	6731	407	-
1990	12,2	13949	79428	85697	46843	29451	4309	809	-
1994	11,9	17735	88022	83336	51126	20387	3171	1786	1087
1995	11,8	14311	93412	82710	51678	24800	2419	1192	184
14 Sogn og Fjordane									
1989	12,7	23603	78253	85371	58983	39163	6925	3819	1394
1990	13,0	15695	87661	83375	65920	37099	11090	4685	1214
1994	12,6	20246	87728	96689	63536	33811	6822	2483	240
1995	12,7	15069	92157	95117	64429	33589	7779	5008	629
15 Møre og Romsdal									
1989	14,0	20359	89746	140791	95388	79468	15755	2836	1447
1990	14,2	16831	94308	136598	107573	76538	16054	5518	3412
1994	14,5	15708	89942	141842	121373	90203	21592	718	-
1995	14,6	13330	88585	145549	122713	93739	20688	2311	-
16 Sør-Trøndelag									
1989	14,2	11589	76111	159404	106300	81137	16299	3469	-
1990	14,1	13242	87315	148412	109800	79408	13416	3083	342
1994	14,0	9673	80084	182061	109980	78658	4963	2599	615
1995	14,4	8981	80702	175328	122945	92617	5465	2298	645
17 Nord-Trøndelag									
1989	17,1	5322	33093	92927	88922	148324	19133	3496	1280
1990	17,0	3207	35923	91550	88757	156669	19383	2600	-
1994	16,6	3074	30600	112057	135687	140089	11112	1558	555
1995	16,8	2661	27467	116232	119969	153304	15924	1709	-
18 Nordland									
1989	11,8	19968	103095	202209	49219	25740	3381	379	1016
1990	11,8	17576	118167	190429	59082	29180	3468	2183	-
1994	11,8	12904	111718	222914	51212	27148	1303	827	485
1995	12,1	12149	103960	228862	58356	19116	3111	418	5467
19 Troms									
1989	9,0	12783	94221	73558	6800	258	343	-	-
1990	9,5	12461	77495	86965	10691	3286	513	336	-
1994	9,7	11441	83925	95870	8163	978	792	302	113
1995	10,0	7192	80236	103331	8894	3453	350	227	567
20 Finnmark									
1989	9,3	4251	31966	38833	1748	108	-	-	-
1990	9,3	2607	44401	32712	1580	-	-	132	426
1994	9,8	2397	36504	41346	2824	226	-	513	364
1995	9,9	1275	30970	45352	2401	650	175	-	-

Kilde: Utvalgstilling for landbruket Source: Sample Survey of Agriculture and Forestry

Tabell 7. Gjennomsnittlig tilførsel av handelsgjødsel fosfor (P) til korn og oljevekster. Areal med korn og oljevekster etter kg P pr.dekar. Hele landet og fylker. 1989, 1990, 1994 og 1995*
Average application of fertilizer phosphorus (P) to grain and oil seeds. Area with grain and oil seeds by application of fertilizer kg P per decaire. Whole country and counties. 1989, 1990, 1994 and 1995*.

	Gjennomsnittlig kg P pr. dekar Average kg P per decaire	Kornareal etter kg fosfor (P) pr. dekar ¹ Area with grain and oil seeds by kg phosphorus (P) per decaire ¹					
		Bare N-gjødsel Only N-fertilizer	0,1-1,4 kg P	1,5-2,4 kg P	2,5-3,4 kg P	3,5-4,4 kg P	4,5-kg P
Dekar Decares							
Hele landet <i>The whole country</i>							
1989	2,2	73852	561798	2086150	544696	237153	99440
1990	2,1	124429	613149	2217257	534947	234154	110042
1994	2,0	61749	547049	2307332	444503	73631	36283
1995	2,0	53198	556119	2249113	470407	57874	37795
Fylkene 01-10 <i>Counties 01-10</i>							
1989	2,2	49502	422864	1864225	423727	189849	86466
1990	2,2	67361	461901	1979052	419922	177397	102106
1994	2,0	38606	396801	2041161	405650	58251	34270
1995	2,0	29870	415097	1982378	428128	49350	34841
01 Østfold							
1989	2,1	6226	62934	480228	80322	18198	11743
1990	2,1	13298	64089	466623	89127	19684	17428
1994	2,1	8319	57807	492348	79003	12890	6856
1995	2,1	7310	73332	482023	86803	8482	8376
02/03 Akershus/Oslo							
1989	2,2	7733	63055	464678	93335	42108	18164
1990	2,2	6589	80044	468715	89638	28231	24383
1994	2,0	3646	76914	509633	67817	5422	7901
1995	2,1	3624	71357	467396	84528	7899	10936
04 Hedmark							
1989	2,2	15251	133250	317103	94107	67001	23388
1990	2,2	28423	125859	378610	92475	61184	21653
1994	2,0	11632	102827	362184	128047	16853	7337
1995	2,0	7527	100358	383744	122577	12856	3147
05 Oppland							
1989	2,0	11383	77690	131569	32275	16493	7390
1990	2,0	11660	77879	149934	34680	14148	7457
1994	1,7	8727	71215	157209	17546	8863	485
1995	1,8	5998	69521	149117	21572	8052	2387
06 Buskerud							
1989	2,3	926	28106	201082	44595	20933	7443
1990	2,2	1398	37855	214509	42606	22694	9175
1994	2,1	2389	29195	220471	28762	6341	4256
1995	2,0	1947	36668	211663	36428	4038	3283
07 Vestfold							
1989	2,2	5896	40008	204758	50566	13321	10529
1990	2,2	4265	50126	223766	54446	18300	13357
1994	2,1	2385	39230	217460	66009	6304	3761
1995	2,1	2077	34398	220971	58936	7416	5046
08 Telemark							
1989	2,4	1594	14858	52819	22398	8648	6526
1990	2,3	1017	21045	61151	13582	9252	7439
1994	2,1	1150	15898	67959	16243	976	3014
1995	1,9	1283	22773	57207	15142	271	1666
09 Aust-Agder							
1989	2,5	113	1442	7261	4595	2030	476
1990	2,2	636	3931	8912	1556	2531	443
1994	1,9	231	2444	8567	1558	470	295
1995	1,4	105	5190	5432	558	99	-

¹ Før 1992 ble oppgavene gitt uten desimal.
¹ Up to 1992 the figures were given without decimal.

Kilde: Utvalgstilling for landbruket Source: Sample Survey of Agriculture and Forestry

Tabell 7 (forts.). Gjennomsnittlig tilførsel av handelsgjødsel fosfor (P) til korn og oljevekster. Areal med korn og oljevekster etter kg P pr. dekar. Hele landet og fylker. 1989, 1990, 1994 og 1995*
Average application of fertilizer phosphorus (P) to grain and oil seeds. Area with grain and oil seeds by application of fertilizer kg P per decare. Whole country and counties. 1989, 1990, 1994 and 1995*

	Gjennomsnittlig kg P pr. dekar	Kornareal etter kg fosfor (P) pr. dekar ¹					
		Bare N-gjødsel	0,1-1,4 kg P	1,5-2,4 kg P	2,5-3,4 kg P	3,5-4,4 kg P	4,5-kg P
Dekar							
10 Vest-Agder							
1989	2,4	381	1521	4727	1534	1117	808
1990	2,5	76	1075	6830	1811	1373	771
1994	2,0	127	1271	5330	664	132	367
1995	1,9	-	1500	4826	1585	239	-
11 Rogaland							
1989	1,5	10246	11978	18559	4178	2073	135
1990	1,2	23123	7562	13812	2396	2425	1997
1994	1,1	11732	10630	6613	1144	1432	358
1995	0,9	11603	12978	8311	365	-	235
12 Hordaland							
1989	:	:	:	-	-	-	-
1990	:	:	:	-	-	-	-
1994	0,1	1391	173	-	-	-	-
1995	4,3	36	-	45	-	-	566
14 Sogn og Fjordane							
1989	:	:	:	:	-	-	-
1990	:	:	:	:	-	-	-
1994	1,7	-	336	1136	-	-	-
1995	1,1	-	1089	268	-	-	-
15 Møre og Romsdal							
1989	2,0	876	6943	12686	2684	2509	254
1990	2,0	2047	6962	12022	2271	2935	571
1994	1,6	689	5600	5570	1733	230	-
1995	1,7	615	3493	8495	1940	335	-
16 Sør-Trøndelag							
1989	2,2	3224	34709	70425	36498	14842	3680
1990	2,1	4195	46145	78978	35450	10801	2215
1994	1,9	2559	37557	84547	18500	6297	-
1995	1,9	2347	34713	85146	23589	5193	421
17 Nord-Trøndelag							
1989	2,2	8101	84076	117460	77609	27563	8424
1990	2,1	26717	88837	130466	73558	40331	3152
1994	1,7	6630	95830	166410	17476	7421	1656
1995	1,6	8727	87532	163672	16384	2996	1733
18 Nordland							
1989	:	:	:	:	-	:	:
1990	:	:	:	:	-	:	:
1994	1,7	143	124	1897	-	-	-
1995	1,3	-	1012	798	-	-	-
19 Troms							
1989	-	-	-	-	-	-	-
1990	-	-	-	-	-	-	-
1994	-	-	-	-	-	-	-
1995	0,8	-	206	-	-	-	-
20 Finnmark							
1989	-	-	-	-	-	-	-
1990	-	-	-	-	-	-	-
1994	-	-	-	-	-	-	-
1995	-	-	-	-	-	-	-

¹ Før 1992 ble oppgavene gitt uten desimal.¹ Up to 1992 the figures were given without decimal.

Kilde: Utvalgstilling for landbruket og Søknad om produksjonstillegg
 Source: Sample Survey of Agriculture and Forestry and Applications for governmental grants

Tabell 8. Gjennomsnittlig tilførsel av handelsgjødsel fosfor (P) til fulldyrket engareal. Fulldyrket engareal etter kg P pr. dekar. Hele landet og fylker. 1989, 1990, 1994 og 1995*
 Average application of fertilizer phosphorus (P) to cultivated meadow and pasture. Area with cultivated meadow and pasture by application of fertilizer P per decaire. Whole country and counties. 1989, 1990, 1994 and 1995*

	Gjennomsnittlig kg P pr. dekar Average kg P per decaire	Fulldyrket engareal etter kg fosfor (P) pr. dekar ¹ Area with cultivated meadow and pasture by kg phosphorus (P) per decaire ¹							
		Bare N-gjødsel Only N-fertilizer	0,1-1,4 kg P	1,5-2,4 kg P	2,5-3,4 kg P	3,5-4,4 kg P	4,5-5,4 kg P	5,5-6,4 kg P	6,5-kg P
Dekar Decares									
Hele landet The whole county									
1989	2,3	278621	851473	1509172	902282	435927	175790	51772	49131
1990	2,2	443463	881191	1521229	785453	394883	159880	58846	45396
1994	1,7	417908	1559129	1691662	599920	218180	59734	22218	9163
1995	1,7	368057	1683565	1698711	588053	203445	61557	26556	13044
Fylkene 01-10 Counties 01-10									
1989	2,5	48065	265973	487174	304471	134722	66919	23526	20124
1990	2,4	67765	271362	497321	275891	117671	67020	21228	12022
1994	1,8	54741	495170	607635	207819	67379	19729	10336	4004
1995	1,8	46223	536133	597093	208833	68318	21253	8977	5703
01 Østfold									
1989	2,8	1692	7022	18923	13777	7707	3089	1746	873
1990	2,7	4025	3488	21032	15095	4474	3713	1987	1050
1994	2,3	2280	10050	26855	13124	4944	3327	155	774
1995	2,4	1010	8456	28709	13339	6617	2516	1187	1050
02/03 Akershus/Oslo									
1989	2,5	4329	11656	24739	17008	6344	3116	1305	1528
1990	2,4	2068	12372	27251	18051	6588	4601	801	-
1994	2,1	1040	20801	38788	18325	5201	1210	805	471
1995	2,2	1319	20090	41685	17790	8938	2402	62	502
04 Hedmark									
1989	2,7	6648	49217	110666	64001	33192	19001	6739	6433
1990	2,5	17711	42819	99428	61314	30837	15266	5276	3182
1994	1,9	8024	90862	136514	50695	20197	4576	1291	19
1995	1,9	9963	98386	119720	47239	18575	6878	3013	2211
05 Oppland									
1989	2,4	18515	95994	163814	113808	50049	27383	6125	4029
1990	2,3	22547	98901	186671	92549	43907	25990	5634	2750
1994	1,7	22951	192589	207123	59595	17904	3765	3498	1270
1995	1,7	15893	207303	212338	64537	16350	4570	1920	390
06 Buskerud									
1989	2,4	3133	27761	47751	28963	11712	4499	1948	2457
1990	2,4	3552	28918	49272	27961	9842	5669	2413	1989
1994	1,7	2248	61221	51163	19365	3981	2081	1505	-
1995	1,8	2829	65639	50143	21842	6367	147	1095	810
07 Vestfold									
1989	3,0	2118	2807	9127	6560	2960	2618	1713	967
1990	2,5	2228	3279	10271	6313	5041	1676	208	178
1994	2,3	440	8798	16064	8719	6672	606	772	230
1995	2,1	1739	11272	15777	9164	3133	854	730	251
08 Telemark									
1989	2,3	5145	20090	33194	17087	9270	1540	2387	1806
1990	2,1	5708	31959	24885	17788	6448	2750	631	1828
1994	1,7	3262	42933	39467	12813	3937	873	-	1071
1995	1,6	4734	45431	40713	9056	3660	1200	-	-
09 Aust-Agder									
1989	2,4	472	15780	27002	19454	5716	2206	909	618
1990	2,1	2395	21767	25977	11957	4857	1988	443	359
1994	1,7	3876	27735	30648	11077	1723	982	302	-
1995	1,8	2007	28500	30756	9322	2147	1361	808	489

¹ Før 1992 ble oppgavene gitt uten desimal.
¹ Up to 1992 the figures were given without decimal.

Kilde: Utvalgstilling for landbruket og Søknad om produksjonstillegg
 Source: Sample Survey of Agriculture and Forestry and Applications for governmental grants

Tabell 8 (forts.). Gjennomsnittlig tilførsel av handelsgjødsel fosfor (P) til fulldyrket engareal. Fulldyrket engareal etter kg P pr. dekar. Hele landet og fylker. 1989, 1990, 1994 og 1995*
 Average application of fertilizer phosphorus (P) to cultivated meadow and pasture. Area with cultivated meadow and pasture by application of fertilizer P per decaire. Whole country and counties. 1989, 1990, 1994 and 1995*

	Gjennomsnittlig kg P pr. dekar	Fulldyrket engareal etter kg fosfor (P) pr. dekar ¹							
		Bare N-gjødsel	0,1-1,4 kg P	1,5-2,4 kg P	2,5-3,4 kg P	3,5-4,4 kg P	4,5-5,4 kg P	5,5-6,4 kg P	6,5-kg P
Dekar									
10 Vest-Agder									
1989	2,1	6013	35646	51958	23813	7771	3468	652	1413
1990	2,2	7532	27858	52531	24864	5676	5367	3835	686
1994	1,7	10620	40181	61014	14106	2820	2309	2009	169
1995	1,6	6729	51057	57251	16543	2531	1326	163	-
11 Rogaland									
1989	1,7	108663	74556	89731	79215	24769	7560	2647	2052
1990	1,4	170416	59195	79626	42680	19640	8853	4936	3866
1994	1,0	196328	103721	87943	27805	13323	2343	1740	680
1995	1,1	163683	129296	94149	29883	11803	5808	-	1676
12 Hordaland									
1989	1,8	24750	85423	89742	33754	13311	4305	679	2049
1990	1,8	33111	77506	96706	30090	15116	4470	2645	843
1994	1,3	37633	128114	71915	21761	5588	1199	439	-
1995	1,3	37747	134366	66144	22468	5765	2272	1943	-
14 Sogn og Fjordane									
1989	1,9	28288	96013	108546	37334	17447	4981	2339	2563
1990	1,8	38570	99874	99603	40745	17300	3915	2873	3856
1994	1,3	35311	143764	92144	27044	9561	2249	826	655
1995	1,3	31210	157019	96322	20256	6574	1596	799	-
15 Møre og Romsdal									
1989	2,1	33835	119725	166586	72547	34194	11616	3556	3733
1990	2,0	65501	119026	148138	62892	41165	10896	3624	5591
1994	1,4	45252	190760	159033	57116	21331	4921	1948	1017
1995	1,6	31199	211570	160194	61699	14785	6125	613	731
16 Sør-Trøndelag									
1989	2,6	13432	56082	165906	126885	57089	22724	4052	8140
1990	2,5	21133	75528	166687	109426	46891	18222	9070	8060
1994	1,9	12872	146348	182262	87941	29704	7312	1574	621
1995	1,9	12578	160769	191403	83810	29604	7742	1091	1985
17 Nord-Trøndelag									
1989	2,9	7851	41806	123147	118182	59651	24989	9690	7182
1990	2,8	19292	43587	129646	101410	60599	24924	9762	8867
1994	2,1	14390	100880	170325	90322	42651	12702	2711	752
1995	2,1	15085	117127	156622	90918	43687	9527	1961	2339
18 Nordland									
1989	2,3	10595	72702	185618	72227	42241	16397	3070	2158
1990	2,2	15122	89235	197517	71248	31136	10479	3056	2292
1994	1,8	14420	143201	202895	44978	13753	6164	1897	1202
1995	1,7	23032	144160	199217	37535	12382	3641	10860	611
19 Troms									
1989	2,6	2549	26440	67997	44831	34863	8217	2102	965
1990	2,4	6740	33021	74403	37902	32896	5693	1091	-
1994	1,8	5174	69361	89400	21820	12451	2630	747	-
1995	1,8	6099	58351	101810	25847	8741	3091	310	-
20 Finnmark									
1989	2,8	593	12753	24724	12837	17640	8082	111	166
1990	2,4	5812	12856	31584	13170	12468	5407	562	-
1994	1,7	1787	37808	28109	13314	2439	484	-	232
1995	1,6	1201	34774	35757	6803	1786	501	-	-

¹ Før 1992 ble oppgavene gitt uten desimal.

¹ Up to 1992 the figures were given without decimal.

Kilde: Utvalgstelling for landbruket *Source: Sample Survey of Agriculture and Forestry*

Tabell 9. Driftsenheter og arealer med korn og oljevekster etter delt gjødsling. Hele landet og fylker. 1989, 1991, 1992 og 1993
Holdings and area with grain and oil seeds with/without split fertilization. Whole country and counties. 1989, 1991, 1992 and 1993

	Driftsenheter i alt med korn og oljevekster <i>Holdings with grain and oil seeds</i>		Areal med korn og oljevekster <i>Area with grain and oil seeds</i>		Gjennomsnittlig kg N pr. dekar <i>Average kg N per decares</i>	
	I alt <i>Total</i>	Med delt gjødsling <i>With split fertilization</i>	Uten delt gjødsling <i>Without split fertilization</i>	Med delt gjødsling <i>With split fertilization</i>	Uten delt gjødsling <i>Without split fertilization</i>	Med delt gjødsling <i>With split fertilization</i>
	Dekar <i>Decares</i>					
Hele landet <i>The whole country</i>						
1989	34034	3520	3391313	258287	10,6	11,6
1991	32232	5030	3334440	403404	10,7	11,5
1992	29852	4442	3277979	390477	10,9	11,8
1993	28586	5948	3058513	544073	10,9	12,3
Fylkene 01-10 <i>Counties 01-10</i>						
1989	26911	3126	2832825	239112	11,0	11,7
1991	25855	4460	2795101	368709	11,1	11,7
1992	24111	3978	2750938	358636	11,2	12,0
1993	23166	5644	2526498	526495	11,3	12,3
01 Østfold						
1989	4465	733	599828	60509	11,6	12,2
1991	4396	1107	589957	91003	11,7	11,9
1992	4303	1063	592973	98593	11,8	12,3
1993	4182	1529	526829	148724	11,9	12,8
02/03 Akershus/Oslo						
1989	4385	556	652127	47376	11,3	12,0
1991	4199	730	636046	69141	11,3	11,8
1992	3840	661	615020	69314	11,5	12,0
1993	3699	1015	570948	108591	11,5	12,1
04 Hedmark						
1989	5662	451	607251	50105	10,1	10,6
1991	5238	646	597817	75945	10,3	10,9
1992	4923	568	588192	69324	10,6	11,2
1993	4668	618	559871	81380	10,7	11,4
05 Oppland						
1989	3489	272	271992	15317	9,9	11,0
1991	3349	332	270320	23719	10,0	11,2
1992	3060	291	264655	22168	10,2	11,2
1993	2920	308	257189	24424	10,3	11,4
06 Buskerud						
1989	3256	334	284991	21316	10,9	11,8
1991	3249	489	284753	33366	11,2	11,9
1992	3050	427	278875	28567	11,2	12,1
1993	2932	699	253116	51451	11,5	12,2
07 Vestfold						
1989	2987	565	290719	36444	11,7	12,3
1991	2849	868	284798	62979	11,6	12,4
1992	2684	735	283335	59324	12,0	12,7
1993	2625	1139	243154	93537	12,1	13,1
08 Telemark						
1989	1807	134	101894	5544	10,8	11,8
1991	1769	203	101562	9056	10,9	11,0
1992	1666	181	101956	8725	11,1	12,0
1993	1562	272	92381	15034	11,2	12,0
09 Aust-Agder						
1989	516	39	14995	1324	10,6	11,9
1991	477	32	18649	1031	10,7	10,7
1992	363	30	17048	1163	11,3	11,7
1993	355	37	15263	1248	11,0	11,5
10 Vest-Agder						
1989	343	42	9027	1178	10,9	11,3
1991	329	54	11199	2470	11,0	10,9
1992	223	22	8883	1459	11,3	13,7
1993	223	26	7746	2106	11,3	11,8
11 Rogaland						
1989	1184	49	49156	1632	8,3	13,6
1991	1079	42	46950	2180	7,8	10,1
1992	872	21	37597	1637	7,8	6,5
1993	879	33	38190	1388	7,9	9,2

Kilde: Utvalgstilling for landbruket *Source: Sample Survey of Agriculture and Forestry*

Tabell 9 (forts.). Driftsenheter og arealer med korn og oljevekster etter delt gjødsling. Hele landet og fylker.

1989, 1991, 1992 og 1993

Holdings and area with grain and oil seeds with/without split fertilization. Whole country and counties. 1989, 1991, 1992 and 1993

	Driftsenheter i alt med korn og oljevekster		Areal med korn og oljevekster		Gjennomsnittlig kg N pr. dekar	
	I alt	Med delt gjødsling	Uten delt gjødsling	Med delt gjødsling	Uten delt gjødsling	Med delt gjødsling
	Dekar					
12 Hordaland						
1989	:	:	:	:	:	:
1991	:	:	:	:	:	:
1992	:	:	:	:	:	:
1993	:	:	:	:	:	:
14 Sogn og Fjordane						
1989	:	-	:	-	:	-
1991	:	:	:	:	:	:
1992	:	:	:	:	:	:
1993	:	-	:	-	:	-
15 Møre og Romsdal						
1989	516	43	24760	2247	9,1	9,0
1991	449	59	20939	2950	9,6	9,8
1992	319	36	16854	2199	9,5	11,4
1993	263	27	14987	2227	9,7	11,4
16 Sør-Trøndelag						
1989	2101	88	162083	3627	8,8	10,2
1991	1776	143	156890	9220	9,2	10,3
1992	1676	136	156000	10986	9,4	10,6
1993	1548	56	156166	4029	9,4	10,0
17 Nord-Trøndelag						
1989	3181	196	316589	10764	8,6	9,1
1991	2973	310	308865	20082	8,8	9,2
1992	2782	268	311267	16746	9,1	9,3
1993	2622	181	316535	9807	9,0	9,0
18 Nordland						
1989	:	:	:	:	:	:
1991	:	:	:	:	:	:
1992	:	:	:	:	:	:
1993	:	:	:	:	:	:
19 Troms						
1989	-	-	-	-	-	-
1991	-	-	-	-	-	-
1992	-	-	-	-	-	-
1993	-	-	-	-	-	-
20 Finnmark						
1989	-	-	-	-	-	-
1991	-	-	-	-	-	-
1992	-	-	-	-	-	-
1993	-	-	-	-	-	-

Kilde: Statens landbruksstilsyn Source: The National Agricultural Inspection Service

Tabell 10. Omsatt mengde handelsgjødsel regnet som verdistoff. Hele landet. 1984/85-1995/96. Tonn
Sales of commercial fertilizer in terms of nitrogen, phosphorus and potassium. Whole country. 1984/85-1995/96. Tons

År Year	Nitrogen (N)	Fosfor (P) Phosphorus	Kalium (K) Potassium
1984/85	110 803	24 828	66 979
1985/86	106 011	22 752	63 277
1986/87	109 807	21 935	62 580
1987/88	111 208	19 699	60 927
1988/89	110 138	17 376	56 353
1989/90	110 418	16 002	54 389
1990/91	110 790	15 190	53 326
1991/92	110 123	14 818	52 430
1992/93	109 299	13 722	50 274
1993/94	108 287	13 688	51 933
1994/95	110 851	13 291	53 002
1995/96	111 976	13 836	54 088

Kilde: Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF) Source: Norwegian Agricultural Economics Research Institute

Tabell 11. Miljøavgifter på handelsgjødsel. 1988-1996 Environmental taxes on commercial fertilizer. 1988-1996

År Year	Kr pr. kg NOK per kg		Prosent av innkjøpspris ¹ Per cent of basic price ¹
	Nitrogen (N)	Fosfor (P) Phosphorus	
1988	0,05	0,25	..
1989	0,31	1,80	..
1990	0,37	2,23	5,1-11,9
1991	1,17	2,23	9,8-21,2
1992	1,17	2,23	9,4-18,8
1993	1,21	2,30	10,0-19,0
1994	1,21	2,30	13,5-19,0
1995	1,21	2,30	9,8-16,1
1996*	1,21	2,30	7,2-16,3

¹ Varierer for ulike gjødselslag.

¹ Variations due to category of fertilizer.

Kilde: Søknad om produksjonstillegg Source: Applications for governmental grants

Tabell 12. Bruk med husdyr, antall gjødseldyrenheter (gde), husdyrgjødselmengder og spredeareal. Hele landet og fylker.

1985, 1990, 1995 og 1996*

Holdings with livestock, number of calculated animal manure units (amu), calculated amount of farmyard manure, and spreading area. Whole country and counties. 1985, 1990, 1995 and 1996*

	Antall bruk med husdyr Holdings with livestock	Antall gjødseldyrenheter (gde) Calculated animal manure units (amu), total	Beregnet total nitrogen i husdyrgjødsel Calculated total nitrogen in farmyard manure	Beregnet effektiv nitrogen i husdyrgjødsel Calculated plant available nitrogen in farmyard manure	Beregnet total fosfor i husdyrgjødsel Calculated phosphorus in farmyard manure	Fulldyrket areal på bruk med husdyr Cultivated agricultural area on holdings with livestock	Fulldyrket areal pr. gde på bruk med husdyr Cultivated agricultural area per amu on holdings with livestock	Potensielt spredeareal for husdyrgjødsel på bruk med husdyr Potential spreading area for farmyard manure on holdings with livestock	Potensielt spredeareal for husdyrgjødsel pr. gde på bruk med husdyr Potential spreading area per amu on holdings with livestock
			Tonn Tons			Dekar Decares			
Hele landet The whole country									
1985	69841	867157	75364	36906	12344	5945293	6,9	6346613	7,3
1990	58728	842447	73128	35584	12082	5832191	6,9	6270229	7,4
1995	54082	880685	76477	37553	12799	6243714	7,1	6742890	7,7
1996	53658	885174	76876	37766	12875	6313237	7,1	6822423	7,7
Fylkene 01-10 Counties 01-10									
1985	23656	276555	23842	11760	4039	2558520	9,3	2656856	9,6
1990	19242	265814	22774	11158	3915	2428696	9,1	2532113	9,5
1995	18262	291361	24972	12346	4362	2659184	9,1	2784135	9,6
1996	18260	295330	25319	12526	4430	2701999	9,1	2831184	9,6
01 Østfold									
1985	1840	28479	2375	1151	458	349370	12,3	355107	12,5
1990	1481	26439	2225	1068	438	322103	12,2	328157	12,4
1995	1465	31309	2685	1288	541	353597	11,3	360916	11,5
1996	1477	32226	2770	1330	558	360045	11,2	368140	11,4
02/03 Akershus/Oslo									
1985	1779	25533	2160	1053	384	330253	12,9	337890	13,2
1990	1316	22189	1859	900	337	288234	13,0	294913	13,3
1995	1281	24736	2055	1008	380	321909	13,0	331482	13,4
1996	1292	25462	2112	1037	391	328041	12,9	337782	13,3
04 Hedmark									
1985	4323	56071	4828	2402	814	561660	10,0	574607	10,2
1990	3468	53622	4577	2269	792	543486	10,1	557741	10,4
1995	3260	58514	4971	2478	880	586744	10,0	602902	10,3
1996	3253	59456	5048	2520	898	594513	10,0	611198	10,3
05 Oppland									
1985	6624	83953	7278	3530	1173	630824	7,5	659601	7,9
1990	5703	83160	7186	3460	1162	628495	7,6	661766	8,0
1995	5395	88553	7662	3729	1251	668860	7,6	711281	8,0
1996	5394	89114	7717	3758	1260	677716	7,6	721732	8,0
06 Buskerud									
1985	2483	23258	2056	1046	329	207212	8,9	220666	9,5
1990	1986	22352	1954	985	318	193224	8,6	207373	9,3
1995	1870	23749	2073	1049	339	212823	9,0	229042	9,6
1996	1872	23938	2092	1058	343	216897	9,1	233652	9,8
07 Vestfold									
1985	1039	14151	1160	596	222	155295	11,0	158293	11,2
1990	809	13725	1121	566	218	136542	9,9	138941	10,1
1995	843	16997	1376	717	271	161539	9,5	165019	9,7
1996	851	17740	1445	752	285	164379	9,3	168148	9,5
08 Telemark									
1985	1968	14859	1340	690	223	121371	8,2	131002	8,8
1990	1558	14058	1224	626	210	113271	8,1	121941	8,7
1995	1430	15242	1332	682	230	127833	8,4	138001	9,1
1996	1426	15286	1330	683	230	132553	8,7	142995	9,4
09 Aust-Agder									
1985	1302	10192	887	451	147	77813	7,6	81369	8,0
1990	1015	10180	876	444	149	76482	7,5	79598	7,8
1995	966	11026	955	489	161	86390	7,8	89992	8,2
1996	954	10839	939	482	158	86726	8,0	90364	8,3

Kilde: Søknad om produksjonstillegg *Source: Applications for governmental grants*

Tabell 12 (forts.). Bruk med husdyr, antall gjødseldyrenheter (gde), husdyrgjødselmengder og spredeareal. Hele landet og fylker. 1985, 1990, 1995 og 1996*
Holdings with livestock, number of calculated animal manure units (amu), calculated amount of farmyard manure, and spreading area. Whole country and counties. 1985, 1990, 1995 and 1996*

	Antall bruk med husdyr	Antall gjødseldyrenheter (gde)	Beregnet total nitrogen i husdyrgjødsel	Beregnet effektiv nitrogen i husdyrgjødsel	Beregnet total fosfor i husdyrgjødsel	Fulldyrket areal på bruk med husdyr	Fulldyrket areal pr. gde på bruk med husdyr	Potensielt spredeareal for husdyrgjødsel på bruk med husdyr	Potensielt spredeareal for husdyrgjødsel pr. gde på bruk med husdyr
			Tonn			Dekar			
10 Vest-Agder									
1985	2298	20059	1758	839	288	124722	6,2	138322	6,9
1990	1906	20088	1752	839	291	126859	6,3	141683	7,1
1995	1752	21235	1864	905	308	139489	6,6	155500	7,3
1996	1741	21270	1866	906	308	141130	6,6	157173	7,4
11 Rogaland									
1985	6944	154391	13148	6527	2212	480425	3,1	568735	3,7
1990	6465	145955	12489	6164	2109	507076	3,5	613156	4,2
1995	6062	153719	13190	6559	2256	539685	3,5	659305	4,3
1996	6015	154084	13237	6583	2263	543509	3,5	664250	4,3
12 Hordaland									
1985	6761	58286	5129	2611	816	266906	4,6	331350	5,7
1990	5782	57789	5070	2561	815	263568	4,6	331811	5,7
1995	5214	57830	5077	2590	816	270132	4,7	344240	6,0
1996	5147	57672	5068	2584	814	270186	4,7	344689	6,0
14 Sogn og Fjordane									
1985	6598	61401	5517	2759	854	285823	4,7	338526	5,5
1990	5686	62261	5522	2724	863	289638	4,7	345337	5,5
1995	5142	61172	5450	2723	852	298619	4,9	358441	5,9
1996	5067	60949	5430	2711	847	298700	4,9	358823	5,9
15 Møre og Romsdal									
1985	6883	74473	6606	3076	1042	468157	6,3	495638	6,7
1990	5683	73533	6504	3020	1034	472941	6,4	503761	6,9
1995	5031	72148	6406	2997	1021	486113	6,7	520795	7,2
1996	4962	72132	6401	2993	1019	489627	6,8	525602	7,3
16 Sør-Trøndelag									
1985	5238	74311	6507	3046	1045	557987	7,5	573194	7,7
1990	4402	71133	6259	2900	1014	539263	7,6	556733	7,8
1995	4024	72176	6357	2963	1037	569889	7,9	593388	8,2
1996	3987	72060	6347	2961	1035	575047	8,0	599361	8,3
17 Nord-Trøndelag									
1985	4649	76757	6460	3102	1078	628260	8,2	641465	8,4
1990	4104	75356	6427	3067	1074	622857	8,3	637575	8,5
1995	3919	81138	6891	3329	1173	662750	8,2	681394	8,4
1996	3895	82300	6985	3381	1191	669864	8,1	689384	8,4
18 Nordland									
1985	5209	55418	4856	2364	758	417520	7,5	444931	8,0
1990	4302	56212	4931	2403	775	427965	7,6	455208	8,1
1995	3789	56386	4953	2430	787	450561	8,0	480834	8,5
1996	3716	56220	4937	2425	785	453732	8,1	484819	8,6
19 Troms									
1985	3023	26792	2543	1287	382	204142	7,6	214813	8,0
1990	2380	26023	2428	1234	371	204167	7,8	214597	8,2
1995	2061	26607	2475	1268	384	224830	8,5	235114	8,8
1996	2042	26322	2449	1254	380	228460	8,7	238790	9,1
20 Finnmark									
1985	880	8772	755	375	118	77553	8,8	81106	9,2
1990	682	8373	723	352	113	76021	9,1	79937	9,5
1995	578	8150	706	349	111	81951	10,1	85244	10,5
1996	567	8105	703	347	110	82112	10,1	85521	10,6

Kilde: Landbrukstelling 1989. Utvalgstelling for landbruket og Søknad om produksjonstillegg

Source: Census of Agriculture and Forestry 1989. Sample Survey of Agriculture and Forestry and Applications for governmental grants

Tabell 13. Gjødseldyrenheter (gde) etter driftsenhetens lagerkapasitet for husdyrgjødsel. Hele landet og fylker. 1989¹ og 1992
Animal manure units (amu) by storage capacity for farmyard manure on the holding. Whole country and counties. 1989¹ and 1992

	Antall gde i alt Amu, total	Med uoppgitt lager- kapasitet Storage capacity not reported	Gde på driftsenheter med gjødselkjeller, gjødselsilo og gjødselhus Amu on holdings with cellar/silo/covered dungstead for manure							Gde på drifts- enheter med annen gjødsel- lagring Amu on holdings with other manure storage
			Lagerkapasitet i antall måneder med inneføring Storage capacity by months of in house feeding							
			I alt Total	1-4 md. months	5-6 md.	7-8 md.	9-10 md.	11-12 md.	13 md. og mer	
Hele landet The whole country										
1989	789175	766	766518	25498	80027	221335	161097	214295	64265	21890
1992	881960	-	846051	11668	51122	222674	239675	228102	92810	35908
Fylkene 01-10 Counties 01-10										
1989	243278	399	231302	3905	17610	70568	47819	69879	21520	11576
1992	283542	-	260811	1745	13101	70003	68907	74919	32136	22731
01 Østfold										
1989	22256	4	19728	931	3185	6459	2566	5819	767	2525
1992	30086	-	24794	522	2072	6477	5539	8421	1763	5292
02/03 Akershus/Oslo										
1989	20630	55	19437	524	2641	5754	2519	6083	1916	1138
1992	27365	-	22535	400	2640	5771	4018	6803	2903	4830
04 Hedmark										
1989	47747	60	44900	655	2240	13258	10952	13600	4195	2786
1992	54687	-	49716	196	1373	13099	15372	14823	4853	4971
05 Oppland										
1989	78380	108	76543	357	2533	25285	19893	21968	6507	1729
1992	84421	-	82177	237	1616	25575	25062	19478	10208	2244
06 Buskerud										
1989	20637	21	19599	202	945	5280	4327	5711	3135	1017
1992	23586	-	21578	-	1145	4281	5892	6343	3917	2008
07 Vestfold										
1989	12050	9	11196	241	1456	3406	1200	4295	599	845
1992	16437	-	15080	13	940	2326	3176	7031	1593	1357
08 Telemark										
1989	13149	73	12376	275	1452	3181	1905	3872	1691	700
1992	16505	-	15788	47	1926	4021	3329	4023	2444	717
09 Aust-Agder										
1989	9775	6	9370	120	714	2562	1610	3189	1177	399
1992	10247	-	9828	100	431	3729	2038	1747	1782	420
10 Vest-Agder										
1989	18653	63	18152	601	2445	5383	2846	5343	1534	437
1992	20208	-	19316	230	958	4724	4481	6251	2673	892
11 Rogaland										
1989	139653	48	137923	6217	16707	42418	28844	36950	6786	1683
1992	151940	-	149821	2283	10957	43852	45427	40088	7215	2118
12 Hordaland										
1989	53748	39	51975	2248	7453	13694	10823	13843	3913	1735
1992	59024	-	57477	1035	4119	13447	15709	17047	6119	1547
14 Sogn og Fjordane										
1989	58094	43	56595	2152	8309	14521	11457	14667	5489	1456
1992	67544	-	66288	2289	5185	17355	18603	14812	8044	1256
15 Møre og Romsdal										
1989	70487	50	69351	4253	9848	18712	15892	16105	4541	1086
1992	74654	-	73730	1480	5634	20069	21813	18188	6546	923
16 Sør-Trøndelag										
1989	68085	114	66706	1324	6434	21262	14268	17658	5760	1265
1992	71673	-	69080	578	3476	18972	21781	16387	7886	2593

¹ Tall for 1989 har Landbrukstillingen som kilde for driftsenheter og husdyrtall, og kan ikke sammenlignes direkte med tall for 1992 som er beregnet fra utvalgstilling.
¹ 1989-figures from Census of Agriculture and Forestry cannot be directly compared with calculated 1992-figures from a sample survey.

Kilde: Landbrukstelling 1989. Utvalgstelling for landbruket og Søknad om produksjonstillegg
 Source: Census of Agriculture and Forestry 1989. Sample Survey of Agriculture and Forestry and Applications for governmental grants

Tabell 13 (forts.). Gjødseldyrenheter (gde) etter driftsenhetens lagerkapasitet for husdyrgjødsel. Hele landet og fylker. 1989¹ og 1992
 Animal manure units (amu) by storage capacity for farmyard manure on the holding. Whole country and counties. 1989¹ and 1992

	Antall gde i alt	Med uoppgitt lagerkapasitet	Gde på driftsenheter med gjødsekkjeller, gjødseilsilo og gjødselhus							Gde på driftsenheter med annen gjødsel-lagring
			Lagerkapasitet i antall måneder med inneføring							
			I alt	1-4 md.	5-6 md.	7-8 md.	9-10 md.	11-12 md.	13 md. og mer	
17 Nord-Trøndelag										
1989	70634	31	69618	2539	7132	25541	15013	17228	2165	985
1992	79683	-	77301	849	4466	23273	22728	21434	4550	2382
18 Nordland										
1989	53100	42	51677	2643	5834	11808	10381	14660	6350	1382
1992	58084	-	56624	1241	3483	11267	16723	13423	10486	1460
19 Troms										
1989	24056	-	23709	217	592	1981	4462	9817	6641	346
1992	26777	-	26143	167	428	3730	5080	8646	8091	634
20 Finnmark										
1989	8041	2	7664	-	107	829	2140	3488	1099	375
1992	9040	-	8776	-	272	706	2903	3159	1737	263

¹ Tall for 1989 har Landbrukstillingen som kilde for driftsenheter og husdyrtall, og kan ikke sammenlignes direkte med tall for 1992 som er beregnet fra utvalgstelling.
¹ 1989-figures from Census of Agriculture and Forestry cannot be directly compared with calculated 1992-figures from a sample survey.

Kilde: Utvalgstilling for landbruket Source: Sample Survey of Agriculture and Forestry

Tabell 14. Driftsenheter med husdyrgjødsel spredd etter spredetidspunkt. Areal der det er spredd husdyrgjødsel ut etter arealtype. Hele landet og fylker. 1989, 1990, 1994 og 1995*
Holdings by share of manure spread in growing season. Area with spread manure, by type of area. Whole country and counties. 1989, 1990, 1994 and 1995*

	Driftsenheter med spredd husdyrgjødsel etter andel spredd i vekstsesongen Holdings by share of manure spread in growing season						Areal med spredd husdyrgjødsel Area with spread manure			
	I alt Total	0 pst. Per cent	1-49 pst.	50-74 pst.	75-99 pst.	100 pst.	I alt Total	Åpen åker Crop land	Eng og beite som pløyes Meadow and pasture ploughed	Annen eng og beite Other meadow and pasture
							Dekar Decares			
Hele landet The whole country										
1989	60660	3363	1848	12179	8548	34722	2605190	961057	316572	1327560
1990	59738	2504	1917	11657	9539	34121	2855596	1047374	406620	1401602
1994	54902	1916	1105	8301	7797	35783	3409499	952653	318133	2138713
1995	53952	1944	933	7883	7351	35841	3473097	967093	309871	2196133
Fylkene 01-10 Counties 01-10										
1989	20587	1874	909	4522	2091	11192	699681	465621	98967	135093
1990	19714	1285	838	4456	2447	10689	765246	491131	125719	148396
1994	18226	959	592	3615	2651	10408	906172	464847	138009	303316
1995	17830	1162	502	3572	2659	9935	902249	458943	139416	303890
01 Østfold										
1989	1504	130	76	543	104	651	83861	71942	5891	6028
1990	1390	98	59	487	159	587	88651	75684	6046	6922
1994	1458	95	47	378	157	781	102541	75325	13607	13608
1995	1332	56	23	413	170	670	98723	79064	7108	12552
02/03 Akershus/Oslo										
1989	1609	139	53	421	130	864	69378	63179	3364	2835
1990	1513	97	29	459	154	774	76398	65996	6313	4089
1994	1368	84	60	327	176	721	79392	63173	7550	8669
1995	1328	84	53	300	163	728	75901	61507	7719	6676
04 Hedmark										
1989	3787	428	221	858	321	1960	163068	113575	24911	24582
1990	3478	347	235	834	365	1697	168988	113785	31753	23450
1994	3128	212	158	741	388	1628	185090	98856	32354	53880
1995	3014	277	146	712	421	1457	185048	94714	36895	53439
05 Oppland										
1989	5807	605	347	1405	739	2710	178405	109008	35582	33815
1990	5730	364	287	1410	841	2828	206891	120680	48134	38077
1994	5427	239	208	1223	1140	2617	257424	112122	50952	94350
1995	5449	348	151	1191	1129	2630	262650	108734	52683	101233
06 Buskerud										
1989	2103	159	39	282	279	1344	46308	31321	8434	6554
1990	2033	112	61	301	308	1252	50362	33559	9024	7779
1994	1863	61	57	238	247	1260	62936	30268	12709	19959
1995	1912	124	46	219	257	1266	62696	31699	10325	20672
07 Vestfold										
1989	898	78	36	283	64	437	36477	32472	2307	1698
1990	859	55	23	300	89	392	40420	35181	2715	2524
1994	850	71	7	239	129	402	53478	38173	5948	9357
1995	866	45	21	284	82	435	55036	39175	7695	8165
08 Telemark										
1989	1717	200	47	268	111	1091	38949	21031	5045	12874
1990	1717	134	47	252	131	1153	41535	21935	5973	13627
1994	1456	121	17	135	118	1065	48387	20669	5365	22353
1995	1380	129	31	215	181	823	45194	19298	5235	20661
09 Aust-Agder										
1989	1123	54	23	171	97	779	21920	9925	4264	7732
1990	1065	51	18	114	109	773	25029	10387	4519	10122
1994	899	40	20	72	97	670	30664	9959	3108	17598
1995	855	52	12	81	87	623	30285	10215	3359	16712

Kilde: Utvalgstilling for landbruket *Source: Sample Survey of Agriculture and Forestry*

Tabell 14 (forts.). Driftsenheter med husdyrgjødsel spredd etter spredetidspunkt. Areal der det er spredd husdyrgjødsel ut etter arealtype. Hele landet og fylker. 1989, 1990, 1994 og 1995*
Holdings by share of manure spread in growing season. Area with spread manure, by type of area. Whole country and counties. 1989, 1990, 1994 and 1995*

	Driftsenheter med spredd husdyrgjødsel etter andel spredd i vekstsesongen						Areal med spredd husdyrgjødsel			
	I alt	0 pst.	1-49 pst.	50-74 pst.	75-99 pst.	100 pst.	I alt	Åpen åker	Eng og beite som pløyes	Annen eng og beite
									Dekar	
10 Vest-Agder										
1989	2040	81	66	291	245	1358	61316	13170	9170	38977
1990	1928	28	78	299	291	1233	66972	13925	11242	41805
1994	1778	37	17	262	198	1263	86260	16303	6415	63542
1995	1694	46	19	158	169	1303	86715	14538	8398	63780
11 Rogaland										
1989	6489	20	33	749	860	4827	439865	96507	58109	285249
1990	6534	34	55	735	911	4799	456900	103077	69728	284094
1994	6269	33	23	583	482	5148	546194	82084	60800	403310
1995	6078	5	13	448	356	5257	561262	83425	52546	425290
12 Hordaland										
1989	5987	102	120	758	811	4195	192681	15353	9685	167643
1990	5926	109	149	768	874	4025	204202	19743	18327	166131
1994	5478	123	93	506	620	4136	238836	16848	11478	210510
1995	5277	47	30	437	533	4229	237939	18696	10314	208928
14 Sogn og Fjordane										
1989	5819	167	76	974	1097	3506	215394	17057	14921	183416
1990	5842	144	91	864	1314	3428	227655	19645	18588	189422
1994	5503	165	25	555	608	4149	259301	17692	10498	231111
1995	5392	164	97	576	515	4040	270623	20079	11524	239020
15 Møre og Romsdal										
1989	5945	133	110	1326	1108	3268	282215	40208	27925	214082
1990	5937	136	131	1123	1209	3337	309701	40285	36907	232509
1994	5261	14	47	592	801	3808	361585	35157	15309	311120
1995	5255	10	23	585	821	3816	369419	38760	14701	315958
16 Sør-Trøndelag										
1989	4486	196	99	1176	845	2169	222912	80922	37694	104296
1990	4432	197	154	1029	925	2128	256130	91799	47586	116745
1994	4079	149	88	703	854	2285	309037	79200	28407	201430
1995	4156	115	64	785	763	2429	321787	81327	25219	215241
17 Nord-Trøndelag										
1989	4467	135	101	1469	932	1829	292255	173484	41628	77143
1990	4379	96	96	1400	925	1863	334377	195305	45799	93274
1994	4050	59	44	919	1012	2016	398960	179792	25824	193344
1995	4028	59	37	791	940	2202	407616	173756	25709	208151
18 Nordland										
1989	4217	202	211	852	559	2393	181870	45421	17960	118489
1990	4276	119	209	740	679	2529	206844	53761	26342	126741
1994	3729	137	58	528	499	2506	268431	44061	13344	211026
1995	3639	127	67	378	480	2587	281254	52551	14511	214193
19 Troms										
1989	2017	384	138	249	183	1064	51568	17524	6593	27450
1990	2040	277	132	358	193	1081	59138	22815	10101	26222
1994	1789	210	101	192	196	1089	85940	22361	10118	53461
1995	1829	210	59	209	230	1121	86370	29259	11767	45344
20 Finnmark										
1989	646	151	51	104	63	278	26749	8959	3090	14700
1990	659	108	62	184	62	242	35402	9812	7522	18068
1994	518	66	35	107	73	237	35043	10611	4346	20086
1995	468	46	40	102	56	225	34579	10297	4164	20118

Kilde: Utvalgstilling for landbruket og Søknaad om produksjonstillegg
 Source: Sample Survey of Agriculture and Forestry and Applications for governmental grants

Tabell 15. Husdyrgjødsel etter spredetidspunkt. Hele landet og fylker. 1989, 1990, 1994 og 1995*. Tonn
 Calculated nitrogen and phosphorus in farmyard manure, by time of spreading. Whole country and counties. 1989, 1990, 1994 and 1995*. Tons

	Total nitrogen <i>Total nitrogen</i>			Effektiv nitrogen <i>Plant available nitrogen</i>			Total fosfor <i>Phosphorus</i>		
	I alt <i>Total</i>	Spredd i våronna og i vekst- sesongen <i>Spread in growing season</i>	Spredd resten av året <i>Spread off growing season</i>	I alt	Spredd i våronna og i vekst- sesongen	Spredd resten av året	I alt	Spredd i våronna og i vekst- sesongen	Spredd resten av året
Hele landet <i>The whole country</i>									
1989	70265	56471	13794	33979	27390	6589	11723	9376	2347
1990	71731	58771	12960	34680	28469	6211	11972	9756	2215
1994	70579	61161	9418	34468	29841	4628	11761	10151	1611
1995	70650	61474	9177	34562	30068	4494	11766	10189	1577
Fylkene 01-10 <i>Counties 01-10</i>									
1989	21784	15771	6013	10645	7730	2914	3794	2716	1078
1990	21706	16249	5458	10596	7946	2650	3784	2798	986
1994	22318	17812	4506	11006	8763	2242	3875	3067	808
1995	22482	17708	4773	11130	8757	2373	3884	3027	857
01 Østfold									
1989	2113	1366	746	1037	671	365	418	268	150
1990	2055	1382	673	1005	677	327	407	266	141
1994	2283	1811	472	1162	917	245	444	351	93
1995	2295	1816	479	1178	930	247	448	353	95
02/03 Akershus/Oslo									
1989	1948	1319	629	953	641	312	367	246	122
1990	1966	1401	566	951	671	279	369	259	110
1994	1983	1489	494	994	745	250	367	268	98
1995	1944	1541	403	968	758	210	355	281	74
04 Hedmark									
1989	4578	3119	1459	2264	1552	712	796	534	262
1990	4501	3106	1395	2245	1556	689	790	536	254
1994	4547	3458	1089	2239	1689	550	792	599	193
1995	4515	3216	1298	2225	1599	627	784	546	238
05 Oppland									
1989	6658	4858	1800	3205	2355	850	1087	786	301
1990	6768	5078	1690	3252	2454	799	1108	824	284
1994	6884	5442	1442	3337	2644	693	1130	888	242
1995	6969	5486	1483	3377	2657	719	1142	893	249
06 Buskerud									
1989	1801	1466	335	891	734	157	298	244	54
1990	1724	1420	303	844	702	142	284	235	49
1994	1756	1516	240	857	743	114	285	247	38
1995	1843	1560	283	918	777	141	299	254	45
07 Vestfold									
1989	1051	693	358	535	351	184	207	132	76
1990	1066	797	270	539	395	144	211	158	53
1994	1290	927	363	673	487	185	249	174	75
1995	1349	923	425	710	486	224	261	174	88
08 Telemark									
1989	1269	996	273	628	491	137	224	177	47
1990	1158	935	222	582	470	112	200	161	39
1994	1143	985	158	577	493	85	204	176	28
1995	1098	919	179	563	469	94	188	158	31
09 Aust-Agder									
1989	765	631	134	379	313	66	132	109	23
1990	792	693	100	394	346	48	138	120	18
1994	781	687	94	389	341	48	134	117	16
1995	793	689	104	394	338	56	133	115	18

Kilde: Utvalgstilling for landbruket og Søknaad om produksjonstillegg
 Source: Sample Survey of Agriculture and Forestry and Applications for governmental grants

Tabell 15 (forts.). Husdyrgjødsel etter spredetidspunkt. Hele landet og fylker. 1989, 1990, 1994 og 1995*. Tonn
 Calculated nitrogen and phosphorus in farmyard manure, by time of spreading. Whole country and counties. 1989, 1990, 1994 and 1995*. Tons

	Total nitrogen			Effektiv nitrogen			Total fosfor		
	I alt	Spredd i våronna og i vekst-sesongen	Spredd resten av året	I alt	Spredd i våronna og i vekst-sesongen	Spredd resten av året	I alt	Spredd i våronna og i vekst-sesongen	Spredd resten av året
10 Vest-Agder									
1989	1601	1323	278	752	622	131	265	221	44
1990	1676	1436	240	784	674	110	277	238	39
1994	1650	1496	154	777	705	72	272	247	25
1995	1677	1558	119	798	742	55	274	255	19
11 Rogaland									
1989	12177	11221	956	5983	5512	471	2086	1921	165
1990	12441	11389	1052	6120	5603	517	2136	1954	182
1994	12771	12097	673	6317	5980	337	2178	2062	116
1995	12832	12318	514	6334	6082	252	2191	2104	88
12 Hordaland									
1989	4726	4206	520	2367	2110	257	764	681	83
1990	4883	4367	516	2455	2199	256	790	706	85
1994	4517	4165	352	2286	2104	182	724	668	56
1995	4506	4232	274	2277	2139	138	723	678	44
14 Sogn og Fjordane									
1989	5574	4816	758	2706	2347	359	876	756	120
1990	5851	5089	762	2835	2473	362	918	799	120
1994	4987	4596	390	2449	2257	192	784	722	62
1995	4925	4494	431	2419	2207	211	773	705	68
15 Møre og Romsdal									
1989	6269	5169	1100	2888	2395	493	993	819	174
1990	6501	5505	997	2992	2544	448	1033	875	158
1994	5987	5478	509	2777	2548	229	949	869	80
1995	6021	5520	500	2800	2575	225	954	875	79
16 Sør-Trøndelag									
1989	5949	4725	1224	2743	2186	557	965	765	200
1990	6070	4911	1159	2793	2264	529	985	797	189
1994	5769	4875	893	2705	2287	418	923	779	144
1995	5805	5005	800	2732	2362	370	928	798	130
17 Nord-Trøndelag									
1989	6354	4885	1469	3047	2350	697	1070	816	254
1990	6418	5045	1373	3084	2427	657	1080	842	238
1994	6988	5914	1074	3378	2852	525	1171	987	184
1995	6907	5963	944	3364	2902	462	1167	1004	163
18 Nordland									
1989	4681	3796	885	2244	1829	414	740	601	139
1990	4900	4123	777	2343	1974	369	774	652	122
1994	4674	4181	493	2266	2026	240	745	667	78
1995	4626	4180	446	2234	2019	215	738	667	70
19 Troms									
1989	2076	1455	622	1034	727	307	329	233	96
1990	2169	1579	590	1078	790	288	344	252	92
1994	1885	1561	324	959	794	165	306	255	51
1995	1869	1563	307	949	793	156	303	256	48
20 Finnmark									
1989	674	426	248	322	203	118	106	67	39
1990	790	515	276	384	250	134	128	83	45
1994	683	481	202	326	228	97	107	75	31
1995	678	490	188	323	232	92	106	76	29

Kilde: Søknad om produksjonstillegg Source: Applications for governmental grants

Tabell 16. Husdyrbruk med mindre enn 4 dekar fulldyrket spredeareal pr. gjødseldyrenhet (gde). Hele landet og fylker. 1985, 1990, 1995 og 1996*
Holdings with livestock with less than 4 decares of cultivated area per animal manure unit (amu). Whole country and counties. 1985, 1990, 1995 and 1996*

Husdyrbruk med mindre enn 4 dekar fulldyrket spredeareal pr. gde Holdings with livestock with less than 4 decares of cultivated area per amu									
Bruk i alt Holdings, total		Bruk med 1-9 gde Holdings with 1-9 amu		Bruk med 10-20 gde Holdings with 10-20 amu		Bruk med mer enn 20 gde Holdings with more than 20 amu		Over- skytende gde i prosent av alle gde Surplus of amu in per cent of all amu	
Antall bruk Total	Prosent av alle husdyr- bruk Per cent of all holdings with livestock	Antall bruk Number of holdings	Prosent av alle bruk med 1-9 gde Per cent of all holdings with 1-9 amu	Antall bruk	Prosent av alle bruk med 10-20 gde	Antall bruk	Prosent av alle bruk med mer enn 20 gde		
Hele landet <i>The whole country</i>									
1985	12662	18	4274	11	3353	19	5035	35	11
1990	10964	19	3431	13	2965	18	4568	29	9
1995	9617	18	2676	12	2393	15	4548	27	8,6
1996	9340	17	2588	12	2287	15	4465	26	8,6
Fylkene 01-10 <i>Counties 01-10</i>									
1985	1959	8	723	5	550	9	686	16	6
1990	1643	9	525	6	427	8	691	15	5
1995	1441	8	369	5	303	6	769	14	5,7
1996	1426	8	354	5	296	6	776	14	5,8
01 Østfold									
1985	123	7	25	3	21	5	77	14	10
1990	96	6	15	3	23	7	58	11	8
1995	122	8	9	2	16	6	97	15	10,6
1996	126	9	15	3	16	6	95	14	10,7
02/03 Akershus/Oslo									
1985	81	5	25	3	18	5	38	8	6
1990	73	6	22	4	15	5	36	8	5
1995	78	6	21	4	11	4	46	9	6,1
1996	79	6	16	3	14	6	49	9	5,9
04 Hedmark									
1985	252	6	94	4	56	5	102	10	4
1990	201	6	46	3	47	5	108	10	4
1995	182	6	30	3	33	4	119	10	4,4
1996	189	6	33	3	29	3	127	10	4,8
05 Oppland									
1985	574	9	165	5	206	9	203	16	3
1990	430	8	115	5	131	6	184	13	3
1995	380	7	89	5	95	5	196	12	3,6
1996	383	7	82	4	98	5	203	12	3,8
06 Buskerud									
1985	205	8	107	7	60	9	38	15	4
1990	171	9	79	7	51	8	41	14	4
1995	132	7	53	6	34	6	45	12	3,5
1996	130	7	55	6	32	6	43	12	3,6
07 Vestfold									
1985	83	8	13	2	16	8	54	20	7
1990	74	9	7	2	12	7	55	18	7
1995	84	10	8	2	8	6	68	19	7,8
1996	92	11	10	3	10	7	72	19	7,8
08 Telemark									
1985	237	12	131	9	52	15	54	39	8
1990	202	13	97	9	42	13	63	38	9
1995	152	11	51	6	36	10	65	33	8,6
1996	138	10	48	6	29	8	61	31	8,5

Kilde: Søknad om produksjonstillegg Source: Applications for governmental grants

Tabell 16 (forts.). Husdyrbruk med mindre enn 4 dekar fulldyrket spredeareal pr. gjødseldyrenhet (gde). Hele landet og fylker. 1985, 1990, 1995 og 1996*
Holdings with livestock with less than 4 decares of cultivated area per animal manure unit (amu). Whole country and counties. 1985, 1990, 1995 and 1996*

	Husdyrbruk med mindre enn 4 dekar fulldyrket spredeareal pr. gde								Over- skytende gde i prosent av alle gde
	Bruk i alt		Bruk med 1-9 gde		Bruk med 10-20 gde		Bruk med mer enn 20 gde		
	Antall bruk	Prosent av alle husdyrbruk	Antall bruk	Prosent av alle bruk med 1-9 gde	Antall bruk	Prosent av alle bruk med 10-20 gde	Antall bruk	Prosent av alle bruk med mer enn 20 gde	
09 Aust-Agder									
1985	125	10	53	6	38	15	34	31	7
1990	115	11	32	5	37	14	46	37	8
1995	89	9	27	5	26	9	36	25	6,7
1996	78	8	21	4	23	9	34	23	6,2
10 Vest-Agder									
1985	279	12	110	7	83	18	86	36	12
1990	281	15	112	10	69	14	100	36	10
1995	222	13	81	8	44	10	97	29	8,6
1996	211	12	74	8	45	10	92	28	8,1
11 Rogaland									
1985	4451	64	671	31	970	70	2810	84	30
1990	3930	61	600	34	847	62	2483	74	23
1995	3597	59	464	33	732	59	2401	71	22,8
1996	3500	58	456	32	699	58	2345	69	22,5
12 Hordaland									
1985	2018	30	970	20	555	43	493	70	16
1990	1876	32	912	25	510	38	454	58	14
1995	1698	33	833	27	446	33	419	50	12,6
1996	1627	32	796	27	427	32	404	49	12,4
14 Sogn og Fjordane									
1985	2204	33	1049	25	777	43	378	60	13
1990	1896	33	790	26	765	40	341	46	11
1995	1531	30	606	24	612	33	313	39	9,6
1996	1474	29	587	24	583	32	304	37	9,3
15 Møre og Romsdal									
1985	743	11	273	7	220	13	250	21	5
1990	618	11	228	8	191	12	199	15	4
1995	506	10	178	8	145	10	183	13	3,8
1996	478	10	165	8	133	9	180	13	3,8
16 Sør-Trøndelag									
1985	293	6	77	4	92	5	124	9	3
1990	234	5	54	4	68	5	112	7	2
1995	211	5	35	3	46	3	130	8	2,7
1996	204	5	43	4	45	3	116	7	2,8
17 Nord-Trøndelag									
1985	256	6	43	3	61	4	152	9	3
1990	233	6	28	3	71	5	134	8	3
1995	240	6	33	4	37	3	170	9	3,6
1996	251	6	27	3	43	4	181	9	4,0
18 Nordland									
1985	398	8	248	8	72	5	78	9	3
1990	288	7	148	7	47	4	93	9	3
1995	232	6	93	6	42	3	97	9	3,3
1996	221	6	89	6	35	3	97	9	3,4
19 Troms									
1985	255	8	157	8	48	6	50	18	4
1990	169	7	85	6	33	5	51	15	4
1995	119	6	36	4	26	4	57	15	4,3
1996	121	6	44	5	23	3	54	14	4,1
20 Finnmark									
1985	85	10	63	11	8	5	14	9	5
1990	77	11	61	17	6	4	10	6	5
1995	42	7	29	11	4	3	9	6	3,4
1996	38	7	27	11	3	2	8	5	3,3

Kilde: Utvalgstilling for landbruket og Søknad om produksjonstillegg
 Source: Sample Survey of Agriculture and Forestry and Applications for governmental grants

Tabell 17. Samlet gjødselmengde effektiv nitrogen (N). Hele landet og fylker. 1989, 1990, 1994 og 1995*. Tonn
 Total amount of plant available nitrogen (N) in fertilizer and farmyard manure. Whole country and counties. 1989, 1990, 1994 and 1995*. Tons

	Nitrogen i alt <i>Nitrogen, total</i>	Nitrogen fra handelsgjødning <i>Nitrogen from commercial fertilizer</i>		Nitrogen fra husdyrgjødsel <i>Nitrogen from farmyard manure</i>				
		I alt <i>Total</i>	Til korn og oljevekster til modning <i>Used for grain and oil seeds</i>	Til full- dyrket eng <i>Used for cultivated meadow and pasture</i>	I alt <i>Total</i>	Spredd på åpen åker <i>Spread on crop land</i>	Spredd på eng som ble pløyd straks <i>Spread on meadow and pasture ploughed immediately</i>	Spredd på annen eng <i>Spread on other meadow and pasture</i>
Hele landet <i>The whole country</i>								
1989	130481	96502	38366	58136	33978	14391	5745	13842
1990	134507	99826	40885	58941	34679	14356	6463	13859
1994	135153	100685	38655	62030	34467	11688	4815	17965
1995	136574	102011	38404	63607	34561	11834	4572	18155
Fylkene 01-10 <i>Counties 01-10</i>								
1989	61661	51016	33442	17574	10644	7084	2080	1481
1990	63532	52936	35491	17445	10595	6814	2324	1457
1994	63947	52941	34039	18902	11005	6053	2371	2581
1995	64328	53198	33837	19361	11130	6269	2311	2551
01 Østfold								
1989	9655	8618	7703	915	1037	931	61	44
1990	9697	8692	7787	905	1005	901	55	50
1994	10095	8933	7907	1026	1162	841	223	98
1995	10243	9065	8015	1050	1178	976	99	102
02/03 Akershus/Oslo								
1989	9706	8753	7813	940	953	869	54	29
1990	9922	8972	7944	1028	951	828	96	27
1994	9930	8936	7757	1178	994	788	127	79
1995	9813	8845	7535	1310	968	790	117	61
04 Hedmark								
1989	12919	10654	6579	4076	2264	1565	458	241
1990	13267	11022	7294	3729	2245	1516	513	215
1994	13314	11075	6777	4298	2239	1269	535	435
1995	13159	10934	6768	4166	2225	1305	505	415
05 Oppland								
1989	12047	8842	2758	6084	3205	1920	881	404
1990	12305	9053	2990	6063	3252	1849	1004	399
1994	12499	9162	2768	6395	3337	1591	927	819
1995	12694	9317	2745	6572	3377	1586	937	853
06 Buskerud								
1989	5785	4895	3332	1562	891	582	228	80
1990	6122	5279	3644	1635	843	532	199	112
1994	5848	4990	3323	1668	857	439	239	179
1995	6098	5180	3373	1807	918	470	251	197
07 Vestfold								
1989	4834	4299	3818	481	535	472	41	22
1990	5279	4739	4262	477	539	477	36	27
1994	5387	4714	4056	658	673	487	109	76
1995	5453	4742	4058	684	710	509	133	68
08 Telemark								
1989	2725	2097	1158	939	628	343	110	175
1990	2866	2283	1240	1043	582	321	111	150
1994	2903	2326	1194	1132	577	287	80	210
1995	2840	2278	1126	1152	563	293	92	177
09 Aust-Agder								
1989	1386	1007	171	837	379	207	86	86
1990	1438	1044	202	842	394	195	107	92
1994	1441	1052	165	887	389	164	52	173
1995	1437	1043	126	917	394	178	69	147

Kilde: Utvalgstilling for landbruket og Søknad om produksjonstillegg
 Source: Sample Survey of Agriculture and Forestry and Applications for governmental grants

Tabell 17 (forts.). Samlet gjødselmengde effektiv nitrogen (N). Hele landet og fylker. 1989, 1990, 1994 og 1995*. Tonn
 Total amount of plant available nitrogen (N) in fertilizer and farmyard manure. Whole country and counties. 1989, 1990, 1994 and 1995*. Tons

	Nitrogen i alt	Nitrogen fra handelsgjødsel			Nitrogen fra husdyrgjødsel			
		I alt	Til korn og oljevekster til modning	Til full-dyrket eng	I alt	Spredd på åpen åker	Spredd på eng som ble pløyd straks	Spredd på annen eng
10 Vest-Agder								
1989	2603	1851	110	1741	752	194	160	398
1990	2636	1852	129	1723	784	197	203	384
1994	2530	1753	92	1661	777	187	78	512
1995	2591	1793	90	1703	798	160	108	530
11 Rogaland								
1989	13507	7523	402	7121	5983	1266	877	3841
1990	13634	7514	426	7088	6120	1418	1053	3648
1994	14041	7724	255	7469	6317	1018	744	4555
1995	14060	7726	251	7475	6334	969	632	4733
12 Hordaland								
1989	5443	3076	15	3061	2367	337	218	1811
1990	5650	3195	17	3177	2455	331	363	1760
1994	5459	3173	7	3166	2286	228	168	1890
1995	5472	3195	10	3185	2277	235	149	1893
14 Sogn og Fjordane								
1989	6490	3784	8	3776	2706	464	338	1904
1990	6845	4010	9	4001	2835	483	385	1967
1994	6376	3928	12	3916	2448	297	212	1939
1995	6421	4003	11	3992	2418	310	192	1916
15 Møre og Romsdal								
1989	9376	6488	235	6253	2888	679	452	1757
1990	9725	6733	246	6488	2992	641	511	1840
1994	9875	7098	140	6958	2777	437	155	2184
1995	10083	7283	154	7130	2800	433	178	2189
16 Sør-Trøndelag								
1989	10665	7922	1450	6472	2743	1181	653	909
1990	10783	7990	1583	6406	2793	1163	642	988
1994	10729	8024	1451	6573	2705	861	429	1415
1995	11271	8540	1502	7038	2732	861	358	1513
17 Nord-Trøndelag								
1989	12532	9485	2784	6701	3046	1876	532	639
1990	12942	9858	3075	6783	3084	1915	476	693
1994	13326	9949	2729	7220	3378	1697	298	1383
1995	13324	9959	2622	7337	3364	1608	292	1464
18 Nordland								
1989	7041	4797	29	4768	2244	870	327	1046
1990	7348	5005	38	4967	2343	905	372	1066
1994	7327	5060	22	5038	2266	619	202	1445
1995	7488	5254	17	5237	2234	628	174	1431
19 Troms								
1989	2726	1692	-	1692	1034	484	207	344
1990	2904	1825	-	1825	1078	552	236	290
1994	2922	1963	-	1963	959	354	172	432
1995	3002	2053	1	2051	949	404	218	327
20 Finnmark								
1989	1040	719	-	719	322	152	61	109
1990	1143	759	-	759	384	134	100	149
1994	1151	825	-	825	326	123	62	141
1995	1124	801	-	801	323	118	67	138

Kilde: Utvalgstelling for landbruket og Søknad om produksjonstillegg
 Source: Sample Survey of Agriculture and Forestry and Applications for governmental grants

Tabell 18. Samlet gjødselmengde fosfor (P). Hele landet og fylker. 1989, 1990, 1994 og 1995*. Tonn
 Total amount of phosphorus (P) in fertilizer and manure. Whole country and counties. 1989, 1990, 1994 and 1995*. Tons

	Fosfor (P) i alt Phosphorus, total	Fosfor fra handelsgjødse ¹ Phosphorus from commercial fertilizer ¹			Fosfor fra husdyrgjødse ¹ Phosphorus from farmyard manure			
		I alt Total	Til korn og oljevekster til modning Used for grains and oil seeds	Til fulldyrket eng Used for cultivated meadow and pasture	I alt Total	Spredd på åpen åker Spread on crop land	Spredd på eng som ble pløyd straks Spread on meadow and pasture ploughed	Spredd på annen eng Spread on other meadow and pasture
Hele landet The whole country								
1989	29483	17759	7844	9916	11723	5064	1910	4749
1990	29541	17569	8173	9396	11971	5074	2144	4753
1994	26305	14544	6828	7716	11761	4065	1545	6151
1995	26286	14520	6711	7809	11765	4090	1473	6203
Fylkene 01-10 Counties 01-10								
1989	13765	9971	6637	3333	3794	2587	689	518
1990	13844	10060	6932	3128	3784	2504	774	507
1994	12554	8678	5997	2681	3875	2191	771	913
1995	12512	8628	5907	2720	3884	2244	746	894
01 Østfold								
1989	1969	1551	1399	152	418	379	22	16
1990	1991	1584	1437	147	407	369	20	18
1994	1950	1506	1363	143	444	334	74	36
1995	1972	1524	1370	154	448	373	38	37
02/03 Akershus/Oslo								
1989	2079	1712	1539	173	367	337	20	11
1990	2070	1701	1526	175	369	326	33	10
1994	1896	1529	1350	180	367	296	41	30
1995	1888	1533	1329	204	355	295	38	23
04 Hedmark								
1989	3021	2225	1440	785	796	563	150	82
1990	2998	2207	1525	683	790	545	169	76
1994	2665	1872	1269	604	792	465	174	153
1995	2632	1849	1252	597	783	476	162	145
05 Oppland								
1989	2801	1714	544	1170	1087	656	292	139
1990	2798	1690	578	1112	1108	638	333	138
1994	2466	1337	461	876	1130	545	295	289
1995	2496	1355	461	894	1142	543	296	302
06 Buskerud								
1989	1296	998	687	311	298	198	71	30
1990	1328	1043	732	311	284	186	63	35
1994	1129	843	599	245	285	151	72	62
1995	1143	844	583	261	299	158	75	66
07 Vestfold								
1989	1001	793	708	85	207	184	15	9
1990	1092	881	807	74	211	188	13	11
1994	1045	797	698	99	249	173	48	28
1995	1044	783	693	90	261	183	54	24
08 Telemark								
1989	691	467	256	211	224	132	36	56
1990	656	456	259	197	200	114	35	51
1994	601	398	218	180	204	99	26	79
1995	539	351	187	164	188	101	29	59
09 Aust-Agder								
1989	345	213	40	173	132	71	28	33
1990	321	183	39	144	138	68	37	33
1994	289	156	25	130	134	58	16	60
1995	285	152	16	136	133	62	21	51

¹ Før 1992 ble oppgavene gitt uten desimal.

¹ Up to 1992 the figures were given without decimal.

Kilde: Utvalgstelling for landbruket og Søknad om produksjonstillegg

Source: Sample Survey of Agriculture and Forestry and Applications for governmental grants

Tabell 18 (forts.). Samlet gjødselmengde fosfor (P). Hele landet og fylker. 1989, 1990, 1994 og 1995*. Tonn

Total amount of phosphorus (P) in fertilizer and manure. Whole country and counties. 1989, 1990, 1994 and 1995*. Tons

	Fosfor (P) i alt	Fosfor fra handelsgjødse ¹			Fosfor fra husdyrgjødse ¹			
		I alt	Til korn og oljevekster til modning	Til fulldyrket eng	I alt	Spredd på åpen åker	Spredd på eng som ble pløyd straks	Spredd på annen eng
10 Vest-Agder								
1989	564	299	24	275	265	67	56	142
1990	591	314	30	285	277	70	71	135
1994	513	241	16	225	272	69	26	176
1995	511	237	15	221	274	55	34	185
11 Rogaland								
1989	2819	733	71	662	2086	467	300	1319
1990	2727	592	62	530	2135	516	366	1254
1994	2629	451	34	418	2178	366	259	1552
1995	2684	492	29	463	2191	358	222	1612
12 Hordaland								
1989	1224	460	0	460	764	105	68	591
1990	1259	468	2	466	790	106	112	573
1994	1064	340	0	340	724	68	45	611
1995	1074	352	3	349	723	72	42	609
14 Sogn og Fjordane								
1989	1434	558	3	555	876	142	102	633
1990	1481	562	3	559	918	147	115	656
1994	1220	435	3	433	784	86	64	635
1995	1192	419	1	418	773	89	55	629
15 Møre og Romsdal								
1989	1960	967	52	915	993	223	151	619
1990	1978	946	52	893	1033	215	171	647
1994	1733	784	22	761	949	139	48	761
1995	1745	791	26	765	954	137	56	761
16 Sør-Trøndelag								
1989	2532	1568	364	1204	965	410	224	331
1990	2489	1503	365	1138	985	409	219	357
1994	2105	1182	278	904	923	289	132	501
1995	2144	1217	291	925	928	283	110	535
17 Nord-Trøndelag								
1989	2910	1840	710	1130	1070	649	190	231
1990	2938	1858	749	1109	1080	664	166	249
1994	2586	1415	489	926	1171	578	99	494
1995	2538	1371	451	920	1167	546	100	521
18 Nordland								
1989	1692	952	7	944	740	278	106	356
1990	1695	921	8	913	774	289	118	367
1994	1504	759	4	755	745	191	60	494
1995	1492	754	2	752	738	196	52	490
19 Troms								
1989	827	498	-	498	329	153	60	116
1990	806	462	-	462	344	179	70	95
1994	665	359	-	359	306	115	48	143
1995	671	367	0	367	303	125	71	107
20 Finnmark								
1989	320	214	-	214	106	51	20	35
1990	323	196	-	196	128	46	33	49
1994	247	140	-	140	107	42	18	47
1995	234	128	-	128	106	40	20	46

¹ Før 1992 ble oppgavene gitt uten desimal.

¹ Up to 1992 the figures were given without decimal.

Kilde: Utvalgstilling for landbruket Source: Sample Survey of Agriculture and Forestry

Tabell 19 (forts.). Driftsenheter med gjødselsplan. Hele landet. 1990, 1994 og 1995*
Holdings with plan for fertilization. Whole country and counties. 1990, 1994 and 1995*

	Driftsenheter i alt	Jordbruksareal i drift i alt	Driftsenheter med gjødselsplan		Driftsenheter med husdyr		Med husdyr og gjødselsplan			
			Enheter i alt	Prosent av alle driftsenheter	Jordbruksareal i drift	Enheter i alt	Jordbruksareal i drift	Enheter i alt	Prosent av alle driftsenheter med husdyr	Jordbruksareal i drift
		Dekar			Dekar		Dekar			Dekar
12 Hordaland										
1990	7312	455214	1240	17,0	123839	6552	434921	1086	16,6	117606
1994	6528	469791	1800	27,6	194417	5785	443913	1551	26,8	183011
1995	6442	472108	2078	32,2	227132	5730	447729	1861	32,5	217322
14 Sogn og Fjordane										
1990	7065	475209	1262	17,9	120686	6304	456281	1216	19,3	118234
1994	6296	489599	1980	31,5	208315	5603	465451	1842	32,9	201725
1995	6170	490925	2535	41,1	262638	5462	466658	2347	43,0	253960
15 Møre og Romsdal										
1990	6939	592426	1521	21,9	203935	6364	568201	1482	23,3	200705
1994	5975	599057	2238	37,5	323910	5485	569267	2076	37,9	310117
1995	5858	608857	2681	45,8	373501	5408	581807	2525	46,7	359733
16 Sør-Trøndelag										
1990	6007	714462	1682	28,0	272354	4661	585554	1326	28,5	218735
1994	5323	718980	2545	47,8	436435	4108	597114	2114	51,5	370249
1995	5310	734489	2940	55,4	499941	4140	611186	2467	59,6	426520
17 Nord-Trøndelag										
1990	6041	839967	1951	32,3	367254	4253	674142	1524	35,8	308323
1994	5335	847836	2356	44,2	488699	3950	701280	1945	49,3	417839
1995	5148	834297	2652	51,5	543138	3910	693258	2191	56,0	466178
18 Nordland										
1990	5361	538145	1528	28,5	255953	4685	513352	1472	31,4	253251
1994	4587	548264	1918	41,8	332116	3941	519672	1811	45,9	322264
1995	4337	551474	2122	48,9	375740	3763	522755	2024	53,8	365104
19 Troms										
1990	2965	237631	563	19,0	84356	2594	228160	531	20,5	83279
1994	2494	257181	910	36,5	138618	2118	235013	821	38,8	131070
1995	2445	261750	1115	45,6	162636	2025	239540	1007	49,7	153678
20 Finnmark										
1990	933	95210	151	16,2	29021	781	89701	142	18,1	28076
1994	748	102125	303	40,5	58254	587	95721	282	48,0	57103
1995	697	102446	333	47,8	65451	548	96667	311	56,8	64211

Kilde: Utvalgstilling for avlingsstatistikk. Statens Kornforretning Source: Sample Survey of agricultural yield. Statens Kornforretning

Tabell 20. Avling i jordbruket. Hele landet og fylker. 1991, 1992, 1993, 1994 og 1995
Yield of agricultural crops. Whole country and counties. 1991, 1992, 1993, 1994 and 1995

	Korn og ørter i alt Grain, total	Av dette Of which			Olje- vekster til modning Oil seeds	Potet Potato	Rot- vekster Roots for feed	Grønnfôr og silo- vekster Green fodder and silage	Høy ¹ Hay ²	Avling i alt ² Yield, total ²		
		Hvete Wheat	Bygg Barley	Havre Oats								
										1 000 tonn	1 000 tons	Mill. f.e Million f.u.
Hele landet The whole country												
1991	1482,1	246,3	662,9	567,9	5,5	415,1	101,2	976,1	3420,2	3161		
1992	1010,1	192,5	488,0	325,4	7,7	510,8	91,8	913,2	3081,6	2592		
1993	1383,6	360,2	630,7	379,8	15,1	454,4	79,2	1104,8	3380,9	3399		
1994	991,0	195,1	524,4	264,5	13,1	394,7	60,8	1055,8	3314,9	2965		
1995	1226,9	312,2	546,7	353,6	17,1	399,8	52,1	973,3	3274,3	3161		
Fylkene 01-10 Counties 01-10												
1991	1337,1	243,2	540,1	548,3	5,1	297,8	47,5	289,4	945,6	1785		
1992	849,6	190,9	343,5	311,1	6,3	369,5	45,7	264,9	768,4	1273		
1993	1217,2	357,6	478,9	367,6	14,6	321,3	23,6	334,3	920,5	1708		
1994	861,1	193,8	404,2	256,3	12,6	287,5	34,5	309,5	855,3	1326		
1995	1103,1	310,5	434,6	341,6	16,8	294,3	8,3	306,6	897,4	1785		
01 Østfold												
1991	301,0	68,5	91,5	138,4	1,4	33,1	6,6	25,5	51,5	314		
1992	188,3	55,8	56,2	74,2	2,1	36,1	8,5	27,0	48,3	213		
1993	300,7	104,8	85,3	104,6	5,5	33,1	7,5	30,7	54,6	328		
1994	180,6	57,6	55,4	63,9	4,4	23,1	4,6	23,8	44,7	205		
1995	271,6	98,8	71,5	94,7	6,4	29,0	:	23,5	51,7	305		
02/03 Akershus/Oslo												
1991	300,3	40,7	100,3	158,4	0,8	15,2	2,6	27,4	60,5	309		
1992	176,3	30,4	61,5	83,9	1,2	18,8	2,4	23,2	56,6	197		
1993	263,1	70,9	89,3	100,2	2,3	18,8	:	26,6	56,2	282		
1994	164,0	29,5	70,7	62,9	2,4	12,7	:	22,1	44,2	182		
1995	257,3	70,1	88,2	95,8	3,2	16,3	:	24,4	59,5	285		
04 Hedmark												
1991	271,5	41,6	116,9	113,0	0,5	118,3	10,8	65,1	202,5	380		
1992	222,6	37,4	95,9	89,1	0,9	144,8	8,4	59,7	164,8	323		
1993	235,5	44,4	119,9	71,1	1,2	119,7	8,7	77,3	190,2	348		
1994	216,9	31,6	120,0	65,2	1,4	129,1	6,5	68,3	174,6	324		
1995	222,2	38,2	116,0	67,7	1,4	116,4	3,3	71,7	191,5	353		
05 Oppland												
1991	123,3	14,6	90,3	18,2	0,5	53,5	9,9	88,1	338,4	297		
1992	85,9	12,3	63,3	10,3	0,7	69,8	9,2	92,1	262,7	231		
1993	92,7	13,5	70,5	8,5	0,6	52,1	7,4	118,9	325,5	266		
1994	80,0	9,6	63,8	6,6	0,6	48,8	6,2	120,1	304,4	243		
1995	83,7	11,9	63,0	8,3	0,7	49,6	5,0	110,0	316,3	278		
06 Buskerud												
1991	130,4	26,7	53,2	50,2	0,7	14,0	6,3	26,7	90,0	170		
1992	65,2	18,3	25,2	21,5	:	15,4	6,4	18,1	66,9	99		
1993	107,1	38,4	39,4	28,7	1,5	13,6	:	23,8	90,7	152		
1994	78,4	20,0	36,5	21,5	1,3	15,0	:	29,0	80,5	120		
1995	96,9	29,8	36,5	30,0	1,7	15,1	:	24,0	81,1	145		
07 Vestfold												
1991	154,4	44,8	57,1	51,5	1,2	40,1	7,5	15,1	21,5	169		
1992	81,6	32,1	25,5	23,0	1,4	63,0	7,4	11,4	18,2	104		
1993	166,7	75,1	48,1	40,5	2,8	63,6	:	16,9	26,2	193		
1994	101,4	38,0	35,6	25,9	2,0	41,7	:	13,7	20,7	121		
1995	131,6	54,2	38,4	36,1	2,7	47,5	:	17,9	24,9	158		
08 Telemark												
1991	46,6	6,3	24,9	15,3	:	12,8	:	20,0	46,8	71		
1992	24,5	4,3	12,7	7,4	:	11,7	:	12,8	35,9	44		
1993	42,9	10,1	21,2	11,4	0,7	11,0	:	18,1	47,6	68		
1994	33,2	6,8	18,0	8,3	0,6	8,7	:	14,2	48,9	58		
1995	33,2	7,5	16,5	9,0	0,7	9,8	:	13,3	47,2	62		
09 Aust-Agder												
1991	5,5	:	3,9	1,2	:	7,8	2,1	4,5	43,0	27		
1992	3,4	0,3	2,5	0,6	-	6,8	2,0	6,0	37,5	23		
1993	5,3	0,4	3,9	0,9	-	6,6	:	6,5	44,5	28		
1994	3,8	:	2,9	0,6	-	5,9	:	4,9	42,3	25		
1995	3,8	:	3,2	:	-	7,7	:	6,7	37,0	26		

¹ Omfatter all avling fra eng til slått, medregna etterslått, omregna til tørt høy. ² Omfatter korn, oljevekster til modning, potet, rotvekster, grønnfôr og silovekster, eng til slått og halm høsta til fôr.

¹ Comprises total yield from meadows for mowing, converted into hay. ² Comprise grain, oil seeds, potatoes, roots for feed/food, green fodder, silage and hay.

Kilde: Utvalgstilling for avlingsstatistikk. Statens Kornforretning Source: Sample Survey of agricultural yield. Statens Kornforretning

Tabell 20 (forts.). Avling i jordbruket. Hele landet og fylker. 1991, 1992, 1993, 1994 og 1995
Yield of agricultural crops. Whole country and counties. 1991, 1992, 1993, 1994 and 1995

	Korn og erter i alt	Av dette			Olje- vekster til modning	Potet	Rot- vekster	Grønnfôr og silo- vekster	Gras ¹	Avling i alt ²	
		Hvete	Bygg	Havre							
										1 000 tonn	Mill. f.e
10 Vest-Agder											
1991	4,1	:	2,0	2,1	-	3,0	1,7	17,0	91,4	48	
1992	1,8	:	0,7	1,1	-	3,1	1,4	14,6	77,5	39	
1993	3,2	:	1,3	1,7	-	2,8	:	15,5	85,0	44	
1994	2,5	:	1,0	1,2	-	2,4	:	13,4	95,1	48	
1995	2,8	:	1,3	:	-	2,9	:	15,1	88,2	52	
11 Rogaland											
1991	18,7	0,2	9,5	9,0	-	31,4	9,7	349,0	424,2	259	
1992	8,4	0,2	6,3	1,2	-	35,9	11,0	328,5	381,9	229	
1993	14,8	0,3	11,5	2,9	-	33,1	10,7	406,4	411,7	257	
1994	11,4	0,3	9,1	2,0	-	26,7	10,2	444,4	443,7	272	
1995	13,8	:	11,0	2,5	-	29,7	12,4	363,1	444,7	307	
12 Hordaland											
1991	:	-	:	:	-	2,2	5,9	22,4	245,5	116	
1992	:	-	:	:	-	2,1	4,6	18,2	225,1	105	
1993	:	-	:	:	-	2,0	5,5	18,7	236,3	111	
1994	:	-	:	:	-	1,2	3,1	15,6	236,4	110	
1995	0,2	:	:	:	-	1,5	4,0	16,4	247,9	134	
14 Sogn og Fjordane											
1991	:	:	:	-	-	5,9	4,9	11,5	280,5	131	
1992	:	:	:	-	-	6,3	4,3	9,6	257,6	120	
1993	:	:	:	-	-	5,7	3,0	12,6	270,8	126	
1994	:	:	:	-	-	4,0	1,8	10,2	254,2	118	
1995	0,4	:	:	-	-	4,3	:	10,3	273,0	147	
15 Møre og Romsdal											
1991	4,5	:	4,4	:	-	6,5	4,1	27,1	401,2	192	
1992	5,9	:	5,7	:	-	9,7	4,1	23,5	386,0	186	
1993	5,1	:	4,8	:	-	8,3	3,4	23,9	396,6	190	
1994	2,9	:	2,8	:	-	6,6	1,4	20,3	390,3	184	
1995	4,2	:	3,9	:	-	7,7	1,3	19,7	399,8	219	
16 Sør-Trøndelag											
1991	36,8	:	31,7	4,7	:	6,3	11,2	73,3	361,5	211	
1992	49,0	0,2	42,6	6,3	:	8,7	7,1	76,3	323,1	206	
1993	45,8	:	41,4	4,3	:	7,7	5,3	85,5	355,7	219	
1994	35,4	:	32,3	3,0	:	8,0	3,9	67,8	364,6	211	
1995	38,2	:	34,0	4,1	0,3	9,4	3,1	72,4	341,5	231	
17 Nord-Trøndelag											
1991	83,5	:	76,1	5,5	:	50,2	13,4	121,7	362,4	274	
1992	96,0	1,1	88,9	6,0	:	59,1	11,9	119,4	337,7	277	
1993	99,4	1,7	92,9	4,8	:	57,0	8,8	133,1	346,0	285	
1994	79,7	1,0	75,5	3,2	:	47,4	5,9	117,6	360,0	268	
1995	66,6	0,8	62,5	3,2	:	45,4	:	107,5	327,8	266	
18 Nordland											
1991	:	-	:	:	-	9,9	1,9	40,3	260,0	125	
1992	:	-	:	:	-	12,0	1,6	37,3	260,6	126	
1993	:	-	:	:	-	12,5	1,0	47,9	296,9	144	
1994	:	-	:	:	-	8,4	:	30,5	271,5	129	
1995	0,3	-	:	:	-	5,2	:	34,5	222,2	124	
19 Troms											
1991	-	-	-	-	-	4,2	0,9	27,5	101,8	50	
1992	-	-	-	-	-	6,9	0,7	22,4	106,6	52	
1993	-	-	-	-	-	6,3	:	29,6	110,4	55	
1994	-	-	-	-	-	4,6	:	26,0	109,9	54	
1995	-	-	-	-	-	2,3	:	32,3	83,5	49	
20 Finnmark											
1991	-	-	-	-	-	0,5	:	13,8	37,6	19	
1992	-	-	-	-	-	0,5	:	13,0	34,8	17	
1993	-	-	-	-	-	0,4	:	13,1	35,9	18	
1994	-	-	-	-	-	0,3	:	13,9	29,0	15	
1995	-	-	-	-	-	0,3	-	10,5	36,6	21	

¹ Omfatter all avling fra eng til slått, medregna etterslått, omregna til tørt høy. ² Omfatter korn, oljevekster til modning, potet, rotvekster, grønnfôr og silovekster, eng til slått og halm høsta til fôr.

¹ Comprises total yield from meadows for mowing, converted into hay. ² Comprise grain, oil seeds, potatoes, roots for feed/food, green fodder, silage and hay.

Kilde: Landbrukets Prisentral Source: The Agricultural Price Reporting Office

Tabell 21. Pris til produsent for norsk korn og oljefrø^{1,2}. 1985-1996. Kr. pr. 100 kg
Price received by producer for Norwegian grain and oil seeds^{1,2}. 1985-1996. NOK kroner per 100 kg

Avlingsår Crop year	Hvete Wheat	Rug Rye	Bygg Barley	Havre Oats	Oljefrø Oil seeds
1985	303	290	250	220	509
1986	306	293	252	222	514
1987	306	293	252	222	514
1988	308	299	258	228	529
1989	309	300	261	231	535
1990	321	302	277	249	563
1991	284	265	240	212	526
1992	267	248	228	194	511
1993	260	241	219	190	504
1994	246	227	202	178	479
1995	237	218	193	173	464
1996	230	211	188	170	444

¹ Statens kornforretnings* pris for basiskvalitet. For hvete og rug gjelder prisene matkornkvalitet. ² Fra 1. juli 1990 gjelder prisene korn med 15,0 prosent vann og oljefrø med 8,0 prosent vann.¹ Price for basic quality from STATKORN*. ² From 1 July 1990 prices refer to grains with 15.0 per cent water and oil seeds with 8.0 per cent water.

* Statkorn heter fra 1.7.1995 Statens kornforretning igjen.

Kilde: Statens landbrukstilsyn, Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF)
Source: The National Agricultural Inspection Service, Norwegian Agricultural Economics Research InstituteTabell 22. Omsetning av plantevernmidler. Aktive stoffer i tonn. Miljøavgifter på plantevernmidler. 1985-1996
Sales of pesticides. Active ingredients in tons. Environment taxes on pesticides. 1985-1996

År Year	Avgift i prosent av innkjøpspris Tax per cent of basic price			Avgift Tax			Omsatt plantevernmidler. Aktive stoff i tonn Sales of pesticides. Active ingredients in tons			
	Miljø- avgift Environ- ment taxes	Kontroll- avgift Control- taxes	I alt Total	Miljøavgift Environ- ment taxes	Kontroll- avgift Control- taxes	I alt Total	Sopp- middel Fungicides	Skadedyr- middel Insecti- cides and acaricides	Ugras- middel Herbi- cides	Andre middel, inkludert tilsetnings- stoffer Others, including additives
	Prosent Per cent			Mill.kr Million NOK			Tonn Tons			
1985	-	-	-	-	-	1529,3	138,4	38,7	1236,2	116,1
1988	2,0	5,5	..	1,5	..	1193,6	107,8	37,9	919,2	128,7
1989	8,0	6,0	30,3	17,3	..	1033,8	119,5	27,3	856,9	30,1
1990	11,0	6,0	28,5	20,2	8,3	1183,5	153,0	19,0	965,1	46,4
1991	13,0	6,0	26,7	18,8	7,9	760,0	133,1	18,5	563,7	44,7
1992	13,0	6,0	31,6	22,5	9,1	781,1	148,6	26,9	561,3	44,3
1993	13,0	6,0	32,0	21,9	10,1	764,6	179,7	16,9	510,1	57,9
1994	13,0	6,0	30,7	21,0	9,7	861,5	156,7	20,5	626,0	58,3
1995	13,0	6,0	27,6	18,9	8,7	930,7	167,3	19,2	689,0	55,2
1996	15,5	7,0	32,3	21,8	10,5	706,4	139,7	14,5	503,4	48,8

Kilde: Utvalgstilling for landbruket *Source: Sample Survey of Agriculture and Forestry*

Tabell 23. Korn og oljvekster sprøytet mot rotugras, etter jordarbeidingsmetode. Hele landet og fylker. 1992/93, 1994/95 og 1995/96*
Grain and oil seeds treated with herbicides against perennial weeds, by method of soil preparation. The whole country and counties. 1992/93, 1994/95 and 1995/96*

	Drifts- enheter med korn og oljvekster til modning <i>Holdings with grain and oil seeds</i>	Drifts- enheter med sprøyting mot rotugras <i>Holdings with herbi- cides applied against perennial weeds</i>	Høstpløyd areal <i>Area ploughed in autumn</i>		Høstharvet areal <i>Area harowed in autumn</i>		Areal med all jordarbeiding om våren <i>All soil preparation in spring</i>		Direkte sådd <i>No soil preparation</i>	
			I alt <i>Total</i>	Sprøytet mot rotugras <i>Treated with herbicides against perennial weeds</i>	I alt	Sprøytet mot rotugras	I alt	Sprøytet mot rotugras	I alt	Sprøytet mot rotugras
Dekar <i>Decares</i>										
Hele landet <i>The whole country</i>										
1992/93	29852	12782	2070250	348841	140440	24898	1434485	399043	23291	11115
1994/95	26651	13252	1970362	358161	120306	21933	1375906	429911	30775	11586
1995/96	25711	11655	2014683	318594	105330	18555	1308141	331999	31063	9582
Fylkene 01-10 <i>Counties 01-10</i>										
1992/93	24111	10862	1878226	324846	136557	24660	1073765	340477	21046	10278
1994/95	21671	10958	1690883	298632	117426	21713	1154998	386177	28532	10821
1995/96	20889	10053	1748588	283728	102077	18475	1082050	303914	29796	9570
01 Østfold										
1992/93	4303	2178	500796	103145	19329	3338	167770	65030	3676	1688
1994/95	4004	2345	420093	76481	21077	4500	210757	99291	7035	2015
1995/96	3931	2157	433303	73313	19406	4301	208063	77949	7059	1532
02/03 Akershus/Oslo										
1992/93	3840	1770	448830	74886	28653	5186	203342	60906	3509	1649
1994/95	3477	1808	411180	62965	23379	4453	231186	74549	6595	2987
1995/96	3394	1695	417455	62032	18512	4097	202414	58187	9630	3146
04 Hedmark										
1992/93	4923	1897	365388	51454	35011	7440	254493	59092	2597	1587
1994/95	4356	1994	362680	60270	38237	5897	227886	50820	3494	1309
1995/96	4242	1860	366200	57575	39593	6992	223818	50898	3878	1171
05 Oppland										
1992/93	3060	1215	139748	19971	15165	1773	129509	36147	2410	878
1994/95	2659	1130	145377	20864	13662	2684	108827	30739	3235	436
1995/96	2483	994	150335	24503	8691	817	102153	18201	2770	1830
06 Buskerud										
1992/93	3050	1400	158931	28382	14428	2881	130068	51303	4024	2620
1994/95	2715	1420	126597	28055	10938	1639	152283	54771	3212	1307
1995/96	2621	1158	154213	25382	7333	398	134147	36865	2938	322
07 Vestfold										
1992/93	2684	1373	203902	32241	17589	3248	117067	42537	4111	1395
1994/95	2568	1383	169919	36347	6874	1384	156630	50970	2861	2017
1995/96	2510	1328	177531	29124	5858	1458	144341	37640	2367	818
08 Telemark										
1992/93	1666	777	50061	13073	4894	653	55470	21032	258	-
1994/95	1505	689	45945	11190	2718	974	55890	22070	1494	254
1995/96	1333	688	40691	10068	2389	412	56600	20100	681	334
09 Aust-Agder										
1992/93	363	128	7260	1073	1093	62	9409	1731	461	461
1994/95	251	123	6710	2255	226	134	6182	2024	570	476
1995/96	232	86	6912	1385	78	-	4648	1639	130	130
10 Vest-Agder										
1992/93	223	124	3311	621	395	79	6636	2699	-	-
1994/95	136	66	2382	206	315	47	5359	943	36	20
1995/96	143	86	1948	347	217	-	5866	2436	343	289
11 Rogaland										
1992/93	872	463	3162	871	-	-	35730	13876	345	345
1994/95	756	398	4775	2581	30	-	30865	11176	-	-
1995/96	725	295	1322	294	47	47	35441	11563	810	-

Kilde: Utvalgstilling for landbruket Source: Sample Survey of Agriculture and Forestry

Tabell 23 (forts.). Korn og oljevekster sprøytet mot rotugras etter jordarbeidingsmetode. Hele landet og fylker. 1992/93, 1994/95 og 1995/96*
 Grain and oil seeds treated with herbicides against perennial weeds by method of soil preparation. The whole country and counties. 1992/93, 1994/95 and 1995/96*

	Drifts- enheter med korn og oljevekster til modning	Drifts- enheter med sprøyting mot rotugras	Høstpløyd areal		Høstharvet areal		Areal med all jordarbeiding om våren		Direkte sådd	
			alt	Sprøytet mot rotugras	alt	Sprøytet mot rotugras	alt	Sprøytet mot rotugras	alt	Sprøytet mot rotugras
Dekar										
12 Hordaland										
1992/93	·	·	·	·	-	-	·	·	·	·
1994/95	36	17	376	282	-	-	1274	558	-	-
1995/96	36	2	-	-	-	-	1380	42	-	-
14 Sogn og Fjordane										
1992/93	·	-	·	-	-	-	·	-	-	-
1994/95	23	4	542	176	-	-	931	-	-	-
1995/96	65	23	535	47	-	-	1286	153	5	-
15 Møre og Romsdal										
1992/93	319	70	3881	261	179	-	14512	2445	476	300
1994/95	263	85	5934	1007	417	-	7943	1057	42	-
1995/96	248	62	5466	592	685	-	9602	867	-	-
16 Sør-Trøndelag										
1992/93	1676	511	54316	7459	2724	111	109458	16095	478	52
1994/95	1425	673	82600	20324	487	151	67598	12628	855	264
1995/96	1406	436	85342	11360	688	-	67018	6838	306	12
17 Nord-Trøndelag										
1992/93	2782	841	130098	15376	980	127	196021	24915	916	110
1994/95	2448	1098	184490	34773	1946	69	110804	17668	1347	501
1995/96	2306	783	173181	22574	1815	32	109591	8622	141	-
18 Nordland										
1992/93	·	·	·	-	-	-	·	·	-	-
1994/95	29	20	763	387	-	-	1493	648	-	-
1995/96	29	-	147	-	-	-	1688	-	6	-
19 Troms										
1992/93	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1994/95	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1995/96	7	-	103	-	18	-	85	-	-	-
20 Finnmark										
1992/93	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1994/95	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1995/96	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Kilde: Søknad om tilskott til tekniske miljøtiltak (LD) Source: Ministry of Agriculture

Tabell 24. Tekniske miljøtiltak. Godkjente planer¹ fordelt på type tiltak. Hele landet og fylker. 1990-1996*
 Technical environmental projects. Approved plans¹, by type of project. Whole country and counties. 1990-1996*

	Antall godkjente planer i alt Approved projects, total	Gjødsel-lager Dugstead	Mjølke-roms-avløp Dairy draining	Silo- og pressaft-anlegg Constructions for silage effluent	Låvetørke-anlegg Bam dryer	Hydro-tekniske anlegg Hydro-technical constructions	Vege-tasjons-belter o.l. ² Vegetation belts etc. ²	Rense-anlegg, hushold-nings-kloakk Silt basin
Hele landet The whole country								
1990	2724	2101	262	1119	96	527	6	342
1991	3294	2392	212	1294	98	618	10	341
1992	2956	2011	161	1197	81	531	11	289
1993	2544	1848	147	980	147	385	4	5
1994	2236	1483	93	870	194	289	87	1
1995	1852	1149	65	670	146	303	82	-
1996	1601	946	46	560	174	232	70	-
Fylkene 01-10 Counties 01-10								
1990	1509	1057	158	490	61	495	6	278
1991	1501	926	125	420	47	542	8	259
1992	1352	790	86	306	46	480	11	224
1993	956	638	61	231	70	317	3	2
1994	699	391	68	146	82	249	7	1
1995	661	345	27	97	76	249	26	-
1996	502	262	21	84	90	162	19	-
01 Østfold								
1990	171	94	1	23	6	142	4	7
1991	212	101	1	24	7	182	5	8
1992	227	79	1	17	6	202	11	5
1993	123	46	2	13	19	98	1	-
1994	112	30	-	5	14	95	3	-
1995	116	31	-	6	11	97	8	-
1996	72	31	-	3	10	55	6	-
02/03 Akershus/Oslo								
1990	189	79	21	25	7	148	1	45
1991	208	73	10	30	7	172	1	28
1992	227	70	6	21	8	168	-	62
1993	172	69	10	21	15	141	1	-
1994	120	28	-	6	22	96	2	1
1995	103	29	1	6	19	77	6	-
1996	71	23	3	10	19	42	4	-
04 Hedmark								
1990	234	201	24	93	9	22	-	37
1991	234	179	19	64	8	20	-	45
1992	231	182	31	80	12	6	-	36
1993	152	142	15	42	4	4	-	-
1994	132	113	10	31	16	-	-	-
1995	102	73	4	16	11	7	3	-
1996	96	67	4	14	20	2	3	-
05 Oppland								
1990	412	342	49	208	19	39	-	35
1991	326	264	43	175	13	20	-	21
1992	258	215	23	116	10	19	-	8
1993	233	184	22	98	12	18	-	2
1994	162	113	12	70	10	12	1	-
1995	147	114	15	38	12	13	2	-
1996	127	83	11	33	18	16	1	-
06 Buskerud								
1990	206	108	35	74	2	62	-	89
1991	237	106	35	68	5	98	2	82
1992	182	80	11	28	3	56	-	68
1993	101	55	3	22	5	37	-	-
1994	67	38	3	12	4	25	-	-
1995	83	29	4	13	12	33	1	-
1996	63	15	1	7	15	31	2	-

¹ Omfatter bare ordinære søknader (søknader om tillegg og fornying er ikke med). ² F.o.m. 1994 er også planer for beplanting, vegetasjonssoner, fangdammer og oppsamlingsanlegg, veksthus inkludert.

¹ Refers only to ordinary applications (applications for additional subsidies and renewals are not included.) ² From 1994 figures for shelter belts, vegetation zones and sedimentation palms are included.

Kilde: Søknad om tilskott til tekniske miljøtiltak (LD) Source: Ministry of Agriculture

Tabell 24 (forts.). Tekniske miljøtiltak. Godkjente planer¹ fordelt på type tiltak. Hele landet og fylker. 1990-1996*
Technical environmental projects. Approved plans¹, by type of project. Whole country and counties. 1990-1996*

	Antall godkjente planer i alt	Gjødsel-lager	Mjølke-roms-avløp	Silo- og pressaft-anlegg	Låvetørke-anlegg	Hydro-tekniske anlegg	Vege-tasjons-belter o.l. ²	Rense-anlegg, hushold-nings-kloakk
07 Vestfold								
1990	67	49	1	9	-	45	-	-
1991	34	21	-	2	-	18	-	1
1992	30	15	-	2	-	20	-	-
1993	10	5	-	-	2	6	-	-
1994	14	9	1	2	2	6	-	-
1995	21	10	-	1	5	11	2	-
1996	19	7	-	2	5	6	2	-
08 Telemark								
1990	104	67	7	20	15	34	1	34
1991	116	68	5	18	4	28	-	54
1992	87	52	8	14	3	8	-	33
1993	56	36	2	10	6	11	1	-
1994	42	22	3	5	7	14	1	-
1995	27	17	2	3	2	8	-	-
1996	23	13	2	4	1	9	-	-
09 Aust-Agder								
1990	55	50	12	16	3	1	-	21
1991	51	39	9	17	2	3	-	11
1992	18	16	3	5	1	-	-	-
1993	32	30	5	3	2	2	-	-
1994	10	8	1	1	1	-	-	-
1995	11	4	-	1	3	2	2	-
1996	7	6	-	-	-	1	-	-
10 Vest-Agder								
1990	71	67	8	22	-	2	-	10
1991	83	75	3	22	1	1	-	9
1992	92	81	3	23	3	1	-	12
1993	77	71	2	22	5	-	-	-
1994	40	30	-	14	4	1	-	-
1995	51	38	1	13	1	1	2	-
1996	24	17	-	11	2	-	1	-
11 Rogaland								
1990	277	255	22	125	-	-	-	1
1991	328	307	-	141	2	1	1	1
1992	133	112	3	55	1	-	-	5
1993	170	123	-	91	3	5	-	-
1994	181	92	1	65	3	-	59	-
1995	117	74	2	69	-	2	18	-
1996	147	76	1	81	3	7	25	-
12 Hordaland								
1990	182	139	2	112	7	3	-	3
1991	300	200	-	197	18	2	-	1
1992	319	183	-	242	9	1	-	-
1993	188	107	-	137	5	2	-	-
1994	201	130	2	137	11	2	-	-
1995	150	90	5	109	3	2	-	-
1996	119	70	3	62	14	2	1	-
14 Sogn og Fjordane								
1990	154	135	6	97	10	2	-	3
1991	243	207	7	137	17	1	-	2
1992	307	251	3	220	9	1	-	-
1993	254	216	3	140	16	2	-	1
1994	256	199	1	158	15	1	2	-
1995	192	135	2	117	19	-	1	-
1996	185	120	5	124	16	1	2	-
15 Møre og Romsdal								
1990	147	120	19	91	4	1	-	13
1991	221	192	20	115	1	2	-	4
1992	143	109	4	94	2	3	-	1
1993	204	157	-	104	11	1	-	-
1994	200	147	2	107	16	2	3	-
1995	156	118	-	96	7	1	2	-
1996	153	98	3	61	11	7	6	-

¹ Omfatter bare ordinære søknader (søknader om tillegg og fornying er ikke med). ² F.o.m. 1994 er også planer for beplantning, vegetasjonssoner, fangdammer og oppsamlingsanlegg, veksthus inkludert.¹ Refers only to ordinary applications (applications for additional subsidies and renewals are not included). ² From 1994 figures for shelter belts, vegetation zones and sedimentation palms are included.

Kilde: Søknad om tilskott til tekniske miljøtiltak (LD) Source: Ministry of Agriculture

Tabell 24 (forts.). Tekniske miljøtiltak. Godkjente planer¹ fordelt på type tiltak. Hele landet og fylker. 1990-1996*
 Technical environmental projects. Approved plans¹, by type of project. Whole country and counties. 1990-1996*

	Antall godkjente planer i alt	Gjødsel-lager	Mjølke-roms-avløp	Silo- og pressaft-anlegg	Låvetørke-anlegg	Hydro-tekniske anlegg	Vege-tasjons-beltar o.l. ²	Rense-anlegg, hushold-nings-kloakk
16 Sør-Trøndelag								
1990	227	198	29	87	3	14	-	21
1991	284	221	16	94	2	28	-	23
1992	234	182	29	76	2	13	-	30
1993	201	146	19	59	12	13	-	-
1994	213	142	13	61	28	13	8	-
1995	185	99	6	47	17	27	15	-
1996	157	88	3	48	11	24	2	-
17 Nord-Trøndelag								
1990	141	121	21	77	6	11	-	22
1991	258	190	37	119	11	40	1	37
1992	233	178	21	111	8	32	-	16
1993	365	288	58	132	18	44	1	2
1994	363	286	39	145	38	22	2	-
1995	270	200	19	87	22	21	6	-
1996	204	128	5	48	25	21	10	-
18 Nordland								
1990	57	52	-	23	-	1	-	-
1991	79	74	-	38	-	1	-	-
1992	138	123	-	49	2	-	-	-
1993	148	129	2	66	6	-	-	-
1994	92	71	1	38	3	-	6	-
1995	86	60	1	36	2	1	12	-
1996	76	60	1	33	2	3	2	-
19 Troms								
1990	16	14	3	11	1	-	-	1
1991	59	55	7	28	-	1	-	12
1992	65	55	13	37	1	-	-	12
1993	34	26	2	14	2	1	-	-
1994	25	20	4	11	-	-	-	-
1995	26	22	3	10	-	-	-	-
1996	46	35	4	16	1	5	1	-
20 Finnmark								
1990	14	10	2	6	4	-	-	-
1991	21	20	-	5	-	-	-	2
1992	32	28	2	7	1	1	-	1
1993	24	18	2	6	4	-	-	-
1994	6	5	-	2	-	-	-	-
1995	9	6	-	2	-	-	2	-
1996	12	9	-	3	1	-	2	-

¹ Omfatter bare ordinære søknader (søknader om tillegg og fornying er ikke med). ² F.o.m. 1994 er også planer for beplantning, vegetasjonssoner, fangdammer og oppsamlingsanlegg, veksthus inkludert.

¹ Refers only to ordinary applications (applications for additional subsidies and renewals are not included). ² From 1994 figures for shelter belts, vegetation zones and sedimentation palms are included.

Kilde: Søknad om tilskott til tekniske miljøtiltak (LD) Source: Ministry of Agriculture

Tabell 25. Tekniske miljøtiltak. Utbetalte tilskudd fordelt på type tiltak. Hele landet og fylker. 1990-1996*
Technical environmental projects. Grants paid by type of project. Whole country and counties. 1990-1996*

	Utbetalt i alt <i>Payments, total</i>	Gjødsel- lager <i>Dungstead</i>	Mjølke- roms- avløp <i>Dairy draining</i>	Silo- og pressaft- anlegg <i>Construc- tions for silage effluent</i>	Låvetørke- anlegg <i>Barn dryer</i>	Hydro- tekniske anlegg <i>Hydro- technical con- struction</i>	Vege- tasjons- belter o.l. <i>Vegeta- tion belts etc.</i>	Rense- anlegg, hushold- nings- kloakk <i>Silt basin</i>
	Kr NOK				Prosent	Per cent		
Hele landet								
<i>The whole country</i>								
1990	71012469	70	1	16	3	5	0	5
1991	73794386	70	0	17	2	5	0	5
1992	86896593	62	1	22	2	5	0	8
1993	92137384	68	1	21	2	4	0	4
1994	79555434	68	0	18	6	4	4	0
1995	78155674	68	0	19	6	5	2	-
1996	67558306	63	0	18	8	5	6	-
Fylkene 01-10								
<i>Counties 01-10</i>								
1990	28112085	68	1	12	4	8	0	7
1991	28321937	67	1	11	2	10	0	9
1992	31488609	62	1	10	3	14	0	11
1993	27650099	65	1	11	4	11	0	8
1994	22248934	63	0	10	11	15	0	-
1995	20858921	64	0	7	11	13	4	-
1996	18583753	62	0	8	15	12	2	-
01 Østfold								
1990	2685962	65	0	6	7	20	0	2
1991	3504234	64	0	7	2	26	0	2
1992	4282063	50	0	6	5	38	0	1
1993	3072246	57	0	6	8	28	0	2
1994	2621189	42	-	2	16	38	0	-
1995	2525499	43	-	5	16	35	1	-
1996	2596839	60	-	2	12	24	2	-
02/03 Akershus/Oslo								
1990	2146491	44	1	3	4	32	0	16
1991	2430908	41	0	4	3	41	0	11
1992	5003435	33	0	4	2	38	-	22
1993	3214387	49	0	5	5	30	0	10
1994	3704260	29	-	2	24	42	1	1
1995	4007465	33	0	3	24	35	4	-
1996	2681786	39	0	7	25	27	2	-
04 Hedmark								
1990	5726776	76	1	14	3	2	-	3
1991	6237958	72	0	16	3	2	-	6
1992	5418983	73	1	17	3	1	-	5
1993	5629892	75	1	18	3	1	-	3
1994	4634041	81	0	9	10	-	-	-
1995	3241887	78	0	6	8	3	4	-
1996	4378454	73	0	6	18	1	1	-
05 Oppland								
1990	7428303	69	1	20	4	2	-	4
1991	6985654	75	1	18	3	1	-	3
1992	6341120	71	0	15	2	2	-	9
1993	6436077	71	1	21	3	2	-	3
1994	5487233	68	0	25	5	2	-	-
1995	4174860	79	1	13	5	2	0	-
1996	2941981	68	1	18	10	4	0	-
06 Buskerud								
1990	2590530	46	3	17	1	9	-	24
1991	3262326	41	2	8	1	15	0	34
1992	3443089	53	2	7	1	14	-	23
1993	4107711	55	1	11	1	7	0	25
1994	2370420	69	1	7	6	17	-	-
1995	2436109	54	1	8	15	18	5	-
1996	2225690	51	0	6	20	19	3	-

Kilde: Søknad om tilskott til tekniske miljøtiltak (LD) Source: Ministry of Agriculture

Tabell 25 (forts.). Tekniske miljøtiltak. Utbetalte tilskudd fordelt på type tiltak. Hele landet og fylker. 1990-1996*
 Technical environmental projects. Grants paid by type of project. Whole country and counties. 1990-1996*

	Utbetalt i alt	Gjødsel- lager	Mjølke- roms- avløp	Silo- og pressaft- anlegg	Låvetørke- anlegg	Hydro- tekniske anlegg	Vege- tasjons- bølter o.l.	Rense- anlegg, hushold- nings- kloakk
	Kr	Prosent						
07 Vestfold								
1990	1162950	83	0	4	-	13	-	-
1991	829384	83	-	4	-	11	-	1
1992	1171504	77	-	4	-	20	-	-
1993	503259	81	0	0	2	17	-	-
1994	566265	81	1	1	8	9	-	-
1995	1021827	52	-	4	24	6	13	-
1996	777770	42	-	8	14	8	28	-
08 Telemark								
1990	2677796	61	1	3	9	15	0	11
1991	2176499	69	0	3	2	8	-	19
1992	2523007	71	1	5	2	4	-	17
1993	2070561	71	1	7	5	9	0	7
1994	946332	67	0	7	9	15	-	-
1995	1465385	76	2	7	4	11	-	-
1996	1470938	75	1	1	1	22	-	-
09 Aust-Agder								
1990	1410522	74	1	7	3	1	-	14
1991	660374	75	2	9	4	2	-	9
1992	627068	79	2	17	3	-	-	-
1993	553826	76	2	6	8	-	-	8
1994	593044	89	0	3	8	-	-	-
1995	528360	30	-	10	15	11	33	-
1996	412185	92	-	-	-	8	-	-
10 Vest-Agder								
1990	2282755	86	0	9	-	1	-	4
1991	2234600	88	0	7	1	0	-	4
1992	2678340	81	0	13	1	0	-	4
1993	2062140	81	0	13	2	-	-	2
1994	1326150	78	-	18	3	1	-	-
1995	1457529	88	0	9	1	0	1	-
1996	1098110	72	-	23	4	-	1	-
11 Rogaland								
1990	13651807	83	0	10	-	-	-	7
1991	11665487	85	-	14	0	0	0	0
1992	8579378	42	10	8	0	-	-	40
1993	8259976	63	5	15	0	0	-	17
1994	7119966	42	0	19	1	-	37	-
1995	7005462	55	0	32	-	1	12	-
1996	5579435	46	0	31	1	3	20	-
12 Hordaland								
1990	5527825	69	0	29	1	1	-	0
1991	4981204	62	-	34	3	0	-	0
1992	7053874	54	-	45	1	0	-	-
1993	6571566	57	0	41	2	0	-	0
1994	5347021	60	0	37	3	0	-	-
1995	4247056	54	0	44	2	0	-	-
1996	4549218	59	1	32	7	1	0	-
14 Sogn og Fjordane								
1990	4793697	69	0	27	3	0	-	1
1991	6772057	71	0	26	3	0	-	0
1992	9463852	63	0	35	1	0	-	-
1993	11103897	69	0	29	2	0	-	0
1994	6789240	70	0	27	3	0	0	-
1995	9317566	68	0	28	4	-	0	-
1996	7416104	61	0	35	4	0	0	-
15 Møre og Romsdal								
1990	5694502	70	1	26	2	0	-	1
1991	5430034	79	1	20	0	0	-	0
1992	6432044	64	0	35	1	0	-	0
1993	9100775	71	1	27	1	0	-	0
1994	7928552	71	0	21	5	1	3	-
1995	9598123	74	-	23	2	0	0	-
1996	7843579	58	0	19	4	2	17	-

Kilde: Søknad om tilskott til tekniske miljøtiltak (LD) Source: Ministry of Agriculture

Tabell 25 (forts.). Tekniske miljøtiltak. Utbetaite tilskudd fordelt på type tiltak. Hele landet og fylker. 1990-1996*
Technical environmental projects. Grants paid by type of project. Whole country and counties. 1990-1996*

	Utbetalt i alt	Gjødsel- lager	Mjølke- roms- avløp	Silo- og pressaft- anlegg	Låvetørke- anlegg	Hydro- tekniske anlegg	Vege- tasjons- belter o.l.	Rense- anlegg, hushold- nings- kloakk
	Kr	Prosent						
16 Sør-Trøndelag								
1990	3848731	78	2	15	1	2	-	3
1991	5997301	80	1	13	0	3	-	2
1992	7137232	82	1	11	0	2	-	3
1993	5908291	79	1	15	2	2	-	2
1994	6377219	68	0	14	11	2	3	-
1995	5827869	64	0	16	10	6	3	-
1996	5052937	68	0	18	8	6	1	-
17 Nord-Trøndelag								
1990	7875681	66	1	25	3	2	-	4
1991	8245211	64	1	25	3	4	0	4
1992	12995143	57	0	30	2	4	-	6
1993	15914677	68	1	23	3	4	0	1
1994	16282449	78	0	15	5	1	0	-
1995	15210294	78	0	14	5	2	1	-
1996	12656936	74	0	10	9	3	4	-
18 Nordland								
1990	872832	81	-	18	-	0	-	-
1991	1729201	82	-	18	-	0	-	-
1992	2754630	84	-	16	0	-	-	-
1993	5942333	80	0	18	2	-	-	0
1994	5558996	73	0	16	2	-	10	-
1995	4839988	64	0	22	4	0	9	-
1996	4548394	75	0	17	1	2	5	-
19 Troms								
1990	288384	55	1	36	7	-	-	1
1991	412827	66	1	25	-	0	-	8
1992	741381	67	2	24	3	-	-	4
1993	1022494	55	2	32	7	1	-	4
1994	1349098	79	2	20	-	-	-	-
1995	829799	77	0	23	-	-	-	-
1996	875688	70	1	14	4	6	4	-
20 Finnmark								
1990	346925	57	2	15	26	-	-	-
1991	239127	90	-	9	-	-	-	2
1992	250450	87	1	4	6	1	-	1
1993	663276	90	2	6	-	-	-	2
1994	553959	83	-	17	-	-	-	-
1995	420596	63	-	33	-	-	4	-
1996	452262	59	-	13	7	-	21	-

De sist utgitte publikasjonene i serien Rapporter

Recent publications in the series Reports

- 96/3 Resultatkontroll jordbruk 1996: Gjennomføring av tiltak mot forurensninger. 1996. 85s. 95 kr. ISBN 82-537-4244-4
- 96/4 Å. Osmunddalen og T. Kalve: Bofaste innvandreres bruk av sosialhjelp 1987-1993. 1996. 33s. 80 kr. ISBN 82-537-4245-2
- 96/5 S. Blom: Inn i samfunnet? Flyktningkull i arbeid, utdanning og på sosialhjelp. 1996. 84s. 95 kr. ISBN 82-537-4249-5
- 96/6 J.E. Finnvold: Kommunale helsetilbud: Organisering, ulikhet og kontinuitet. 1996. 70s. 95 kr. ISBN 82-537-4221-5
- 96/7 Offentlig sektor i Norge: Strukturelle hovedtrekk og utvikling i perioden 1988-1994. 1996. 43s. 80 kr. ISBN 82-537-4268-1
- 96/8 K.E. Rosendahl: Helseeffekter av luftforurensning og virkninger på økonomisk aktivitet: Generelle relasjoner med anvendelse på Oslo. 1996. 40s. 80 kr. ISBN 82-537-4277-0
- 96/9 S.-E. Mamelund og J.-K. Borgan: Kohort- og periodedødelighet i Norge 1846-1994. 1996. 236s. 165 kr. ISBN 82-537-4278-9
- 96/10 A. Schjalm: Kvalitetsundersøkelsen for Folke- og bolig telling 1990. 1996. 36s. 80 kr. ISBN 82-537-4279-7
- 96/11 K. Skrede og M. Ryen: Levekår i støpeskjeen. Status og utvikling i ungdomsgenerasjonenes materielle levekår 1990-1995. 1996. 80s. 95 kr. ISBN 82-537-4284-3
- 96/12 K.H. Alfsen, P. Boug and D. Kolsrud: Energy Demand, Carbon Emissions and Acid Rain: Consequences of a Changing Western Europe. 1996. 26s. 80 kr. ISBN 82-537-4285-1
- 96/13 M.W. Arneberg: Theory and Practice in the World Bank and IMF Economic Policy Models: Case study Mozambique. 1996. 28s. 80 kr. ISBN 82-537-4296-7
- 96/14 O. Skorge, F. Foyn og G. Frengen: Forsknings- og utviklingsvirksomhet i norsk industri 1993. 1996. 57s. 95 kr. ISBN 82-537-4306-8
- 96/15 K.O. Oftedal: Framskrivning av markeds-situasjonen for helse- og sosialpersonell fram mot år 2030. 1996. 66s. 95 kr. ISBN 82-537-4307-6
- 96/16 M.I. Hansen, T.A. Johnsen og J.Ø. Oftedal: Det norske kraftmarkedet til år 2020: Nasjonale og regionale fremskrivninger. 1996. 39s. 80 kr. ISBN 82-537-4316-5
- 96/17 K. Flugsrud og K. Rypdal: Utslipp til luft fra innenriks sjøfart, fiske og annen sjøtrafikk mellom norske havner. 1996. 52s. 95 kr. ISBN 82-537-4321-1
- 96/18 T. Fæhn og T. Hægeland: Effektive satser for næringsstøtte 1994. 1996. 79s. 95 kr. ISBN 82-537-4323-8
- 96/19 A. Bråten og L. Sandberg: Priser på jordbruksvarer: En analyse av statistiske kilder. 1996. 84s. 95 kr. ISBN 82-537-4325-4
- 96/20 E. Gulløy, S. Gåsemyr og A. Vedø: Forslag til et nytt system for norsk bistandsstatistikk. 1996. 50s. 95 kr. ISBN 82-537-4338-6
- 96/21 A. Thomassen og T. Tørstad: Prisstatistikk for næringseiendommer: Prøveundersøkelse for Oslo og Akershus. 1996. 31s. 80 kr. ISBN 82-537-4340-8
- 96/22 A.K. Essilfie: Investeringer, kostnader og gebyrer i den kommunale avløpssektoren: Resultater fra undersøkelsen i 1995. 1996. 44s. 80 kr. ISBN 82-537-4344-0
- 96/23 S. Glomsrød, A.C. Hansen og K.E. Rosendahl: Integrering av miljøkostnader i makroøkonomiske modeller. 1996. 46s. 95 kr. ISBN 82-537-4348-3
- 97/1 R. Jule: Produksjonsindeks for bygg og anlegg. 1997. 38s. 80 kr. ISBN 82-537-4355-6
- 97/2 T. Eika og K.-G. Lindquist: Konjunktur-impulser fra utlandet. 1997. 28s. ISBN 82-537-4357-2
- 97/3 T. Skjerpen and A.R. Swensen: Forecasting Manufacturing Investment Using Survey Information. 1997. 23s. ISBN 82-537-4374-2
- 97/4 E. Midtlyng: Arbeidsmiljø i skolen. 1997. 62s. 95 kr. ISBN 82-537-4390-4

B

Returadresse:
Statistisk sentralbyrå
Postboks 8131 Dep.
N-0033 Oslo

Publikasjonen kan bestilles fra:

Statistisk sentralbyrå
Salg- og abonnementservice
Postboks 8131 Dep.
N-0033 Oslo

Telefon: 22 00 44 80
Telefaks: 22 86 49 76

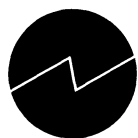
eller:

Akademika - avdeling for
offentlige publikasjoner
Møllergt. 17
Postboks 8134 Dep.
N-0033 Oslo

Telefon: 22 11 67 70
Telefaks: 22 42 05 51

ISBN 82-537-4397-1
ISSN 0806-2056

Pris kr 95,00

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway